

סטנוגרמות של ועדת השרים לענין

שם:

א - 2 / 7354

מזהה פיזי:

מס פריט: 452516

77.0/27 - 111

מזהה לוגי:

09/02/2011

03-312-01-08-07

כתובת:

מזכירות הממשלה

סטנוגרמות

של

ועדת השרים לענין השטחים המוחזקים

סודי ביותר

פ ר ס י כ ל

הישיבה האחת עשרה של ועדת השרים לתיאום
בין ועדת השרים לענייני פנים ושרווחים
לבין ועדת השרים לענייני כלכלה בעניין
השטחים המוחזקים ע"י צה"ל שהוקמה על פי
החלטה מס. 556 של הממשלה מיום 8.6.67

י"ח בחשוון השכ"ח - 21.11.67

נכחו השרים : פ. ספיר - יו"ר, ח. גבתי, י. ספיר, מ.ח. שפירא.

נעדרו השרים : מ. דיין; ז. שרף.

י. ארנון	-	משרד האוצר
ז. בירגר	-	משרדה המסחר והתעשייה
אל/מ ד. חירם	-	צ.ה.ל.
ר/א צ. צור	-	נציג שר הבטחון
ע. צפורי	-	משרד החוץ
מ. ניר	-	משזכיר הועדה.

(רשמה ח. לויין)

הנחיות להכנת תקציב המינהל האזורי לשטחים החדשים

לשנת 1968/69

אל/מ חירם:

לא גמרנו את הדיון בענין הסחר.

לקראת הדיון הזה הפצנו מידע שנקרא "הנחיות לתקציב

9-68 בשטחים המוחזקים". המידע הזה צריך לתת את ההכוונה של הפעילות והקווים העקרוניים שעליהם נבסס את התקציב והוא צריך לתת לנו את המפתח למידת הפעילות הכלכלית הדרושה מבחינת המטרות הפוליטיות שלנו וכן מציאת סינתזה בין רמת החיים הסבירה שאנו רוצים לקיים ובין אי פגיעה ברמה הזאת. הוא צריך לתת את התשובה למידת הקשר שאנו רוצים לקיים בין הגדה המזרחית למערבית, מבלי לסכן את המטרות הבטחוניות ומצד שני, בכל זאת להשאיר פתח פתוח לתנועת סחורות מבחינת עודפים חקלאיים ופתח להגירה שאיננו רוצים לסגור אותו.

היו"ר השר פ. ספיר:

שואל את ר/א צ. צור: אנשי המכס סיפרו לי שהם מצאו

20 מקלעים באוסו שחזר עם ירקות. אם זה מקרה יחיד

במינו, זה דבר אחר. השאלה היא אם היו גם מקרים אחרים ואם שמו אליהם לב.

ר/א צ. צור:

היו 4 מקרים בולטים. המצב הוא שכל מכונית כמעט

מפרקים ובודקים באופן יסודי. בשני מקרים מצאו נשק

ובמקרה אחד מצאו מוקשים. הממוצע היומי של מכוניות עובדות הוא 100. הן טעונות בעיקר שמן, זייתים וחפצים.

בתקופת השיא עברו 300 מכוניות ביום.

היו"ר השר פ. ספיר:

אין זה משפיע על רישום המאזן המסחרי והחשלומים?

דר' ארנון:

אנו נעשה מאמץ לסכם את ענין המאזן המסחרי

כדי לראות איך זה משפיע עליו. זה מסובך

ללא גבול, כי אנו לא יודעים.

א/מ חירם:

יש מספר בקורות שאני מציע להתיחס עליהם

כמו ענין הפליטים.

היו"ר השר פ. ספיר:

הועדה הזאת לא מטפלת בנושא הזה.

א/מ חירם:

ענין הסחר התפשי לא עבר סיכום בוועדת המנכלי"ם

והוא מוצג כאן כהצעה. יתר הסעיפים מובאים

כהמלצה של ועדת המנכלי"ם.

ר/א צור:

אנו מגישים את התקציב לאגף החקציבים.

היו"ר השר פ. ספיר:

שר הבטחון דיבר על תנועת השכר בבדה ואמר

שהיא עלתה פי 4 בשטחים מסוימים.

ר/א צור:

ברור שהשכר לא עלה פי 4. יתכן שיש כאן אי

הבנה. אין שם החיזקות כל כך גדולה.

דר' ארנון:

חושב ששר האוצר הקשיב נכון. שר הבטחון

אמר שבמקרים מסוימים השכר שדורשים הוא

פי 4.

היו"ה השר פ. ספיר:

מבקש שר/א צור יסאאל את השר דייין.

השר י. ספיר:

רואה שיש כאן נסיה שאלה שיעברו מעזה תהיה

צפויה להם תעסוקה מלאה והיקף הפרויקטים

יתאים בכל עת לזרם הפליטים.

השאלה היא אם אנו מעונינים שימצא חן בעיניהם המצב בגדה.

ר/א צור:

הכוונה היא למצוא פרויקטים לתעסוקה כמו

נושא ששר האוצר רגיש לו : כביש פשחה-עין גדי,

כדי שיהיו מעונינים לבוא לגדה.

היו"ר השר פ. ספיר:

אמרתי היום למ. זנדברג שכל מה שלא הוחלט עליה,

אין בשבילו כסף.

ר/א צור:

אתה מתכוון לכבישים במתנות?

היו"ר השר פ. ספיר:

אני מתכוון למה שדיבר אתי מ. זנדברג ותיכלול

בזה את כביש פשחה.

א/מ הירש:

הכוונה הייתה לאותם שטחים מוגבלים שאנו רוצים

להעביר אליהם פליטים מעזה ששם אנו רוצים

לקיים תעסוקה מלאה, דוגמת בקעת יריחו.

השר י. ספיר:

הכוונה העיקרית לעידוד התנועה מעזה מזרחה

היא, שיתעכבו קצת ואחר כך ילכו הלאה.

ר/אצור:

הכוונה היא ליצור איזור תעסוקה כרי שאנשים

יצאו מעזה. היום, 50% מהעובדים לגדה המזרחית

הם מעזה, כלומר, 100 מתוך 200 איש ליום. כמה שעובדים מעזה לגדה המערבית -

אינני יודע. אנו רושמים בגשר אלנבי.

היו"ר השר פ.ספיר:

מבקש את מספרי העובדים עד ה-1 בדצמבר, לפי

חודשים.

ר/אצור:

עד אמצע אוקטובר קיבלת.

היו"ר השר פ.ספיר:

מ-80,000 איש אלה, כמה חזרו?

השר מ.ח.שפירא:

14,000 חזרו בזמן המבצע הגדול.

ר/אצור:

200,000 איש עברו בסערת הקרבות. מהם חזרו

14,000 איש.

היו"ר השר פ.ספיר:

אח"כ, אחרי שהודיעו שלא רושמים יותר, עברו

כ-100,000 איש.

השר מ.ח.שפירא:

לא חושב שעברו 200,000 איש.

ר/אצור:

ס"ה נגיע ל-190,000 איש.

היו"ר השר פ.ספיר:

מה שאונרא מביאה דרך הנמלים שלנו נרשם אצלנו

ביבוא?

דר' ארנון:

כן.

היו"ר השר פ. ספיר:

יודע שבתקציב שלנו יהיה כילבול גדול בענין

זה. אנו מאשרים תקציב ואח"כ מאשרים תקציב

אחר. מה בענין רישום המאזן המסחרי?

דר' ארנון:

נעשה 3 סטים של מספרים:

א. לגבי כל השטח כשטח אחד.

ב. רק בגבולות הקודמים - במידה שאנו יכולים - ואז השטחים המוחזקים

לא יהיו בפנים.

ג. סט של השטחים המוחזקים.

היו"ר השר פ. ספיר:

למעשה זה 2 סטים : אחד בנפרד ואחד כולל, זאת

אומרת : לנו יהיה יבוא כולל עם השטחים וכן יבוא

נפרד, שלנו ושל השטחים.

השר גבתי:

ויהיה גם היצוא של השטחים.

דר' ארנון:

בגלל זה זה לא נפרד.

היו"ר השר פ. ספיר:

מדבר על היצוא : איך נרשום מכאן לשמה?

דר' ארנון:

נרשום רק בסט השני.

היו"ר השר פ. ספיר:

כי אם אנו מכאן מובילים משאנו לעזה אז זה

כמו שייצאנו ושמן מזוקק משכם זה כמו יבוא ועכשיו אתה רוצה לעשות חשבון לגבי השטח המוחזק על ידינו. בזה אתה כולל את מה שהם מייצאים ס"ה.

ד"ר ארנון: הסט השני יהיה מפורט בערך, כי יש דברים שאנו

לא יודעים. יש שיטה למצוא בהערכה כמה נמכר

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה העשה מידגם.

השר גבתי: איך ירשם יצוא ירקות מהגדה לירדן?

הפד"ר השר פ. ספיר: יהיה רישום כולל. הירקות ירשמו כיצוא וכן

התפוזים של עזה ירשמו בחשבון כולל של המאזן

המסחרי. מה שאתה מביא בשביל אונרא ומה שאנו מעבירים מישראל בשביל השטחים

המוחזקים, לא ירשם כיצוא. מה שמביאים בשביל אונרא, ירשם כיבוא שלנו.

סט ב' הוא חשבון נפרד של השטחים ואז כל מה שמביאים מכאן לשטחים ירשם

כיצוא נפרד.

השר י. ספיר: מוצרי חקלאות זה לשני הכיוונים או לכיוון

אחד? כתוב "להוציא" (סעיף 9) מכאן שהכוונה

היא לכיוון חד-סיטרי, משמה לכאן.

בנוגע למושג סחר חופשי: מה הביקורת שיכולה להיות לגבי סחורה שבאה משם

לכאן? אם אין ביקורת אז לא חשוב לנו, אבל אם באה אפילו תוצרת תעשייתית

אז השאלה אם יש לנו ביקורת עליה, כי אחרת הדברים יכולים להתחרות בנו

בצורה חריפה. אם זה בכמויות קטנות, זאת אפילו חשיפה, אבל אם בכמויות

גדולות, זה עלול ליחפך לעניין רציני כמו בפלסטיקה או סיגריות.

"יקויים סחר חופשי בין השטחים לבין ישראל, להוציא מוצרי הקלאות.
מיסים והיטלים - לפי מפתח ישראלי - ישולמו במקור, ולא יהיו כל
מכסים ו/או היטלים פנימיים במעבר בין השטחים לישראל, ובינם לבין
עצמם."

זאת אומרת שאם מישהו מחבדה קונה סחורה בביה"ר ישראלי והמכס על
הסחורה כלול ואם יש מס קניה הוא משלם אותו כאן ואין בעיות לגבי המעבר.
על חומר גלם הוא משלם את המכס במקור. שואל:

מה הבטחון לגבי אותם מוצרים שהם מוצרים שמיצרים אותם בגדה? לא מבחינת
יחסי המסחר אלא מבחינת התקציב שאיננו שמה. האם הכוונה במבנה הזה
היא שלא נשנה את שעורי המיסים המוטלים שמה, או שנשיל מיסים חדשים?
השאלה היא בנוגע למט הכנסה. הכוונה של השאלה היא: בגדה יש אוכלוסיה
שאנו בעצם מחזיקים אותה, נותנים לה סובסידיות. זאת אוכלוסיה
שמשווקת את התוצרת שלה לעבר הירדן בחנאים נוחים. היא מקבלת את
הדינר שלא הרפחת ואנו הפחתנו את הל"י ועל ידי כך הם מחזיקים מטבע
שבאופן לגלי שווה היום לא 8.40 ל"י אלא 9.80 ל"י. בלגליזציה של
הדינר בתנאי שלא יהיה שער שחור, אני מתחייב ל-9.80 ל"י. איך זה
ישפיע על הסחר הפנימי שמה, אם אני לא מטיל עליהם מיסים?
איך אני מגיע לדינרים האלה, שבלי פחות הם שווים יותר, כל עוד
בשוויץ ישלמו לי בשבילם לא 9.80 ל"י אלא 9.50 ל"י?

היו"ר השר פ.ספיר: יש לנו דינרים בקופה בבנק-ישראל?

אל"מ חירם: 50,000 דינרים.

היו"ר השר פ.ספיר: בסכום הזה - לא בדאי.

השר י. ספיר:

הגיעו לעבר הירדן כמויות ניכרות.

עם השמן זה יותר. הדינרים האלה -

או שהגיעו לכאן או שלא הגיעו. לפי השער הרשמי, או שהם באים לכאן, או שהם נשארים שמה. לבנקים שלנו לא באים הדינרים האלה. זה לא מזיק לנו, אבל גם לא עוזר. אם הדינרים היו נכנסים, היינו יכולים לקבל חוספת של מטבע חוץ. שואל: האם נוכל להשתלט על העניין הזה? מה תהיינה התוצאות אם נעשה את הדבר? בשטחים האלה כמעט שלא היו מיסים. היה לנו תקציב והתקציב הזה עומד בגרעון ניכר לגבי השטחים המשוחררים. עד עכשיו לא נגענו בזה, אבל עכשיו נראה לי שאפשר להקטין את התקציב. אם אני מעלה מיסים במקור לגבי כמה מוצרים שכמעט לא משלמים מס קניה, אני יוצר לי בטחון יותר גדול שהסחורות האלה שמגיעות לכאן לא יכולות להיות כל כך זולות ומתחרות ללא מיסים.

שואל: מה המיסים הקיימים היום? מבקש הצעה מה לעשות כדי להגדיל את ההכנסות ממיסים, כי יש לזה השפעה תקציבית והשפעה כלכלית.

היו"ר השר פ. ספיר:

א. שואל את בירגר מה ידוע לו בקשר

לזה שרנו מוסרים עבודות לשטחים?

אינני עוקב במיוחד אחרי העניין הזה, אבל מה ידוע על מסירת הזמנות

ישראליות לשם? מתכוון לעבודות כמו גרז'ים נגריות וכו'.

ב. שואל אם ישראלים מזמינים עבודות יקרות ואם חלים על זה מיסים?

דר' ארנון:

עונה לשר י. ספיר: יש שמה 3 בעיות:

א. בעית המיסוי על היצוא

המקומי.

ב. שאלת היצוא.

ג. השאלה של ערך המטבע.

עונה:

א. הטלנו על הייצור המקומי שם את מיסי העקיפין הישראליים. זה לא

בתיקף גדול, אבל על בית"ר לפלסטיק - הטלנו.

היו"ר השר פ. ספיר: איזה אחוז בכח אדם עובד שם בתעשיה ומלאכה?

דר' ארנון: 8%.

היו"ר השר פ. ספיר: ואצלנו?

דר' ארנון: 25%.

אח מיסי העקיפין אנו מסילים בגדה. בתי החרושת

יכולים לעמוד בזה, אבל ברצועת עזה קרה בתעשיה

שלחם שמחוך 1,000 מועסקים עכשיו מובטלים 800, כי התעשיה הישראלית יותר

יעילה מהתעשיה העזתית.

היו"ר השר פ. ספיר: הם לא מסוגלים להתחרות עם התוצרת במיסורי

הישראלי.

דר' ארנון: ידענו שזה צריך לקרות. בחקלאות זה פועל

הפוך (בירקות). אני לא הייתי נלהב מהסחר

התפשי.

היו"ר השר פ.ספיר:

גם אני לא.

ד"ר ארנון:

אבל הוא קיים ועושה מה שיעדנו שיעשה.

היו"ר השר פ.ספיר:

יצוא הירקות זה 200 האוטובוסים?

ד"ר ארנון:

כן. כך פותרים את זה כיצוא בלי תמורה.

במיסוי הישיר לא נגענו, אבל זה ענין

של החלטה.

היו"ר השר פ.ספיר:

ענין התעשייה קשור גם עם המלאכה?

ד"ר ארנון:

זה לא פועל כך. במלאכה כאן זה לא חל, אבל

שמה זה כן חל. יוצא מהכלל הוא הבית"ר

לפלסטיקה שיותר יעיל כנראה, כי השכר יותר זול.

אנו לא ממקבלים היום את המטבע, כלומר, הממשלה לא מקבלת אותו. היו לנו כמה

פעמים דיונים בענין זה, אבל נציגי משרד החקלאות אמרו שלא כדאי לנו לסכן

את ההסדר ולהכביד על התנועה. אנשי המימשל ואנשי החקלאות אומרים שאם

נבקש את הדינרים האלה, תהיה הפסקה בתנועה שתביא להוצאות גדולות למשק

הישראלי, כי תהיה פהסקת יצוא עודפים.

היו"ר השר פ.ספיר:

בודאי שזה פועל, כל זמן שיש ליגל טנדר לדינר.

ממוצע טון ירקות = 20 ליט"ט?

השר גבתי: יחד עם ההובלה. עכשיו לא הולכים ירקות כי אם שמן, שזה סכומים יותר גדולים.

ר/א צ. צור: שמן וזיתים מחירים 25 ליט"ט הטון.

אל/מ חירם: סדר הגודל של היצוא החקלאי הוא ס"ה 5 מיליון דינרים.

דר' ארנון: ב. נשאלת השאלה מי צריך לקבוע בעניין ערך הדינר ואם צריך להכיר בעובדה שהמלך חוסין לא עשה הפחתה. אצלנו הדעות חלוקות.

היו"ר השר פ. ספיר: זאת אומרת שהדינר שלהם שווה היום ב-15% יותר?

דר' ארנון: כן.

היו"ר השר פ. ספיר: השר י. ספיר אומר נכון בעניין השוק השחור.

דר' ארנון: יש שתי אפשרויות ואף אחד מאתנו לא יודע כמה יהיה השער. זה תלוי בשוויץ.

היו"ר השר פ. ספיר: כמה מחליפים?

דר' ארנון:

כלום. עד שלא יחליפו, יגיע הזמן לבדיקה.

היו"ר השר פ.ספיר:

גם אני חושב כך.

דר' ארנון:

אנשי המימשל לא אוהבים את זה באופן פסיכולוגי

שבאופן רשמי צריך להגיד שהדינר בשטחים הוא

9.80 ל"י, אבל זה לא משנה את הבעיות באופן מהותי.

ג. בענין השרותים והמלאכה. בגלל העובדים שהם יותר זולים מאשר בשרותים

דומים בישראל ובאופן מיוחד בירושלים, יש התחרות חריפה בשטחים אלה, בעיקר

במוסכים, נגריות וכו'.

בענין המיסוי - מושל עזה הציע להפחית את המיסוי הישראלי בבתי החרושת שמה,

בעיקר באלה שעובדים בשביל האוכלוסיה העזתית.

מר בירגר:

הזמנות תעשיתיות יש אפס. יש קצת מלאכה, אבל

הסכומים מסתכמים באלפים קטנים. אולי 10,000

ל"י לחודש.

השר י.ספיר:

יש מושג בכמה מסתכמים המוצרים התעשיתיים שהם קונים

בישראל?

הם משלמים בל"י. מי שיש לו דינרים קונה בודאי את הל"י ב-9.80 ל"י לדינר

ואז כדאי לו לקנות בישראל. אילו היה מקבל עבור הדינר 8.40 ל"י, לא היה

קונה.

מר בירגר:

יש לו ל"י גם מבלי להחליף דינרים.

השר י. ספיר:

אם אדם מהגדה יוכל לקבל תמורת הדינר - ששווה

מטבע קשה - 9,80 ל"י, הוא יוכל לקנות אצלנו את

הל"י, בהבדל שמקודם היה הדינר נשאר בגדה ואילו עכשיו הוא מחעבר אלינו.

שואל:

לבני הסחורה הישראלית שעוברת את הקור הירוק ושתמורתה אנו מקבלים דינרים,

אולי כדאי לבני סוגים מסוימים של סחורות שאנו מיצאים לתת תמריץ כשם שאנו

נוחנים תמריץ של 3,5 ל"י לדולר לסחורות שאנו מיצאים מערבה, וזה על מנת

לקבל את הדינר?

דר' ארנון:

יתכן שכדאי, אבל זה יסבך את היחסים אתם ללא

גבול. אמרנו שבתנועה הפנימית אנו לא משלמים

תמריצים לאף אחד. השאלה היא אם כתוצאה מהעובדה שחוסין לא עשה פיתוח ישאר

שער הדינר בשוויץ 2,80 פרנק או שהוא ירד ל-2,40 פרנק. את זה נדע.

השר י. ספיר:

לא מציע לעשות היום אקט. אני לא מספל היום

בדינרים.

ר/א צ. צור:

אנו צריכים להציג כאן מחדש את הנושא של

המטבע החוקית בגדה ונושא קביעת השער. אין

בהילות בזה. אנו לא מוכרחים לקבוע מיד מה אנו רוצים. מה שאנו צריכים לעשות

זה בדיקה יסודית ביותר אם יש לענין השלכה בהולה. אני מציע לדחות את הענין.

אם נחליט להשאיר אותו, אז אולי צריך לעשות התאמה. זאת החלטה תד פעמית

לדעת איך להחליף דינרים. יתכן שזה מצב שאנו נצטרך לחיות אתו הרבה שנים.

דר' ארנון:

אני מוכן להמליץ היום על החלפת השער.

הבעיה היא זאת : אם מישתו יגיד שיקנו אצלו את הדינר ובנק ישאל כמה לשלם לו
אז אני מוכן להגיד 8,40 ל"י אבל כתוצאה מזה אנו עושים פעולה שאנו מפחיתים
את המטבע של ארץ אחרת, שהיא הילך חוקי אצלנו.

השר י. ספיר

"רשיונות העברה ינתנו לעודפי תוצרת חקלאית

לפי היתר כללי של משרד החקלאות" וכו'.

מה זה הסדר כללי ומה יכול להיות הסדר לא כללי?

ר/א צ. צור:

יש דברים שלגביהם לא יסכים משרד החקלאות שיהיה

סחר, כמו למשל תפוזים. משרד החקלאות לא החליט

עדיין אם לתת לזה היתר.

אל/מ חירם:

אנו נותנים למשרד החקלאות היתר כולל וכל סוחר

בירקות או פירות לא חייב לקבל היתר ספציפי

על כמויות. לעומת זאת, במסחר וחעשיה אנו מחייבים לקבל רשות על כל סוג של

סחורה, על כל מקרה וכמות מוגדרת.

השר י. ספיר:

צריך להגיד : "לפי הסדרים כלליים".

מה זה "מתן הרשיונות יעשה דרך המושלים וילקחו

בחשבון שיקולי עבודתם"?

אל/מ חירם:

"שיקולי עבודתם" פרושו שהמושל מתחשב במתן

הרשיון ביצואנים שמשתפים איתנו פעולה פוליטית.

השר י. ספיר:

"יש לשאוף להחזרת התעשייה בגדה להיקף פעילות

נורמלית, שהיתה קיימת לפני הכיבוש, כך

שהתוצר התעשייתי הגלמי יחזור לסדר הגודל בו עמד ב-1966."

איך אני צריך להבין את המבמה הזאת ובמה זה תלוי?

ר/א צ. צור:

כאן אנו עולים על הנקודה שהיא הבסיס

למדיניות הכללית שלנו, שאנו רוצים

להביא את רמת הפעילות לאותה רמה שהיתה לפני המלחמה ושאו רוצים

ליצור את התמונה שאנו מנהלים את השלטון בצורה יעילה.

ברגע זה המצב הוא שהיקף הפעילות בשטחים עדיין לא הגיע להיקף שהיה

קיים קודם, כלומר, מספר ענפים צריך לעודד כי השווקים הסבועים

לא קיימים עדיין ויש אנשים שבאמת נהרסו. אם אפשר להחזיר את

המצב, נעשה מאמץ. אי אפשר - לא נעשה. לנושאים האלה שייכת התיירות.

מכאן שהקור המנחה הוא להגיע לס"ה שהיה קיים לפני המלחמה, פחות

או יותר. ההנחיה הכללית היא כזאת שמשדד המסחר והתעשייה צריך לתת

את התרגום בתכנית עבודה שיהיו לה אפליקציות תקציביות. עכשיו רק

מתחיל המשרד לעבוד על כך.

השר י. ספיר:

אחת הסיבות שהשדד שהפעילות הכלכלית

שמה הצטמקה היא, שהשוק פרופר הצטמק.

ר/א צ. צור:

200,000 איש יש שמה עכשיו פחות.

השר י. ספיר:

אם כאמת חסרים 200,000 איש, זה אחוז

לא קטן.

רמת ההכנסה של שכבות מסוימות באוכלוסיה באמת ירדה באופן ניכר.
גם אותם עובדים שמרוויחים היו 5 - 4,5 ל"י היו משתכרים מקודם
יותר. חסר להם השוק. מה אנו עושים כדי להחזיר את המצב לרמה
של 1966?

צריך להכין תכנית.

ר/א.צ.צור:

אין הנחיות.

השר מ.ח.שפירא:

מ ח ל י ט י ס :

- א. לאשר את ההנחיות להכנת תקציב המינהל האזרחי לשטחים
החדשים, לשנת 1968/69. המ"ב.
- ב. הצעת התקציב, כאמור בסעיף א', חובא לדיון בוועדת
השרים לענייני השטחים המוחזקים.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

פ ר ט י - כ ל
הישיבה העשיריה של ועדה-השרים להיאום בין ועדה-
השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדה-השרים
לענייני כלכלה בעניין השטחים המוחזקים על-ידי
צה"ל, שהוקמה על-פי החלטה מס. 556 של הממשלה,
מיום 18.6.67

כ"ה בתשרי תשכ"ח - 29.10.67

נכחו השרים : פ. ספיר - יו"ר,
ח. גבאי,
י. ספיר,
ח.ס. שפירא,

נעדרו השרים: ט. דיין,
ז. שרף.

ז. דינסטיין	-	סגן שר האוצר
י. ארנון	-	משרד האוצר
אל"ם ד. חירם	-	צה"ל
א. עמיער	-	משרד ההקלאות
ר/א ז. צור	-	נציג שר-הבטחון
ע. ציפורי	-	משרד החוץ

ט. ניר - מזכירות הממשלה

- א. הסדרי הנועת תושבים מישראל לגדה-המערבית ולרמת-הגולן;
- ב. קביעת הל"י כהילן חוקי יחיד בגדה-המערבית;
- ג. פירוק הבנקים הערביים;
- ד. עידוד הנועת פליטים מרצועת-עזה לגדה-המערבית;
- ה. מדיניות סחר בין ישראל לבין השטחים המוחזקים על-ידי צה"ל.

(ושמה ח. לויין).

א. הסדרי תנועת תושבים מישראל לגדה המערבית ולרמת הגולן

אל/מ חירם:

המצב היום הוא כזה:

לפני חודשיים ביטלנו את הצורך ברשיונות כניסה לרצועת עזה והיום, ישראלי שנכנס לרצועת עזה, מזדהה בתעודת זהות. ברמת הגולן ובגדה, אנו צריכים לתת רשיונות כניסה. היום אנו נותנים רשיון כניסה לכל דורש ללא הגבלה. היות ולא מגבילים, נדמה לנו שהעבודה האדמיניסטרטיבית הכרוכה במתן רשיונות, לא נותנת כלום ואפשר גם כאן לפשט ולתת אפשרות כניסה גם לגדה וגם לרמת הגולן, על פי תעודת זהות ישראלית בלבד.

ר/א צ. צור:

ההסתייגות לפני חודשיים הייתה כלכלית בעיקרה,

כלומר, מבחינת האספקט הבטחוני לא ראינו

מעצור.

ברמת הגולן אין בעיה, כי אין שם תושבים. הבעיה קיימת לגבי הגדה בלבד. הרגשנו ברגע היא, שגם מבחינת האספקט הכלכלי אין למנוע את הדבר, כי העניינים נכנסים להסדר סדיר וסביר. התנועה הסדירה והמכס, למעשה הוסדרו. הכל נמצא פחות או יותר בתוך מסגרת.

מבקשים:

להוריד את הווטו הכלכלי שהיה מוטל על אישור הכניסה, ולאפשר באופן חפשי את הכניסה לגדה (ברמה הבעיה לא קיימת).

השר י. ספיר:

יש מישהו שיכול למצוא נימוק נגד?

ר/א.צ.צור: נימוק אחד הדריך אותנו : כשאנו נותנים

אפשרות כניסה לפי תעודת זהות ישראלית,

זה אומר שגם לערביי ישראל נותנים וביחס לזה לא היינו שקטים. עכשיו,

לאחר שורת ברורים עם שרותי הבטחון, אנו לא רואים את הדבר כבעיה.

השר מ.ח.שפירא: כאן יוצא שאנו יותר מקופחית מערביי עזה

שיכולים לנסוע ואנו לא יכולים. ברור שמצב

כזה לא יכול להמשך.

היו"ר השר פ.ספיר: הענין לא ברור לי ואני לא מצביע, אבל אני

מבין שאחם מציעים שישראלים יסעו עם תעודות

זהות ובלי רשיונות בכל השטחים.

השר גבתי: קשה למצוא נימוק נגד ההצעה. אני בעד.

מ ח ל י ט י ם לבטל את הצורך ברשיונות כניסה לגדה המערבית ולרמת הגולן

עבור אזרחים ישראלים ולאפשר כניסה ויציאה של סמך תעודת זהות ישראלית

בלבד.

ב. קביעת הל"י כהלך חוקי יחיד בגדה המערבית

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לבקשת משרד החוץ, לדחות את פרסום הצו בענין קביעת

הל"י כהלך חוקי יחיד בגדה המערבית, עד אחרי גמר דינוני עצרת האו"ם.

ג. פירוק הבנקים הערביים

מ ח ל י ט י ם לאשר החלטת שר המשפטים, כי בשלב זה לא יתמנה כונס לבנקים הערביים בשטחים המוחזקים ע"י צה"ל.

ד. עידוד תנועת הפליטים מרצועת עזה לגדה המערבית

היו"ר השר פ.ספיר:
כמה פליטים וכמה תושבים קבועים יש היום בגדה?

אל/מ הירם:
לצערנו, לא ידוע. רק לפני 2-3 שבועות התחלנו להפריד בין מוצא האיש ומקום הלידה. החשבון מספטמבר מורכב באופן גס: 1/3 מאנשי עזה ו-2/2 מאנשי הגדה.

השר י.ספיר:
מעזה - ברובם פליטים.
היו"ר השר פ.ספיר:
אם העניין לא כרוך בכסף - אינני נכנס בזה.

אל/מ הירם:
זה לא חלוי בכסף.
השר מ.ח.שפירא:
האם כלולים בזה גם הערבים המבקשים רשיון יציאה לחו"ל?

ר/א צ.צור:
זה רק הסיווג בגשר אלנבי ובדמיה.

השר מ.ח.שפירא:

600 איש ביקשו בחודש האחרון רשות לצאת דרך

שדות התעופה.

השר גבתי:

מה בענין כביש משחה-עין גדי?

היו"ר השר פ.ספיר:

לא הוחלט כלום בענין סלילת הכביש.

השר י.ספיר:

א. מבין שכאן יש עידוד של יציאה מרצועת עזה

לגדה. שואל : האם יש בעידוד היציאה מעזה גם

עידוד לתעסוקה? יריחו נשארה בלי פועלים ושם מעונינים להעסיק את היוצאים

מעזה וזה לא על אחריות תקציבית. במידה והענין הזה יגדל, זה יחייב אותנו

למצוא להם שמה תעסוקה?

ב. אם לא תהיה להם תעסוקה ביריחו, זה ימריץ אותם לעבור את הגשר, או

שהם ישארו תקועים על צווארנו?

ג. האם אדם שעוזב את מחנה הפליטים בעזה ומתישב ביריחו, האם הוא

זכאי לקבל תמיכה מאונרא והאם יש אפשרות להגיע להסדר עם אונרא שתיתן את

התמיכה לאותם האנשים במקום החדש?

השר מ.ח.שפירא:

א. מחייב את התכנית להעביר קצת אנשים מעזה

לגדה המערבית, אבל אנו צריכים להשתדל שזה

לא יעלה לנו יותר מדי כסף. האם באמת אי אפשר להגיע עם אונרא לידי הסכם

שאותם ערבים שמקבלים בעזה יקבלו גם במקום הזה? זה לא יעלה לאונרא יותר

ביוקר וזה היה פותר במידה רבה את הבעיה שלנו.

ב. אנו עושים עכשיו עבודות רבות בגדה המערבית. השאלה היא אם אפשר

למצוא בשבילם תעסוקה כזאת, שהעבודה לא תקבע לדורות. למה שנקבע עבודות
כשאיננו יודעים מה יהיה בעתיד?

היו"ר השרפ. ספיר: איש לא יחליט על סלילת כביש פשחה-עין גדי.

ר/א צ. צור: במשרד הבטחון לא הוחלט על כך. אינני חושב
שעובדים בכביש.

השר מ. ח. שפירא: כן עובדים שמה.

ג. יש עבודות שנעשות עכשיו בכביש חברון.
(1,000 עובדים). האם אי אפשר למצוא בשביל האנשים האלה באופן כללי עבודה
אחרת?

היו"ר השר פ. ספיר: סלילת כביש חברון היא בהתאם למה שהוחלט
שיתנו להם עבודות ציבוריות זולות. מדובר
על תיקון הכביש.

השר מ. ח. שפירא: במקרה שהשטח לא ישאר בידינו, אז למה אני
צריך להכין כביש למישהו אחר?

ר/א צ. צור: רצינו לעודד את תנועת האנשים.

היו"ר השר פ. ספיר: אולי יושבים כאן נאיבים שחושבים שמשפיע מה
שעושים שמה, אז אני לא בין אלה.

ר/א.צ.צור:

רצינו לעודד תנועת עוזבים מעזה לגדה, כי

טוב שיצאו מעזה. רצינו לעודד אותם בצורה

כזאת שיוכלו אח"כ גם לעבור לגדה המזרחית. בגלל זה רצינו שתהיינה עבודות

בבקעת יריחו, כדי שיוכלו לעבור דרך הגשר שבו המעבר חפשי. בצורה כזאת

עברו 50 איש בשבוע הזה. זאת עשינו. הבעיה היא איך לעודד את היציאה מעזה.

הדרך להמרגה היא להציע עבודות בבקעת יריחו. הסטטוס של בקעת יריחו שונה.

סגרנו אותה ועכשיו כל הקטע מהכביש עד לירדן הוא קטע צבאי סגור נגד

אל-פתח ואנו רוצים למנוע בו את התנועה.

יכולנו להציע שני סוגים של עבודות:

א. יש צורך בעובדים חקלאיים ועובדים מרמאלה לא מוכנים לבוא לבקעת

יריחו ועכשיו יש עבודות חקלאיות שלא בוצעו בזמן כי לא היו פועלים.

רצינו להציע ללשכות העבודה בעזה שיעבירו שמה פועלים כי חסרים עובדים.

ביקשנו ממשרד החקלאות שיהיו 500 איש לעבודות חקלאיות. דובר בינינו שנייצור

ואקום כזה.

ב. לסלול כביש בשטח. אינני יכול להגיד שיש בזה עניין בטחוני. הייתי

אומר שזאת דרך סנטימנטלית שתחבר את קליה עם עין גדי. הבעיה התקציבית

מראה שזה סכום לא קטן. זאת דרך ברוחב של 6 מ' מכוסה אספלט ועולה הרבה

כסף. הועדה אישרה לנו בתקציב סכום מסוים לפעסוקה ואנו ננצל את הכסף

המיועד לתעסוקה ל-1,000-800 איש למטרה הזאת. אנו יכולים לעזור לאנשי

עזה בסלילת כביש פשחה, אבל זה חידד בתנאי שמדובר בעבודת ידים. אם מע"ץ

יגיד שנחוצה עבודת מכונות, זה לא בתקציב הזה. אנו נוכל לעשות רק את

הקטע שנחוץ לעשות אותו בעבודת ידים.

דר' דינשטיין:

בלי ציפוי.

ר/א צ.צור:

על ציפוי לא דיברנו.

אינני חושב שצריך לתת עידוד מיוחד לעובד שהולך

לבקעת יריחו. יש לנו ענין שהמשפחה גם כן תעבור, כי אם המשפחה תעבור, יש סיכוי שהם ילכו. עובד בודד לא מפסיד את הכסף של אונרא, כי משפחתו לוקחת אותו. בוועדה המצומצמת של המנכלי"ם אמרנו שצריך לעודד שהם יקבלו את הכסף, בתנאי שגם המשפחה תעבור. אנו צריכים להוציא את האנשים מרצועת עזה לגדה, במקום שממנו יהיה להם קל ללכת מזרחה.

היו"ר השר פ.ספיר:

שני דברים מעניינים אותי:

א. אם החליטו במוסד ממשלתי על סלילת כביש

פשחה-עין גדי. אנו לא יכולים להחליט על כך, כי זאת החלטה פוליטית. אם החלטנו, אני מבקש להביא את ההחלטה לוועדת המנכלי"ם או לממשלה.

השר מ.ח.שפירא:

אני בעד מתן עבודות, אבל לא צריך לעשות להם כבישים.

היו"ר השר פ.ספיר:

ב. אם זה בתוך מסגרת של עבודות ציבוריות -

אין לי מה להגיד בזה, אבל אם זה לא בחוץ

המסגרת הזאת, אין לנו כסף לכך.

דר' ארנון:

במידה שהחלטנו, לא החלטנו לא על סלילת הכביש ולא על הקציב נוסף. אמרנו רק שאם הכביש מאושר

ולא צריך לזה כסף נוסף, אפשר לעשות אותו. בינתיים גמרנו עם קומימי ממשרד

החוץ בענין כרטיסי המזון של אלה שעוברים. הוא המליץ שלא לעורר את הבעיה והוא חושב שיכבדו את הכרטיסים העזתיים. מטעמים לוקאל-פטריסטיים, אם אתה מעורר את השאלה מלמעלה, מתעורר הענין הפוליטי. נראה לי שאין לבצע את הפעולה בלי עומס נוסף על התקציבים.

ניסו את הדבר?

השר מ.ח. שפירא:

אל/מ הירס: השבוע נעשה נסיון כזה. למעשה, מה שאנו עושים היום תואם את כוונתו של השר מ.ח. שפירא, כי אנו משתדלים שיהיה מינימום השקעה בחומרים ומינימום השקעה במטבע חוץ. אנו מעדיפים כל מה שניתן לעשות בעבודת ידים בלבד. היום מרבית העבודה המתבצעת היא עבודה בכבישים וחלק קטן ביעור. אלה הם דברים שאפשר תמיד להפסיק אותם ותמיד אפשר לקדם אותם. עכשיו מתחיל מסיק הזיתים והעבודה הטבעית גודלת ולכן אנו יכולים להקטין את העבודה בכבישים, לשנות את הקצב ולהקטין את מידת התעסוקה. לכן זה תואם את מה שביקש השר מ.ח. שפירא. בנוגע לתנועה מרצועת עזה: לא התחלנו לעבוד על כביש פשחה-עין גדי. במקום להשקיע כסף ברצועת עזה, אפשר להעביר את העובדים לבקעת יריחו וליצור להם עבודה ואז יש סיכויים טבעיים שזרם העוברים יוגבר. מדבר על 2,000 איש שעברו עד היום.

מציע לאשר את ההצעה.

השר גבתי:

א. אם רוצים לסלול את כביש שפחה-עין גדי, צריך שראש הממשלה יטפל בזה.

היו"ר השר פ. ספיר:

ב. מה שאתם רוצים לעשות - רק במסגרת התקציב הקיים.

מ ח ל י ט י מ :

1. ליצור מעכשיו זרם של כ-250 עובדים לחודש, אשר יעברו ממחנות הפליטים ברצועה לאיזור יריחו ובמגמה לא למנוע מהם להמשיך בחנועתם מזרחה, לפי רצונם.
2. ליצור מקורות פרנסה בבקעת יריחו ותוספת שכר יומי מסוימת אשר תהווה כח משיכה מתאים.
3. להת פיצוי על הפסד מנות אונרא, לפי הצורך.
4. לא למנוע מפליטים אלה להשתכן במחנות אונרא ריקים, לפי רצונם.
5. להעסיק; בשלב ראשון, כ-500 איש בחקלאות בבקעת יריחו.
6. לאשר ההצעות דלעיל בתנאי כי כל הפעולות יבוצעו במסגרת התקציב הקיים ולהביא להחלטת ראש הממשלה אפשרות בנית כביש פשחה-עין גדי אשר תוכל לספק עבודה ל-500-1,000 אנשים נוספים.

ה. מדיניות סחר בין ישראל לבין השטחים המוחזקים ע"י צ.ה.ל.

היו"ר השר פ.ספיר: רוצה לברר את הענין עם שר המסחר והתעשיה ועם אנשי המכס.

ד"ר ארנון: חושב שהענין מתואם עם אנשי המכס.

ד"ר דפנשטיין: ענין זה עבר את ועדת המנכלי"ם והוא מתואם עם מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה.

השר י. ספיר: א. יש מושב על היצוא מישראל מזרחה?

ב. מה מיצאים לשם?

ג. איך מתפתח היבוא משם לישראל?

ד. באיזה מוצרים יש דרישות?

ה. איך התפתחות המחירים והשפעתם על המחירים בגדה?

ו. יש נתונים ל-2-3 חודשים?

אל/מ חירם: היצוא מהגדה המערבית לגדה המזרחית הוא בעיקרו

יצוא של מוצרים חקלאיים ב-1.5-1 מיליון דינר,

לפי ערך המוצרים בשווקים של עמאן. זה מה שיצאנו לגדה המזרחית. הסכום

הזה כולל את ההובלה. מתוך 9,300 משאיות שעברו, 4,000 משאיות היו של מסלסלין

וכלי בית (מהגרים). רק שאר המשאיות הובילו ירקות. זאת הסיבה שהערך יותר

קטן ממה שכחוב כאן.

לבבי תנועת התוצרת מהגדה המערבית לישראל ומישראל לגדה המערבית:

יש היום תנועה גדולה של מוצרים תעשייתיים, חומרי גלם, מלט וכו'. אין

אפשרות להעריך את הסכום כי אין פיקוח ויש ליברליזציה מוחלטת. כדי שנדע

מה ערכה של הסחורה שמדובר עליה, נצטרך ללכת בדרך של בדיקת מחזור המפעלים

וכו', כלומר, בדרך הסטטיסטיקה, כמו שקובעים את הנתונים של ההכנסה הלאומית.

היום אין לנו אומדנים.

מהגדה המערבית אלינו:

הסחורה היא אפסית, פרט למה שיהודים קונים שמה. אם כי ההיקף קטן, מעריכים

אותו בסדר גודל של 30-40 מיליון ל"י. זה מה שיהודים השאירו בגדה המערבית,

מזה חלק גדול על מה שאנשי הגדה קנו בישראל, כמו למשל גזוז.

היו"ר השר פ.ספיר:

כח הקניה שלהם הוא שליש לעומת כח הקניה כאן, לכן הסכום הזה שווה להם למעשה כ-120 מיליון ל"י.

השר י.ספיר:

כל המושגים שאנו רוצים לבנות לעצמנו על הסחר בין הגדה לישראל, מבוססים על נתונים, אז אם

אין נתונים, איך נבנה את המושגים האלה?

אם אין קונטרולה על מה שהולך שמה אז איך יש קונטרולה על מה שחוזר? אם הקור הירוק בנוי ככה שאפשר לפקח על המכס, אז אפשר מבחינה סטטיסטית לראות מה הולך שמה. זה יתן תמונה גם לגבי ההכנסה לאוצר, ברגע שלוקחים סחורה ששילמו עליה כאן מס קניה ובלו ומוכרים אותה שמה במחיר שמוכרים, אז האוצר קיבל בינתיים מיסים. אז איך אפשר שלא לדעת את הכמויות והסוגים?

היו"ר השר פ.ספיר:

כאן זה לא הולך כל כך פשוט וחלק שניתן לדעת.

השר י.ספיר:

אנו השתלטנו על ענין המכס, אז אפשר לדעת.

היו"ר השר פ.ספיר:

מבקש להכין את החומר הדרוש לישיבה הבאה. צריכים להיות כזה : השר שרף, אנשי המכס

והנתונים.

השר י.ספיר:

בעתונות פורסם שהונהג הסחר החפשי משני הצדדים.

היו"ר השר פ.ספיר:

אני לא יודע שום דבר. אתי אף אחד לא דיבר.

כך מסתדרים הרבה דברים. הבטחון - אולי זאת זכותו.

ענינים כלכליים אינם עניני בטחון.

ר/א צ.צור:

זה לא כל כך פשוט. יש משהו בשאלתו

היו"ר השר פ.ספיר:

של השר י.ספיר.

המשך הדין נדחה.

הישיבה ננעלת

פ ר ט י כ ל

הישיבה התשיעיה של ועדת-השרים להיאום בין ועדת-
השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדת-השרים
לענייני כלכלה בעניין השטחים המוחזקים על-ידי
צה"ל, שהוקמה על-פי החלטה מס. 556 של הממשלה,
מיום 18.6.67

ה' באלול תשכ"ז - 10.9.67

נכחו השרים : ז. שרף - יו"ר,
ח. גבאי,
י. ספיר.

נעדרו השרים: מ. דיין,
פ. ספיר,
ח.מ. שפירא.

צ. דיגשטיין	-	סגן שר האוצר
ש. צויגריץ	-	מזכירות הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
ד. הלפרין	-	משרד האוצר
אל"מ ד. חירם	-	צה"ל
אל"מ י. ניצן	-	צה"ל
ר/א צ. צור	-	נציג שר-הבטחון
ע. ציפורי	-	משרד החוץ.

(א) טהר כין הגדה-המערבית לבין הגדה-המזרחית; - {
סופשעות
בסוף
המסיונוגרמה) (ההחלטות
(ב) הקציב השטחים המוחזקים לתקופה 15.6.67 - 31.3.68.

== == ==

(רשמה ח. לוינ)

א/כ ז.צ.ס.ר

היום התנועה היא חופשית מהגדה המערבית מזרחה.

אנו רצינו להגיע לאפשרויות יותר גדולות בבדיקה.

מציעים ללכת בשלב זה בזהירות ולא בצורת מהפכה. השלב הראשון שרצינו להנהיג

הוא מתן רישוי, אבל לא בגשר אלא בנקודת המוצא : בעיר, בשכם או בג'נין,

כך שגם האדמיניסטרציה וגם המושל יהיה להם מה להגיד בעניין זה. כאן סיכמנו

לתת רשיון לכל מוביל ויצואן לשבועיים, כך שמישהו שלא מוצא חן בעינינו,

יש לנו משהו שהוא בשליטתנו בשביל לטפל בו.

נקודה זאת רצינו לסכם.

השר גבתי:

יתנו רשיון בלנקו? מה עם כמויות הסחורה?

7/א צ.צ. 77:

אנו בעד לעשות את ההסדר לא מסובך, כי אנו לא

רוצים ליצור מצב שהחנועה הזאת תפסק. הסיבה שאנו

לא רוצים שהיא תפסק נובעת מהעובדה ש-50% מהמשאיות מובילות ירקות ופירות

שאינן להם ביקוש בשטח שלנו ומשאיות רבות מובילות מסלול מזורז וזאת

אינדיקציה שהמטלטלין עוברים עכשיו ובעליהם עובר אח"כ. אנו לא רוצים ליצור

כאן נקודת חיכוך ומי שרוצה לעבור, אנו מוכנים לשחרר אותו.

בענין התמורה :

לשאלה אם אנו רוצים לקבל משהו תמורת הסחורות שעוברות לצד השני, מונחה ועדה

המורכבת מבאי כוחם של כל המשרדים והיא הגישה הצעה שאומרת שאנו מעונינים

בתמורה ולפי סדר עדיפות זה:

א. אנו מעוניינים בדולרים.

ב. רוצים סתורות שאנו במילא מיבאים ארצה.

ג. מוכנים לקבל דינרים.

מאחר שקיבלנו השבוע הודעה מצ.דינשטין שבעית הדינרים היא לא בעיה מטרידה ושיש להם שוק, אנו רוצים לעשות את הדבר בקלות. אנו מציעים להתחיל בשלב זה בקבלת דינרים ולא לעשות בזה חשבון עד הסוף כי זאת עכשיו רק הערכה. משרד החקלאות הודיע לנו שההערכה יכולה להיות בטעות של מאות אחוזים לגבי ענבים העוברים במכונים.

מציעים:

לדרוש תמורה. להתחיל ללחוץ, אבל לא יותר מדי ולהסתפק עכשיו בקבלת דינרים. עכשיו אין לנו אמצעי של בקרה וע"י הנוהג הזה נשיג אמצעי של שליטה חרישוי בנקודת המוצא, בידי המועצה וראש העיר ואנו מציעים להשאיר את הנוהג הזה ל-1-2 חודשים כדי ללמוד את העניין בהתחלה, לפתח אותו ובכל אופן לא להתחיל עם טכניקה שעלולה לגמור אותו. הנוהג המוצע כאן הוא כמעט דומה למצב הקיים, בתוספת רשיון בנקודת המוצא והנוהג של קבלת תמורה במקום.

השר גבתי: סעיף ב' אינו מובן לי. סוחר הירקות קונה את הירקות מהחקלאי ובדרך כלל משלם בדינרים. הוא מעביר במשיכה ומשלם לנהג בדינרים - אז מה הפרוש?

ר/א צ.צור: זאת נקודה שהיתה בויכוח פנימי. הועדה אמרה להתזיר את הדינרים בגשר ולקבל תמורתם ל"י. לזה התנגדנו אנחנו ונציג משרד החקלאות. משום כך קיבלנו את הסידור הזה.

ט' צ.דינשטין: לדעתי, מה שמוצע כאן זה המצב הקיים.

השר שרף:

פלוס רשיון.

ד"ר צ. דינשטין:

ללא שום שינוי כלכלי. משרד הבטחון אומר שמסיבות

של לחץ או שלטון, שלא כל דיכפין יוכל ליצא, אלא

מי שעושה את זה שיהיה מוכר וידוע לשלטון ויתנו לו על זה תעודה. משרד הבטחון

מעונין שההסדר הזה יהיה לפרק זמן ידוע, 1-2 שבועות והוא יחליט מתי לחדש

אותו. זה ענין של שרותי הבטחון.

פרט לתיקון שבגשר יקבל מי שיש לו כתב הסמכה, אין שינוי והמצב יהיה כמו שהוא

היום. מבחינת הכנסת הענין למסגרת כלכלית-משקית, בזה אין כלום. אנו זכורים

להחליט כמו שאמר שר החקלאות לגבי המוביל והמתווך וכך נגיע במישרין או

בעקיפין לכל החוליות השונות המהוות את ס"ה האופרציה הכלכלית הזאת.

מציע:

להכניס את הענין הזה למתכונת והסדר ואני מוכן להיות מאד קל, אבל בזה כאן

אין שום שינוי.

לגבי מוצרים תעשייתיים אומרים שיש קושי להמרה בגשר דמייה. תהיה הערכה של

שווי ואני מוכן לצורך זה לקבל דינרים. למרות העובדה שהדינר הוא הלך חוקי

אפשר לקבל עדיין דינרים אף על פי שהם מוצאים מחוץ לגבולות. אמרנו שאנו

רוצים דינרים אבל מכיון שזה לא ילך, אני מוכן לקבל דינרים שיש להם היום

עשר ושימוש.

לגבי המוצרים התעשייתיים אין בעיה. החשש לגבי התוצרת החקלאית הוא, שאם יש

מיגבלה של תשלום - אפילו בדינרים - היא עלולה לשבש. אני מוכן ליפות את

כוחו של נציג משרד החקלאות, שיהיה לצורך זה הנציג של המטבע.

מציע:

לשים את הענין במסגרת ולקבוע תמורה של דינרים.

לדעתי מגיעה תמורה כלכלית איזו שהיא, אבל המצב פרוץ.

דר' ארנון:

הנושא הזה היה בדיון באריכות בן עדת המנכלי"ם

ביום ה'. הרוב הגדול של חברי הועדה היו בדעה

שאם רוצים להכניס את הענין למסגרת ואם גם הל"י וגם הדינר יהיו הלך חוקי

אז בעצם אין טעם לעשות משהו כי יהיו כל כך הרבה חורים בהסדר שזה רק

מקשה ולא מוסיף.

גם אני באופן אישי וגם החברים האחרים מסכימים עם צ. דינשטיין שרצוי להגיע

למצב של הסדר וכלי לעשות את הל"י להלך חוקי יחיד, אין טעם לקחת את הריסק

כי זה מפריע הרבה בכל התהליכים שפועלים עכשיו. כתוצאה מזה אני מסכים שבעצם

היה צריך למחוק את סעיף ב' כי בהתחשב במטרה סעיף ב' רק נותן הרגשה טובה

אבל לא מבוססת על שום דבר של ממש.

בשביל ההיגיונה הציבורית לא הייתי כותב שאנו אפילו לא דורשים לראות את

הדינרים. זאת בכל אופן, הייתה הדעה של כולנו, שנחזור לדון בעוד חודש-

חודשיים על הענין הזה, אחרי שנגמור עם הכעיה של העודפים שלוחצת על משרד

החקלאות. אחרי התקופה הזאת אולי אפשר יהיה לגמור את הענין הזה שהוא לא בריא :

שההלך החוקי בגדה הוא גם הל"י וגם הדינר.

לפני ישיבת האו"ם אולי לא רצוי לשנות עוד פעם את התהליכים האלה. אנו בדעה

שמצב המטבע הוא לא בריא וצריך לחזור ולדון בזה.

השר י. ספיר:

אני מבין שסעיף ב' איננו הכרחי.

"לא יותן להעביר מוצרי עץ וכו". זה מכאן לשם. אם

היה בא רכב ממעדה המזרחית לכאן, היה מותר?

אל"מ ניצן:

כן.

השר גבתי:

אפילו מכונית.

דר' צ. צינשטיין:

רובו של הרכב איננו שלנו.

השר י. ספיר:

השאלה שלי לא נוגעת רק לניסוח. אני שואל : אם

אני ~~פקד~~ לא מקבל את הדינרים בפועל ומוסר סחורה

מעבר לגבול ואח"כ אינני מקבל את התמורה, זה כאילו נתתי מתנה ולכן אני צריך

לצאת מההנחה שהדינרים חוזרים והם משמשים לתשלום עבור הסחורה, ההובלה וכו',

אלא שאני לא רואה אותם. לכן השאלה נוגעת לבקרה, כי אם יש לי בקרה, אני יכול

לדעת אם מכניסים דינרים ובאיזו כמות.

אני שומע שממשלת ירדן משלמת משכורות למורים, שוטרים וכו'. בודאי שקל להעביר

את המשכורות האלה.

שואל: כמה מהדינרים שמקבלים בפועל תמורת הסחורות מגיעים אל משק הגדה?

דר' צ. צינשטיין:

אין מושג על כך.

דר' ארנון:

80%.

השר י. ספיר:

יש כל כך הרבה ל"י בגדה שיתכן שלפלה ולמוביל

מגיעות ל"י בקורס מסוים והדינרים נשארים בירדן.

אל"מ ניצן:

לפי מיטב ידיעתנו הם מקבלים את התשלום בדינרים

ולא בל"י. מדבר על הפלחים, המובילים וכו'.

מר חירם:

גם אותם דינרים שלא חוזרים אלינו משרתים אותנו

בסופו של דבר, כי זה סמך שהאנשים מתכווננים להשאיר אותם שם כדי לצאת את הארץ.

השר גבתי:

עד סוף אוקטובר צריך להשאיר את המצב הקיים, כי

עד אז נגמור את שיוק התוצרת שאין לנו מה לעשות

אתה. אח"כ תתחיל ללכת התוצרת שיותר חשוב לנו בה ענין מטבע החוץ. מה שמשווק

עכשיו, אין לנו סיכויים לקבל תמורתו מטבע חוץ, אבל כשיבוא זמנם של תפוחי

הזהב ושמן הזית, שאפשר לקבל תמורתם מטבע חוץ, אז צריך יהיה להכניס סדר

כדי שנראה את התמורה חזרה. כל זמן שמדובר בענבים, צריך לתת להם לצאת.

דר' צ. דינשטין:

מה יש פרט לענבים?

השר גבתי:

עגבניות וקצת אבטיחים.

דר' דינשטין:

אולי אפשר לקבל פתרון כזה : ענבים ללא תמורה

ויתר היצוא בתמורה?

ר/א צ. צור:

אנו לא מעוניינים בזה.

השר גבתי:

עד סוף אוקטובר אין דאגה בזה, אבל לקראת נובמבר

צריך להכניס סדר.

השר שרף:

מסכם:

א. מוחקים סעיף ב' בגלל היותו בלתי מוסבר.

ב. הועדה תחזור לדון בנושא בסוף אוקטובר.

ועדת המנכלי"ם תתחיל לדון ב-15 באוקטובר. מדובר גם בתוצרת תעשייתית. המשרד

הנוגע בדבר ישקול.

דר' צ. דינשטיין:

יהיה אישור מיוחד לגבי מתן היתר יצוא ללא חמורה?

השר שרף:

תקרא לזה איך שאתה רוצה. אין לך אפשרות להשתלט

על הדינרים כל זמן שלא הטלת עליהם את הפיקוח

של הדולרים והל"י. בצורה כזאת יכול כל סוחר להוציא מחשבונו בגדה המערבית

דינרים בכל זמן שהוא רוצה.

דר' צ. דינשטיין:

אני רוצה המרה לל"י.

השר שרף:

יש לך חוות דעת של היועץ המשפטי שהוא יגן עליך

בפני בג"צ?

דר' דינשטיין:

כן. קיבלתי את הסכמתו. למרות שזה הלך חוקי, סחורה

שיוצאת מגבולות ישראל מותר לי להמיר לל"י.

השר גבתי:

מציע להשאיר את המצב הקיים.

השר י. ספיר:

לגבי התוצרת הישראלית - סוחר הגדה ישווקו אותה.

דר' צ. דינשטיין:

אני מדבר על התוצרת התעשייתית של הגדה.

השר שרף:

מצב בית"ר לפלסטיקה בבית-לחם הוא כמו מצב הענבים :

אין לנו מה לעשות עם החוצרת, כי אם היא תגיע הנה היא תגרום לסגירתם של 5 מפעלים בקיבוצים ולא בקיבוצים. אנו עזרנו לנציג המפעל הזה לנסוע לאפריקה ולמכור את הסחורה הזאת דרך עקבה, כי אין מה לעשות בה. זאת סחורה טובה ואסור שהיא תגיע אלינו. מאשרים את ההצעה מינוס סעיף ב'.

מר צויגריץ: צריך לבדוק אם מותר לתת רשיון לסחר.

אל"מ ניצן: נבדוק.

*

*

*

הצעת תקציב לשטחים המוחזקים.

ר/א צ. צור: השר י. ספיר אמר שהיתה טעות בטעיף הכנסות הגדה.

אל"מ ניצן: מס הכנסה (דף 2) במקום 84,000 ל"י צריך להיות

1,084,000 ל"י.

מס רכוש עירוני וחקלאי, במקום 378,000 ל"י צריך להיות 578,000 ל"י.

השר שרף: מציע לבטל את סעיף "קנסות והחזרמות" ולהוסיף אותו

לסעיף "הכנסות שונות".

השר י. ספיר:

יש בסעיף 8 (משרד הדתות) הלוואות להקדשים. לוואקפ

יש הרבה כסף. אפשר לחסוך את זה.

בסעיף 15 כתוב: "עובדי מדינה, שמירה משטרתית.

משרד החקלאות כותב - "הוצאות הפעלה".

ברצועת עזה יש השתתפות משרד הסעד בחלוקת מזון.

במה כל זה קשור?

לגבי עבודות יזומות אני מבין שהסכום לא יוצא במלואו בגדה ולכן לא צריך

לקחת בחשבון שנעמוד מול פחת בפני גרעון.

ביחס לעבודות ציבוריות, יש באיזורים מסוימים מחסור בפועלים. ביריחו למשל,

אין פועלים כי הפליטים ברחו. יוצא שמצד אחד אנו מעסיקים פועלים מחוסרי

עבודה ומצד שני יש מחסור בפועלים. ראיתי שבדרך חברון, בכביש, עובדים מאות

פועלים בידים. שואל בענין עבודה יזומה זאת: האם אין דברים שיש בהם אולי

יותר תכליתיות משקית. אינני יודע מה יהיה ההבדל במחיר אם נעשה את אותה העבודה

ע"י מכוונות יחד עם פועלים. היום הם עובדים כמו לפני 40 שנה. האם אין עבודות

אחרות אפילו בשטח זה?

השר גבתי:

עושים יעור.

השר י. ספיר:

השכר שמשלמים לפועלים הוא אמנם קטן, 4,5 ל"י

ליום, אבל אינני יודע כמה זמן הם יחזיקו מעמד

בשכר כזה.

מציע:

לחשוב ברצינות על עבודות בעלות השפעה משקית יותר גדולה מאשר ההוצאה העצומה

של כח אדם וכסף שמשקיעים בכבישים.

השר שרף:

היתה שיחה על הליכה לפיתוח מלאכה ותעשיה ולא רק תעשיה זעירה. הענין הוא מסובך, גם לגבי המלאכה

וגם לגבי התעשיה הזעירה, כי כל מה שנחליט יקח לפחות חצי שנה וחלק גדול מהמוצרים יסתננו למשק שלנו. היבוא לשטחים האלה היה גדול וחלק מיבוא זה מחליף היום המשק הישראלי והכל תלוי ועומד ואלה הם דברים שלא כמו בחקלאות שאתה זורע וחורש, אלא שכאן זה תהליך שיקח לפחות שנה עד שיתחיל לתת פרי וגם ההשקעות אינן קטנות, אפילו אם הפועלים יהיו פועלים מהגדה ששכר עבודתם זול יותר ואין להם תנאים סוציאליים. כל הענין הוא ענין פרובלמטי.

השר גבתי:

בקשר לתקציב משרד החקלאות בגדה, אני מקוה ש-5 מיליון ל"י לא יוציאו, אבל התקציב שהגישו אנשי

משרד החקלאות היה למעלה מ-7 מיליון ל"י. אינני יודע למה הצטמצם התקציב אבל אני רוצה להניח שבמידה שיחברר שהתקציב שלהם מתאים יותר למציאות, אפשר יהיה מתוך הרזרבה של הסובסידיות לספק את הצרכים. לגבי רצועת עזה $\frac{-}{0}$ יש שלוש חוות בתוך הרצועה : בית-חנון, דיר-באלח ומזרע. ברצועה יש גם משתלות של יעור וישנה החווה הגדולה באל-עריש שיש בה 8-10,000 עונם מטעים מעובדים ומושקים. אינני רואה את כל זה בתקציב. אני חושב שכל זה הושמט. מבקש לבדוק ולהכניס.

השר י. פפיר:

בכל הגדה לא מצאתי סעיף של משרד התחבורה. ברצועת עזה הוא ישנו. אין צורך בדבר כזה?

אל"מ ניצן:

א. הלוואות להקדשים : בזמן שנכנסנו לגדה אמר הוואקפ שהבנקים נסגרו ואין להם כסף. נתנו

להם 7,000 דינר בשביל לשלם משכורות.

ב. עובדי שמירה סטטית במשטרה:

כשאירגנו את המשטרה המקומית קבעו מספר מקומות סטטיים, אם זה שמירה על בנקים או מחסנים שהיו בהם סחורות בעלות ערך. מדובר בשוטר סוג ב' וקבעו חלוקה כזאת ולכן זה מופיע בתקציב.

ג. הוצעות הפעלה במשרד החקלאות:

זאת הוצאה להפעלת מכוני מים, ריסוס וזבלים, בעיקר בין הגופים שהם באחריות הממשלה כמו חוות ממשלתיות וכו'.

ד. סעד ברצועת עזה:

ממשלת מצרים היתה משהחפת ב-60% מהוצאות קאר + 40% ע"י קאר. עכשיו אנו קיבלנו על עצמנו את אותה ההתחייבות. ההשתתפות היא בחומרים עצמם. התקציב הזה הוכן על בסיס נתונים שהיו בידינו עד לפני חודש. אם יתברר שדברים נשכחו או השתנו, צריך יהיה לעשות העברות בעדיפויות.

ה. מחסור בפועלים:

רק ביריחו מצאנו מחסור בפועלים. במקומות אחרים כמו שכס, הכיוון הוא הפוך ויש מחוסרי עבודה. ניסינו לארגן פועלים משכס שיעבדו ביריחו, אבל לא הצלחנו, כי הם לא מעוניינים. אנו ערים לבעיה ונביא מחוסרי עבודה מכל מקום שימצאו.

ו. חוות אל-עריש:

החוה הובאה בחשבון התקציב והסכומים מופיעים בסעיף חוות יעור שכולל את חוות אל-עריש, סעיף מפעלי מים ומן בסעיף העסוקה 170,000 ל"י לפיחות מפעלי יעור, מים וכו'.

ברמת הגולן אין לחקלאות תקציב?

השר גבתי:

אל"מ ניצן:

יש בסעיף תעסוקה. במשרד החקלאות עצמו אין צורך
כי נציג המרש יושב שמה.

השר שרף:

ש. צויגריך אומר שישנה בעיה לגבי הנוהג של ההוצאות
ודרך איזה משרד ילכו ההוצאות.

ה' א. צ. צור:

בזמנו היה ויכוח בענין זה. הוסכם שהתקציב יופיע
בתקציב משרד הבטחון. לא גרסנו את זה, אבל זאת
היתה הדרך היחידה להציג את התקציב כמרוכז מבלי שיהיה צורך להסביר אותו
לגורמים שונים. אח"כ הובא הענין לוועדת שרים לענייני כלכלה ולועדה אחרת.
לנו נראה שהשיטה הזאת היא נוחה וטובה. אנו לא ממליצים על שינוי בנושא זה.
בישיבת ועדת השרים האחרונה, שמעתי עירעור. בבדיקה שניה של האוצר ואגף
התקציבים, זה היה נראה להם.
מציע:

להשאיר את הסידור כפי שהוא כרגע.
השוני שבין התקציב הזה לבין התקציב הרגיל הוא, שהוא בשליטה יותר חזקה
של אגף התקציבים כי שום העברה איננה אפשרית בלעדיותם.

השר שרף:

השאלה היא, איפה מופיע התקציב הזה?

ד' ארנון:

חשבנו לקחת אותו מהתקציבים המיוחדים מאותם
סעיפים שרק ועדת הכספים צריכה לאשר אותם ולא
הכנסת כולה, אבל אני מבין ששר האוצר רצה לברר את המיקום של התקציב עם ראש
הממשלה ואני לא יודע אם הוא עשה את הדבר.

השר שרף:

חושב ששר האוצר לא הספיק לדבר עם ראש הממשלה
בענין זה.

דר' ארנון:

מציע:

ממלא מקום שר האוצר יברר את הענין עם ראש הממשלה.

באופן פקידותי אין לנו דעה ברורה.

השר שרף:

אדבר עם ראש הממשלה. אם לא יהיה ערעור, ישאר

התקציב במסגרת משרד הבטחון.

השר י.ספיר:

לדעתי, זה לא תקציב שניתן לפיצול. הוא מוכרח

להיות תקציב אחד.

השר שרף:

נניח שיש למשרד החקלאות 5 מיליון ל"י סובסידיות.

האם הוא שולט בזה?

ר/א צ.צור:

בפועל הוא שולט בזה.

דר' ארנון:

בפועל הוא שולט, אבל באופן חוקי זה בלתי אפשרי.

ר/א צ.צור:

תקציב התעסוקה, אם יתנו אותו למשרד העבודה יהיה

בזה חסרון גדול כי הביצוע מוכרח להיעשות עם

המושל שבמקום ולא לפי נחונים כלליים. סובס עם משרד העבודה שהם יכולים ליזום,

אבל להחליט צריך באופן מקומי.

השר י.ספיר:

הביצוע של העבודות האלה, בידי מי הוא?

ר/א צ.צור:

פורמלית - בידי המושל. מעשית - בידי נציג

מע"ץ במקום.

דר' ארנון:

המצב מסובך ולא ההסדר, כי לפי החחוקה בשטחים אלה,

רק הפיקוח הצבאי יכול לתת הוראות. יש היום - ואני

שמח להגיד את זה - הבנה בין שני הצדדים לגבי המצב המסובך שעליו באנו לידי

הסכם עם אנשי הצבא, אבל אם יתעורר ויכוח, נביא אותו להכרעת הממשלה.

השר שרף:

שואל את דר' ארנון : זה תקציב נוסף?

דר' ארנון:

זה מהתקציבים המיוחדים הסעונים אישור ועדת הכספים.

כימים אלה נביא אותו לאישור.

השר שרף:

מתי?

דר' ארנון:

לתקציב הנוסף יש עדיפות ראשונה והתקציב הזה יש

לא עדיפות שניה. זה לפי אגף התקציבים, אבל אנו

נותנים הוראה למפקחים במקום לחיות לפי זה.

השר שרף:

מציע:

לכתוב מכתב שאני אחתום עליו והוא ישלח לוועדת

הכספים. המכתב יבקש להעמיד את הנושא על סדר היום, כך שפרלמנטרית נהיה

מכוסים.

(א) סחר בין הגדה-המערבית לבין הגדה-המזרחית

לאשר את נוהל הסחר בין הגדה-המערבית
לבין הגדה-המזרחית (כמפורט בדף המצורף
לפרטיכל).

מ ח ל י ט י מ

הוועדה חשוב לדון בנושא זה באמצע
חודש אוקטובר.

(ב) הקציב השטחים המוחזקים לתקופה 15.6.67 - 31.3.68

לאשר את ההקציב לשטחים המוחזקים
לתקופה 15.6.67 - 31.3.68 -
(המצורף לפרטיכל).

מ ח ל י ט י מ

ההקציב דלעיל יופיע בטבולת הקציב
משרד הבטחון בהיעדר קביעה אחרת
על-ידי מסלא-מקום שר-האוצר.

הישיבה בנעלה

=====

פ ר ט י כ ל

הישיבה השמינית של ועדת-השרים לתיאום בין ועדת-
השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדת-השרים
לענייני כלכלה בעניין השטחים המוחזקים ע"י צה"ל,
שהוקמה על-פי החלטה מס. 556 של הממשלה, מ-18.6.67

כ"ב בתמוז תשכ"ז - 30.7.67

נכחו השרים :

- פ. ספיר - יו"ר,
- ח. גבתי,
- ס. דיין,
- י. ספיר,
- ח.מ. שפירא,
- ז. שרף.

ד. הורוביץ	-	נגיד בנק ישראל
צ. דיבשטיין	-	סגן שר האוצר
ש. צויגריץ	-	מזכירות הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
פרופ' מ. ברוני	-	האוניברסיטה העברית
ד. גולן	-	משרד המסחר-והתעשייה
פרופ' א. דבורצקי	-	האוניברסיטה העברית
ד. הלפרין	-	משרד האוצר
פרופ' נ. לויתן	-	האוניברסיטה העברית
אל"מ י. ניצן	-	צה"ל
פרופ' ד. פטנקין	-	האוניברסיטה העברית
ר/א צ. צור	-	נציג שר הבטחון
מ. ששון	-	משרד החוץ

שער הדינר; { (ההחלטות מופיעות
- בסוף הסטינוגרמה).
המטבע במחזור בשטחים המוחזקים.

= = = = =

(רשמה ח. לוין).

היו"ר השר פ. ספיר:

ראש הממשלה ביקש שנפגש עם הפרופטורים דבורצקי, פטנקין, לויתן וברונו ואני מקדם אותם בברכה.

מר הורביץ:

מעיר בקשר לתשובת הירדנים:

לדעתי צריך לעזוב את ענין ההמרה ולחזור לשער

של 8,4 ל"י לדינר, ברוח ההודעה שאנו עושים את הדבר כמחווה, כמו שעשינו בעזה. בינתיים נוכחנו לדעת שיש לנו רק רבע מיליון דינרים שימסו כמו שלג. לכן אין ערך להמרה.

מציע:

להכריז על הל"י כעל לירה חוקית.

אני חושב שבזה קלעתי לדעתם של חברי באוניברסיטה.

השר י. ספיר:

קלעת בול.

מר הורביץ:

מציע:

גם בעזה חוכרז הל"י כלירה חוקית וזה כדי למנוע

סירבול. ניתן להם שבועיים כדי להחליף את הלירה המצרית, שאחרי התקופה הזאת לא תהיה יותר חוקית.

היו"ר השר פ. ספיר:

גם בגדה המערבית אתה מציע להחליף את הדינר?

מר הורביץ:

לא ניתן פקודה להמיר. לא ברור לי אם זה צריך

להיות הלך חוקי, אבל בעזה יש סכנה של הברחה

כי הקורס גבוה והם יכולים להביא מיליונים של לירות מצריות, לכן הצעתי שבועיים להמרה.

בנוגע לגדה, מוטב להכניס את הל"י, לקבוע שער של 8,4 ל"י לדינר ולהפטיק כל מו"מ עם האוכלוסיה, כלומר, לאשר את החחלטה הקודמת. הסידורים הטכניים דורשים 3 ימים. בנוגע לבנקים - נדבר.

היו"ר השר פ. ספיר:

סיכמנו שאין יוחר מו"מ בזה אין חילוקי דעות.

מציע:

לקבל כהחלטה שבזה גנזנו את העניין.

מר הורביץ:

גנזנו, מחוץ לעניין הבנקים.

דר' ארנון:

רוצה לחלק את הבעיה לעזה ולגדה.

בעזה אין משק. שם ישנה סכנה גדולה שיעשו מונקי

ביזנס עם הלירה המצרית, דרך שוויץ ובירות. בעזה הייתי מסכים שנחליף את הלירה המצרית לל"י והל"י תהיה המטבע היחידה ונעשה את ההמרה במשך שבועיים ואולי אפילו פחות.

היו"ר השר פ. ספיר:

לגבי עזה אין חילוקי דעות. מסכם:

ההצעה מתקבלת.

דר' דינשטיין:

ברמה הסורית יהיה ההסדר כמו בעזה.

היו"ר השר פ. ספיר:

מקבלים. הוחלט.

דר' ארנון:

לגבי הגדה, גם אם ההנחה היא שאנו נשב שם

20-30 שנה,

היו"ר השר פ. ספיר:

זאת היא כבר החלטה פוליטית.

ד"ר ארנון:

והמשק יהיה משק אחד, אז גם אז יש לי ספק אם

אנו צריכים לרוץ ולעשות את הסחר בינינו יותר

קל ולהכריז על מטבע אחד לגדה ולמשק הישראלי.

מציע:

להכריז על הדינר כעל המטבע בגדה המערבית ואם לא יהיו לנו מספיק דינרים, נוסיף

דינר כיבוש-צבאי.

הסדר כזה ישמור בינתיים על משק הגדה כעל יחידה נפרדת, עם נכסים משלה, אדמיניסטרציה

משלה ועם הצורך ברשיונות יבוא ויצוא, כמו שקבענו לפני חודש וחצי.

נדמה לי שבעולם יראו את ההחלטה להחלפת המטבע כהחלטה על סיפוח. אני גם רואה את

הדבר כצעד ראשון מצדנו לאינטגרציה, אולי לא של כח האדם, מה שאפשר למנוע לחקופה

קצרה, אם כי אינני רואה איך אפשר למנוע בכלל את ניצול כח האדם. אני חושב שמוקדם

עדיין להחליט בכיוון הזה ומיעץ לא לעשות זאת.

היו"ר השר פ. ספיר:

מאינטגרציה אל תפחד. יש או"ם ויש ממשלה

ואלה צריכים להחליט.

אתה חושש שזה יתפרש בעולם שאנו החלטנו על אינטגרציה?

ד"ר ארנון:

בזה אין ספק שהעולם יפרש את הדבר כך. בעבר,

בשטחים מוחזקים, זה היה הפרוש הרגיל, אבל יש

כאלה שאומרים שזה דוקא טוב.

אם יהיו גם הל"י וגם הדינר, אז אתה גם חושש?

מר חורביץ:

אני חושש מבחינה כלכלית.

דר' ארנון:

אבל אז זה לא יתפרש כאינסגרציה?

היו"ר השר פ.ספיר:

פחות.

דר' ארנון:

בענין ההמלצות למדיניות הכלכלית, החומר ברובו
אומץ על ידינו.

פרופ' דבורצקי:

כל מה שכתוב בסעיף ב' הוסכם עקרונית בוועדה
שלנו.

היו"ר השר פ.ספיר:

זאת ראיתי היום בעתון, אבל נדמה לי שיש דברים
שיש לגביהם שוני מסוים.

פרופ' דבורצקי:

למרות שהחומר אומץ ברובו על ידינו, יש כמה וכמה שנויים. ישיבת הוועדה שלנו
נסתיימה עכשיו. פרט לדר' ארנון היו כולם בדעה שבשעה שאפשר וצריך לשמור שלא יהיה
מעבר של כח אדם מהגדה לשטח הישראלי, אין שום אפשרות לשמור על חייץ כלכלי ולא
לקיים מסחר בין שני החלקים. לכן אנו חושבים שצריך במשך חודש להסיר את החייצים
המכסיים. מכאן ההמלצה שהועדה בדעה שצריך להנהיג את הל"י כמטבע, כולל הגדה.
בענין זה נשאר אבל החשש מהאימפליקציות הפוליטיות.
חברי הוועדה: דר' ארנון, ר/א צ.צור, פרופ' פטנקין, פרופ' איזנשטט, דר' ויץ,
פרופ' בקי ופרופ' דבורצקי.

שני חברים בועדה, פרופ' איזנשטט ופרופ' פטנקין, סברו שהאימפליקציות הפוליטיות מחייבות מחשבה לכיוון הכנסת לירה של הגדה שתהיה שווה בערכה בדיוק לל"י ואפשר יהיה למעשה להמיר אותה. אלא שזאת תהיה הלירה שבה משחמשים השלטונות. לחברים האחרים זה נראה כסיכון גדול מדי והם ראו בזה לא רק יתרון אלא גם חסרונות רבים. לירה כזאת תיתן את הפרוש שלא הוחלט כבר על סיפוח.

מר הרביץ:

גם בזה קושי טכני כי הדינר הצבאי כבר מודפס והלירה

הזאת, צעד שידפיסו אותה, יעבור חודש וכעוד 3 ימים

נשאר בלי דינר, לכן ההצעה הזאת לא ניתנת לביצוע מבחינה טכנית.

פרופ' דבורצקי:

נראה לי שאם נלווה את הענין בהסברה שהוא נעשה לשם

הקלה, אז אין הרכח שתהיה אינטרפרטציה של סיפוח.

מלבד זה נראה לחברים שהדבר יפורש כטריק כלכלי. בכל אופן, כולנו היינו בדעה שהכנסת הלירה צריכה להיות מלווה בהסברה שזה אמצעי כלכלי, כי אנו לא מתיחסים לבעיות מדיניות והתפקיד שלנו הוא להצביע ואחרים יחליטו מה שיחליטו. הדעה הזאת מוסכמת על כולם, פרט לדר' ארנון, שיש להנהיג את הל"י כמטבע.

פרופ' פטנקין:

ההמלצה בדבר הכנסת הל"י היא פועל יוצא מהדו"ח הזה.

שיהיה ברור: האימפליקציה של הכנסת הל"י היא שקשה

יהיה להכניס ל"י מבלי להכניס סחר שווה בין הגדה וישראל. חברי הועדה הם מאד בעד סחר חופשי עם הגדה ואנו רואים זאת גם מנקודת הזמן הקצר וגם מנקודת הזמן הארוך ומכלי לחשוב מה יהיה הפתרון הסופי, אנו רוצים סחר חופשי בין שני החלקים הגאוגרפיים, וזה צריך להיות ברור לחברי הועדה כאן. אנו דוקא מברכים על האימפליקציה הזאת. זאת הסיבה העיקרית שאינני מסכים עם דעתו של דר' ארנון, כי

משתמע ממנה להמשיך בחומת המכס בין שני האיזורים.

השר שרף:

חומה שכבר לא קיימת.

פרופ' פטנקין:

יש כאן ניתוח של פרופ' לויתן שמראה שהדבר הזה לא
יביא נזקים למדינת ישראל, כי זה בסדר גודל שאפשר

להחגבר עליו.

בענין הלירה כיבוש: הדבר העיקרי הוא הבטחת הממשלה על המרה חפשית במחיר קבוע.
זה מה שקובע את ערך המטבע. יש לזה חסרונות ויש לזה יתרונות וצריך להדגיש את
הצדדים. לגבי הקושי הטכני שהנגיד הצביע עליו, אולי אפשר להחתים את הלירות
האלה?

מר הורביץ:

אפשר.

פרופ' פטנקין:

מנקודה כלכלית זה זהה, כי ברור שמי שיקבל את הלירה
הזאת יחליף אותה ללירה רגילה. הפרופסורים לויתן
וברונו אומרים שזאת היא פעולה מגוכחת שהאנשים סותרים אותה מיד. הממשלה צריכה
להחליט אם אי הנעימות הזאת שווה את ההישג שאפשר להשיג על ידי כך מבחינה פוליטית.

השר י.ספיר:

לי נראה שאם נרצה לבחון כל דבר לפי האימפליקציות
הפוליטיות שיש לו, אין לדבר גבול. אותו דבר לגבי
הספרים שאנו מכניסים לבתי הספר שיש להם אימפליקציות פוליטיות, ועוד דברים רבים.
מצד שני, המציאות היא שהצד הערבי מקבל את הלירה, משתמש בה ויצר לה שער. אם
לא ננהיג את הל"י, יהיו לנו 3 מטבעות והשער של הלירה החתומה יהיה יותר נמוך.

פרוש הדבר הוא שנכניס עירבוביה כזאת שתהפך לאימפליקציה פוליטית. במציאות שבה אנו עומדים היום לא צריך להוסיף מבוכה מוצהרת.

יש בעיות פוליטיות שצריך להביא אותן בחשבון כלפי העולם החיצוני וכלפיו, עצם היותנו שם היא בעיה הרבה יותר יסודית.

הסחר החפשי הוא בלתי נמנע, כי הוא קיים. יתכן שהסחר החפשי מחייב ל"י, אבל הל"י לא מחייבת סחר חפשי. אניצ בעד סחר חפשי. אני בעד להנהיג את הל"י. הדינר ישאר דינר. הוא יהיה או לא יהיה מטבע, אבל הוא חוקי ואנו לא נדרוש מאנשים להחליף אותו.

דר' דינשטיין: את ההצעה של דר' ארנון הייתי מבין אילו אמר שאנו מוציאים מטבע מיוחדת ואין המרה חפשית בין המטבע הזאת ובין הל"י.

דר' ארנון: אני לא אמרתי קונברטיביליטי.

דר' דינשטיין: יווצרו שערים רבים וחהיה מבוכה ולא נוכל לעמוד בכך. בענין הסחר החפשי, אפילו לפי הצעה של דר' ארנון זה אומר שיש משק גדה ויש משק ישראל, אבל כדי לשמור את עצמנו מפני הברחות, יהיו חומות המכס של ישראל גם חומות המכס של הגדה. נניח שהמלאי שישנו בגדה נגמר ואז כל מה שיבוא לגדה יהיה בתשלום מכס ישראל. אז מה הפחד?

השר שרף: הם יוכלו להבריח לגדה מירדן.

דר' דינשטיין: צריך לשמור מהברחה מירדן. למעשה יש רק בעיה של כח אדם ונושא החקלאות. יותר אין. בגדה זה לא משק מסועף.

78,000 דינר היה כל היצוא של המשק הזה. בשביל זה לא כדאי להקטט מהומה.

מציע:

להכריז על הל"י כעל מטבע סגור.

הדינר - או שישתמשו בו, או שלא ישתמשו בו. אנו לא מחייבים למכור את הדינרים לאוצר וקובעים שער פארי של 8.4 ל"י לדינר.

מר הורביץ:

בענין הסחר אני תמים דעים עם השר י. ספיר, צ. דינשטין

ופרופ' דבורצקי, אבל הנימוק המדיני של דר' ארנון

הוא כבוד משקל.

מציע:

להכריז ששתי המטבעות חוקיות.

ברור לי שהדינר יעלם במילא כי כולם יכניסו אותו לגרב. במובן פוליטי זה מחליש את הפרוש שחוששים ממנו.

השר דייין:

הדינר לא יעלם. זה לא ילך ככה.

ר/א צ. צור:

הל"י היא המטבע הנפוצה ביותר בשטח. אי אפשר להתעלם

מזה. עם לירה כיבוש אנו נלך לאיבוד. אם יש חשש

פוליטי אז כדאי לקבל את הצעתו של הנגיד ולהשאיר את הדינר.

הבעיה שנשארה היא הסחר החפשי וזה לא עלה כאן לדיון. מציע להטיל לבדוק את הנושא

עד לישיבת ועדת שרים כלכליים ביום ד', כדי לראות את המשמעות שלו. מציע לסכם

את בעית המטבע ביום ד'.

פרופ' לויתן:

לגבי הדינר הירדני, אין התנגדות לוועדה שהדינר הירדני

ישאר הלך חוקי בגדה. השאלה היא אם יהיה שער חליפין

קבוע שהממשלה שלנו תבטיח אותו, בין הדינר והל"י. מזהיר שלא לקבוע דבר כזה, אלא לתקופה זמנית, כי אחרת יהיו לזה אימפליקציות לא טובות, כי יתכן שירדן תדפיס דינרים במכשש הדפוס ותקנה כאן סחורות ותברית לירדן ובנק ישראל יקנה את הדינרים האלה בשער קבוע והערך הבנקאי ירד ואנו לא נוכל לעמוד כזה, לכן אין להחליט בכיוון הזה.

לגבי הלירה כיבוש השאלה היא אם תהיה המרה חפשית של הלירה כיבוש והל"י. אם אין מהרה חפשית, פרוש הדבר הוא שאין סחר חפשי ואז עולה בעיה שלמעשה אי אפשר לבצע אותה והיא הפרדה כלכלית של שני החלקים. מצד שני, אם יש המרה חפשית אז מה שמפריע הוא שאף אחד לא יחזיק בלירה כיבוש אלא ימיר אותה לל"י. כך תמצא הממשלה את עצמה במצב מגוחך ואני רוצה להבהיר את הדבר.

היו"ר השר פ.ספיר: אני רואה בבעיה של המטבע עניין פוליטי-כלכלי ממדרגה ראשונה.

ענין זה שייך למשרד החוץ וצריך להגיד לשר החוץ שרוצים להכריז על הל"י סנדר כעל המטבע היחידה בגדה. אני מודה לפרופסורים פטנקין ולויתן שהעמידו אותנו על חומרת העניין. אני יכול להביא לממשלה את עמדתכם. על כל פנים, אם יש רוב לעמדה הזאת, אני יכול להגיד שאתם בעד סחר חפשי. לי יש דעה בעניין, אבל דעתי לא חשובה. חשובה דעתה של הממשלה. היא צריכה לדעת את כל האימפליקציות והאימפליקציות הן חמורות ביותר. הממשלה תדון וחחליט. אני לא מקבל עלי להחליט בעניין זה דרך אגב. אעביר את העניין לראש הממשלה ונגיד בנק-ישראל יגידו לו שזה דחוף. אני מצטער שלא נכנסנו לעובי הקורה מיד, אבל בינתיים נעשתה עבודת הכנה שתביא תועלת.

זה לא נודע לעזה?

מר הורביץ:

לא. לגבי עזה והרמה הסורית - סיכמנו.

היו"ר השר פ. ספיר:

- - - - -

ש ער הדינר

להפסיק את המו"ם בענין שער הדינר ולפעול
בהתאם להחלטה קודמת לפיה יועלה שער-
הדינר ל-8.40 ל"י.

ס ח ל י ט י ם

המטבע במחזור בשטחים המוחזקים

להנהיג לירה ישראלית כהילך חוקי בעזה,
בטיני ורמת-הגולן.

ס ח ל י ט י ם

המסך הדיון נדחה.

הישיבה ננעלה

פ ר ט י כ ל
הישיבה השביעית של ועדת-השרים לחיזום בין ועדת-
השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדת-השרים
לענייני כלכלה, בעניין השטחים המוחזקים על-ידי
צה"ל, שהוקמה על-פי החלטה מס. 556 של הממשלה,
מיום 18.6.67

י' בחמוז השכ"ז - 18.7.67

נכחו השרים : פ. ספיר - יו"ר,
ח. גבתי,
י. ספיר,
ח.מ. שפירא.

נעדרו השרים: ס. דיין,
ז. שרף.

ד. הורוביץ	-	נגיד בנק ישראל (מסעיף ג')
ש. צויגרין	=	מזכירות הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
מ. בנבנישתי	-	עיריית ירושלים (בסעיף א')
ד. הלפרין	-	משרד האוצר
אל"ם י. ניצן	-	צה"ל
ד/א צ. צור	-	נציג שר-הבטחון
ט. קולק	-	ראש עיריית ירושלים (בסעיף א)

(א) הקציב נוסף לעיריית ירושלים;
(ב) שער הריבית להלוואות;
(ג) אספקת ספרי-לימוד חינוך;
(ד) שער הדינר.

ההחלטות - בסוף המסיונוגרמה.

=====

(רשמה ח. לויין).

מר קולק: אמרתי לכמה מהחברים הנמצאים כאן, שהעובדה היא שהפכנו לחלק

מהארץ אבל במשרדים הממשלתיים אנו מקבלים טיפול שיגרתי.

כתוצאה מכך הוזמנו לכאן.

עיבדנו תקציבים להנהלת העיר בערך בממדים שהיו עד עכשיו, אבל עם תיקונים כאן ושם,

שנראו לנו הכרחיים. מעכשיו עד סוף השנה זה מתבטא ב:

10 מיליון ל"י - לניהול ואחזקה

3 מיליון ל"י - לחינוך וסעד.

הבעיה היא שאין הכנסות כנגד ההוצאות האלה. לא היתה קיימת שומה בעיר העתיקה. העיר עצמה קיבלה הכנסות של 25,000 דינר בשנה ואת כל היתר היא קיבלה כחלק מהכנסות המדינה, כמו למשל מס בנזין.

עכשיו אנו עומדים בפני שיטת מיסוי לגמרי חדשה, בתאום עם משרד האוצר. אנו מתקדמים מהר, אבל יעבור זמן רב עד שהכסף יכנס. בינתיים אנו מביאים את התקציב הזה ואת תקציב הפיתוח ל-3 חודשים, אבל כל פעם דוחים אותנו והעניין לא מגיע לברור וזה מעכב דברים כמו למשל פיטורי עובדים שאנו חושבים שאפשר לפטר אותם, אבל איננו יכולים כי אין לנו אפשרות לשלם להם פנסיה. צריך גם להוסיף את בעית הנקיון, כי היהודים הבאים לבקר בעיר העתיקה גורמים לליכלוך פנטסטי ואנו לא רוצים שיגידו שהעיר יותר מלוכלכת היום מאשר בזמן הערבים.

מבקש תקציב ל-3-4 חודשים + 500,000 ל"י לעבודות יזומות ועבודות פיתוח.

אי אפשר להחנוע עכשיו בעיר המזרחית, אבל גם אי אפשר למנוע את הכניסה לשם.

עכשיו יש 3-400 דורשי עבודה, אבל מספרם ילך ויגדל.

אנו היינו מוכנים להפעיל את כל הדברים הדורשים הפעלה, יחד עם ועדה קטנה המורכבת מנציגי משרדי האוצר והפנים.

אנו מבקשים לקבל:

13 מיליון ל"י, כולל סעד, חינוך והפעלה + 6 מיליון ל"י לפיתוח, מעכשיו ועד

אפריל 68.

להוריד מזה - עד האישור של משרדי החינוך והסעד - את התקציבים שלהם ואח"כ לשבח אתם.

אנו מבקשים לעשות את הכבישים לירושלים בצורה יותר מהירה ולשים את הדגש על הכנת הכבישים.

השר ספיר: סכום של 20 מיליון ל"י בשביל 60,000 תושבים (50,000 בעיר עצמה), נראה לי לגנדר. אם משהו מהשרים עומד על הסכום הזה, אני מוכן להביא את העניין להכרעת הממשלה. ירושלים המורחבת היא אמנם מאורע הסטורי, אבל לא צריך לתת לערבים 20 מיליון ל"י לשרותים.

השר ט.שפירא: תהיה גם הכנסה.

השר ספיר: בשנה הבאה אולי. במידה שאנשי משרד האוצר אריכים לטפל בתקציב הזה, אני מבקש לתת להם פרוט מלא. העיריה מתבקשת לתת 1-3 אנשים שישבו עם אנשי אגף התקציבים ויבררו את העניין לפרטיו וגם אז צריך יהיה לקצץ ולקמץ. אם ל-60,000 איש ניתן 20 מיליון ל"י אז ל-1.4 מיליון איש בצדה נצטרך לתת 23x20 מיליון ל"י.

יש לי רק קול אחד בממשלה, אבל עם כל הוצאות הבטחון שלנו וצימצום ההכנסות (הבנזין יחזור למתירו הקודם), אני אגיד בממשלה שאין לנו כסף כזה בשביל 60,000 ערבים שהם עצמם לא יתנו פרוטה ואז הממשלה תחליט. עיריית ירושלים, כמו כל משרד ממשלתי, תיתן את כל הפרטים וזה במידה שהממשלה צריכה להשתתף בהוצאות, כי במידה שמדובר במשרדא הפנים, זה לא ענייני.

השר גבתי: ט.קולק דיבר על הצעת תקציב. האם היא הוגשה?

השר מ. שפירא:

ירושלים היא ענין מיוחד שאי אפשר להשוות אותו

לדברים אחרים, אבל גם כאן צריך להיות סדר.

רוחם וחבריו מטפלים בענין זה והם כודאי יביאו אותו לאוצר. הם לא פועלים ביד רחבה, הם רגילים לקיצוצים. נוכל לדון בכך כשנקבל הצעה מפורטת של אותו משרד שמטפל בענין. אם ההצעה חובא לכאן וגם אז לא נוכל להשתוות, אז באופן יוצא מהכלל נלך לממשלה, אם כי בדרך כלל אנו לא מטרידים את חברי הממשלה. יותר מזה, אי אפשר לדעתי לעשות כעת.

השר י. ספיר:

אני הייתי בעיר המזרחית ואם לשפוט ממראה עיני,

הבעיה היא קצת דחופה. כמה זמן דרוש למשרד

הפנים כדי להביא הצעה סופית?

השר מ. שפירא:

עובדים במרץ. זה יקח 4-5 ימים.

השר י. ספיר:

מבחינה משפטית, אי אפשר באמצע השנה להטיל מיסים,

ארנונה וכו'?

השר מ. שפירא:

בהחלטה השנה אפשר.

מר קולק:

אנו מצפים להכנסה מסוימת ממס עסקים. יהודים

הוציאו 2 מיליון ל"י ליום בעיר המזרחית. מס

עסקים אפשר לגבות מהר. מים - הגביה מכסה את ההוצאות. המחיר בירושלים

הוא 62,5 אגורות לקוב ובירושלים המזרחית הוא 90 אגורות שזה היה המחיר

ואנו רוצים לנצל את ההפרש להוצאות נקיון וכו'.

השר י. ספיר:

ארנונה כללית אפשר לגבות לפי הדיירים?

מר קולק:

צריך למדוד דירות ואין טאבו ואין סידורים.

השר ספיר:

ברשותכם, אציע לחשב הכללי שיתנו עד 1,000,000

ל"י לעיריית ירושלים, תוך הנחה שרותם ואנשי אגף

התקציבים צריכים לראות את כל פרטי התקציב, כמו שנהוג בכל משרד ממשלתי.

מזה נצטרך מראש לא מעט לקצץ.

מר קולק:

ירושלים היא לא כמו כל משרד ממשלתי שיש לו

20 - 10 שנים של נסיון. לנו מוכרחים לחת

1-2 חודשים כדי להריץ את העבודה ולראות מה כן ומה לא. היה ויכוח בשאלה

כמה פקחים דרושים. יש שם רוכלות גדולה ובעיות נקיון וצריך להכניס משר

שזה חשוב גם מבחינות אחרות. גם המשטרה אמרה שדרושים עוד 30 פקחים. עכשיו

יבוא איש אגף התקציבים ויציע 17 פקחים וכך זה לא ילך.

השר מ.שפירא:

ההפרש של 13 הפקחים זאת לא הבעיה. יש סעיפים

יותר גדולים מזה.

השר ספיר:

השרותים זה לא דבר מיוחד במינו כמו למשל שצריך

מחר לבנות מבצר ולא יודעים איך לבנות אותו. יש

שמה 60,000 נפש ויש שם שירותים. הם יכולים לקבל בהדרגה את השרותים שהיו

רגילים לקבל והגאולה תבוא יותר מאוחר, אלא אם כן יגידו שהשרותים בעיר

המזרחית יש להם עדיפות כמו לטנקים, אני לא אגיד שלא.

השר י.ספיר:

בענין האוטובוסים אמר לי השר כרמל שהוא מכין

תוך כמה ימים אצא תמונה ויביא אותה לועדה.

מר קולק:

ענין אגד בעיר המזרחית עשה הרגשה רעה ביותר.

השר ספיר:

מסכם:

א. נוחנים מקדמה של 1 מיליון ל"י לעיריה.

ב. צריך להגיש בהקדם תקציב מפורט. רוחם ואנשי אגף החקציבים יכנסו לענין.

*

*

*

שער הריבית של הלואות הניתנות ע"י הממשל הצבאי לעיריות ואחרים:

דר' ארנון:

צריך לקבוע אותה ריבית שהיתה : 4,5-6%. אני

הייתי מציע ללכת ל-6%.

השר ספיר:

אני הייתי מציע ריבית אחת של 6%.

*

*

*

אספקת ספרי לימוד בחינם לתלמידים בשטחים המוחזקים ע"י צה"ל:

אל"מ ניצן:

עד היום חילקה ממשלת ירדן ספרים בחינם. ממשלת

מצרים לקחה מחיר סמלי.

סט אחד של ספרים ל-280,000 תלמיד הוא הוצאה של 3.5 מיליון ל"י.
מאחר ומצרים לקחה מחיר סמלי שלנו יהיה קשה לגבות אותו ואנו לא נגרש את
התלמידים מבית הספר בגלל הספרים, המליצה ועדת המנכ"ל"ם לוותר על המחיר
הסמלי. אונרא קנתה ספרים ל-110,000 תלמידים והיא תמשיך לקנות אותם, זאת אומרת
ש-3.5 מיליון ל"י יכוסו 1 מיליון ל"י ע"י אונרא. מאנשך עזה הומלץ לא לקחת
כלום.

השר ספיר:

כל מה שהיה יותר טוב אצלם - ישראל. כל מה שיותר
טוב אצלנו, יגידו שצריך להעביר אליהם.

השר מ.שפירא:

לא צריך להרגיל אותם לקבל ספרים לגמרי בחינם,
אפילו מבחינה חינוכית. צריך לגבות מהם מחיר סמלי.

השר בכתי:

לאיזה ספרי לימוד הכוונה?

אל"מ ניצן:

ספרי לימוד בערבית שגם היום מודפסים ע"י משרד
החינוך. מדובר בבתי ספר יסודיים ותיכוניים.

השר בכתי:

מציע שענין מחנה חינוס יחול רק על בתי הספר היסודיים
ולא על התיכוניים.

השר י.ספיר:

א. האם המחיר שהספרים עולים לנו איננו יותר צאצא
גבוה ממה שאונרה היתה משלמת, באופן שהסכום מאונרא

יהיה יותר נמוך ממה שעולה לנו?

ב. הכוונה היא להחליף את הספרים מפני שיש בהם שטנה נגד ישראל, אבל

יש גם ספרים חמימים כמו ספרי פיזיקה, האם גם שנה הכניסו שטנה?

אל"מ ניצן:

הכניסו שטנה לכל הספרים.

השר י. ספיר:

מסכים להצעתו של השר גבתי שחינם לא יכלול חיכון.

השר ספיר:

ברוח זאת היתה גם הצעתו של השר מ. שפירא.

השר י. ספיר:

מציע שהמחיר יהיה מודרג כמו שכר לימוד מודרג.

אל"מ ניצן:

אין לנו אינפורמציה מספקת על המצב הכלכלי של המשפחות וכו'.

השר ספיר:

בעד חלק גדול של מעוטי היכולת משלמת אונרא.

השר י. ספיר:

יש 30% תושבים קבועים. אני לא רואה למה אני צריך לתת להם ספרים בחינם.

ר/א צור:

א. גם הספרים הטכניים מלאים שטנה וצריך להחליף אותם.

ב. ההכנסה לראש בשטחים הכבושים בשנה הקרובה, חרד, פרט לחנויות שמוכרות מציאות לישראלים.

ג. אם נרצה למכור ספרים והילדים לא ירצו לקנות, נשאר במצב לא סביר. אנו רוצים להכריח אותם להשתמש בספרים שלנו ואין לנו אמצעי בקרה לדעת איזה משפחות יכולות לקנות את הספרים והסוף יהיה שנקים אדמיניסטרציות ולא נעשה כלום.

מציע:

לתת את הספרים חינם.

דר' ארנון:

לדעתי, לא פרקטי לחלק את הספרים כך שחלק ישלם

וחלק לא ישלם. או שצריך לקבוע מקיר או שצריך

לקבוע חינם. אם יחליטו על חינם ביסודי ולא בתיכון, אז שהשרים יקבעו מה

זה יסודי ואיך שנות הלימודים מתחלקות.

השר ספיר:

בית ספר יסודי נחשב עד כיתה ט'.

מצביעים:

בעד חלוקת ספרים חינם עד כיתה ט' : השר גבתי, ר/א צור.

בעד חלום עבור ספרים מכיתה ט' : השרים מ.שפירא, י.ספיר, ח.גבתי.

סוכם:

א. עד כיתה ט' נותנים ספרים חינם.

ב. החלטה זו וכן ההחלטה בדבר 6% ריבית, ניתנות לפירסום.

*

*

*

מר הורביץ:

היום חזר מגשר אלנבי השליח ההודי של קרן

המטבע והביא את התגובה של ממשלת ירדן להצעה

שלנו. הוא ישאר כאן שני ימים ואנו צריכים לתת תשובה.

לדעתי, ההצעה מבחינה כלכלית היא טובה, אבל מבחינה פוליטית יש מלכודות.

לגופו של ענין ברור לי שרצוי הסכם עם ממשלת ירדן, אבל השאלה היא אם ניתן

להוציא את השרצים.

במכתבו הוא אומר ששער של 8,4 ל"י לדינר צריך להיות קיים. הם יסכימו אולי

לדינר כיבוש, אבל שיהיה בעל ערך. הם רוצים שכל הבנקים יפתחו, הם מוכנים לתת את הכסף, אבל רק לבנקים ירדניים ולא לבנק ישראלי. הממשלה הירדנית מצפה מישראל לתת אחריות על הדינר, כלומר, אם אנו צוואת אלף מכוניסים שמה ל"י וירצו להחליף אותו למטבע זר, נצטרך אנו לתת את הערבות, כלומר, לפדות את הל"י. הם טוענים שהנימוקים שלהם הם כלכליים ולא פוליטיים. ירדן מוכנה לתת את הכסף לבנקים בסכומים מוגבלים ולתקופה קצובה. מבחינת האדמיניסטרציה של הבנקים, הם רוצים שחבר של קרן המטבע יהיה נציג בבנקים שלהם. אם יש להם בנק שיש לו 3 סניפים ועד עכשיו הוא היה קשור לעמאן, מעכשיו ישמש אחד הסניפים האלה כקואורדינטור לכל הדברים הנחוצים. לדעתי, זה לטובתנו. הוא אומר שאנו צריכים להחזיר את הסכום של ה-500,000 דינר שלקחנו. הקלירינג יהיה בין הבנקים שלהם כאן. אם יהיה קלירינג בין בנק מזרחי לפין בנק מערבי, הוא יעשה דרך איש קרן המטבע. הם רוצים שנאפשר להם לגבות חובות. העברות מכונית, יתנו לפי השער בישראל. אם איש מכונית שולח לעמאן בשביל שכר 1,000 ליש"ט, הם יעבירו לכאן את הדינרים ואת מטבע החוץ יקחו לעצמם. ירדן תשלם את המשכורות של הפקידים הירדנים באיזורים המוחזקים.

ר/א צור:

זה מקרה שכס. אנו נתנו הנחיה שרק עד ה-5 ביולי הממשלה הירדנית היתה חייבת לשלם משכורות ולא

מעבר לזה.

מר הורביץ:

הם רוצים שהכספים לפעולות אונרא ישולמו דרך הבנקים המערביים.

חשר ספיר:

העניין הוא פוליטי יותר מאשר כלכלי.

מציע:

ועדה בראשותו של נגיד בנק-ישראל, בהשתתפות י. הרצוג, א. לבבי, ר/א צור,

דר' ארנון וטאוב, שתכין הצעת החלטה.
לפי הדוקומנט שהביא איש קרן המטבע מתברר שהירדנים רוצים לטפל בעניינים
כלכליים מבלי שהם יהיו כאן.

השר י. ספיר: מחוץ לשני סעיפים שהייתי מקבל אותם, העניין
הוא פוליטי ממדרגה ראשונה וחייב לבוא לפני

הממשלה.

השר מ. שפירא: הועדה הביא אותו לממשלה.

השר ספיר: אני בטוח שהועדה הזאת חיתן תשובה שלילית,
אבל נניח שהועדה הייתה נותנת תשובה חיובית או
תשובה פושרת, הייתי מביא את העניין לדיון בממשלה.

מר הורביץ: גם אם מליטים בשלילה, זה לא צריך לקבל צורה
שלילית אלא הצעה נגדית.

12 /.

(א) הקציב נוסף לעיריית ירושלים

- ס ח ל י ט י ם : 1. עיריית ירושלים תקבל סיליון ל"י כמקדמה על-חשבון ההוצאות הנוספות הנובעות מאיחוד העיר.
2. נציגי משרד הפנים, עיריית ירושלים ואגף-החקציבים יבדקו בהקדם האפשרי, את הביצוע עיריית ירושלים לתקציב נוסף הנובע מאיחוד העיר.

(ב) שער הריבית להלוואות

ס ח ל י ט י ם כי שער הריבית של הלוואת הניחנות על-ידי המטשל הצבאי לעירייה ולאחרים יהיה 6%.

(ג) אספקת ספרי-לימוד חינוך

ס ח ל י ט י ם כי ספרי-לימוד לחלמידים בשטחים המוחזקים יסופקו חינוך ב-9 שנות-הלימוד הראשונות.

(הסדר החשלוטים עבור ספרים ע"י אונר"א ייטשן).

(ד) שער הדינר

ס ח ל י ט י ם כי ועדה תכין הצעה נגדית להצעות שנתקבלו בעניין שער הדינר וההצעות האחרות הכלולות באותו סיטסן.

הרכב הוועדה: נביד בנק ישראל - יו"ר, י. ארנון, י. הרצוג, י. טאוב, א. לבבי, ר/א צ. צור.

הישיבה ננעלה

=====

פ ר ט י כ ל
 הישיבה השישיה של ועדה-השרים להיאום בין ועדה-
 השרים לענייני פנים ושירותים לבין ועדה-השרים
 לענייני כלכלה בעניין השטחים המוחזקים על-ידי
 צה"ל, שהוקמה על-פי החלטה מס. 556 של הממשלה,
 מיום 18.6.67

ח' בחמוז תשכ"ז - 16.7.67

נכחו השרים : פ. ספיר - יו"ר,
 ח.מ. שפירא,
 ז. שרף,
 י. ספיר.

נעדר השר : ס. דיין.

ד. הורוביץ	-	פגיד בנק ישראל
ש. צויגרין	-	סזכרון הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
ד. הלפרין	-	משרד האוצר
י. טאוב	-	בנק ישראל
אל"מ י. ניצן	-	צה"ל
א. שלוש	-	משרד החוץ
ר/א צ. צור	-	נציג שר-הבטחון

(א)	שערי המטבע בשטחים המוחזקים;	{	- ההחלטות מופיעות בסוף המטינוגרמה.
(ב)	יצירה מעסוקה;		
(ג)	הקמה צווחות הכנון;		
(ד)	הפעילות הבנקאית;		
(ה)	הוצאה מטבע צבאי.		

= = = = =

(רשמה ח. לוי.)

השר ספיר:

מברך את הנגיד לשובו מחו"ל.

מר תורביץ:

מכל העניינים שטיפלתי בהם, אני מגביל את עצמי

לעניינים של הגדה המערבית.

נפגשתי עם ראש קרן המטבע וסגנו וראש המחלקה האירופית שהוא היועץ שם, והצנתי

את הבעיה בצורה כזאת:

אמרתי להם שהגדה היא עול כבד מנשוא ושאלנו תומכים בה בסכומים גדולים ושלא

התשלומים יהיה שלילי מאד ושאלנו לא יכולים גם להמוך בגדה באופן ישיר ע"י

קניית התוצרת שלה וגם ע"י שער מטבע, ולכן קבענו שער יותר רגיל.

אמרתי שאני מוכן להסכים - אם יהיה לי יפוי כח של הממשלה - שאם הם יבואו

לקראתנו בעניין הליש"ט, אנו נהיה מוכנים לעשות את העסק הזה.

הם הציגו שורה של שאלות ואח"כ ביקשו שאשב עם ועדה של 12 מומחים ושמה שאלו

אותי עשרות פרטים וגם את השאלה בעניין מצרים.

אמרתי שבעניין הגדה אני לא יכול לוותר. הם שאלו בעניין רצועת עזה. אמרתי

שיקראו את הדו"ח של האיש שלהם שבו כתוב שהשער ברצועת עזה לא שווה כלום

ושצריך לעשות שמה דוולואציה וכו'. אמרתי שאני לא צריך לקבוע שער פיקטיבי

שאיננו קיים שמה ואז הם הורידו את העניין הזה מסדר היום.

הם לא מתערבים בעניינים של מצרים ואנו חופשיים לעשות מה שאנו רוצים וצריך

לשקול את השיקולים לגופו של עניין, כי עם קרן המטבע אין לנו צורך במו"מ

ועניין רצועת עזה מסור כולו לידינו.

שונה המצב ביחס לגדה. שמה היתה התערבות. לגבי מה שהם אמרו לי, אני מבחין

בין הצד הרשמי ובין מה שמסרו לי מאחורי הקלעים.

באופן רשמי הם אמרו שזאת היא ההצעה, שהם לא יכולים לענות לנו שהם מספלים

בעניין זה. הם אמרו שאנו ניתן דינרים והם יחזרו ליש"ט, אבל זה חלוי בהסכמת

הירדנים. הם שולחים שני אנשים (בהתחלה אמרו איש אחד) לירדן (ביום ב' שעבר)

שיציעו לירדנים את ההצעה הזאת והיה אם הירדנים יסכימו, הם יודיעו שהם יעשו את העיסקה.

מאחורי הקלעים הם אמרו שאם הירדנים לא יסכימו, אנו בעצם פטורים מכל העסק הזה, כלומר, הקרן פטורה.

שאלתי את איש קרן המטבע מה הוא חושב באופן פרטי והוא ענה לי שההצעה שאנו מציעים היא הוגנת.

יש לי איש בקרן המטבע שאמר שהם התרשמו מהעובדה שאנו לא דרסנים ולא שחצנים, אלא שהרצון שלנו הוא לקיים בירדן רמת חיים וזה שאנו קונים את חוצרת הגדה עשה עליהם רושם עמוק וכולם דיברו בשבח ישראל וקרננו עלתה מאד מאד. אני לא מיחס את זה להסכרה שלנו.

השר ספיר: גם להסכרה אפשר ליחס את זה. אל תהיה צנוע מדי.

מר הורביץ: העניין נגמר בזה שהם שולחים שני אנשים. היום הודיעו מהשגריר האמריקאי שאחד מהאנשים האלה עומד להגיע מחר ב-9.00 לגשר אלנבי (ההודי). זה מתקשר עם העניין שהם אמרו שאולי אחד מהאנשים יחזור כדי לדבר אתנו. ממה שרמזו מהשגריר אני מבין שהירדנים לא מוכנים והם כנראה יציעו הצעה שלא לטובתנו ואז אין לנו התחייבות והמצב שלנו דומה למצב שלנו לגבי המצרים, כלומר, העניין חלוי בנו. הנוסח שלהם היה חשוב לנו בשביל אליבי כי באופן כזה אנו נפטרים מהעניין במה שנוגע לקרן ואנו עומדים היום בפני מצב שאנו צריכים לקבוע את השער לפי מה שאנו מבינים לנכון.

השר י. ספיר: מה אם הירדנים יבטלו את הדינר?

מר הורביץ:

כאן עולה השאלה שאין עכשיו כסף בגדה ויש שם
דפלציה, כי ההכנסות הצטמצמו בגלל הלגיון שאיננו,
כי הארץ הזאת - שלא בדומה למקומות אחרים - חיה על הצבא שמקבל סובסידיה.
חיירות - איננה. מכירת תוצרת חקלאית לגדה המזרחית - איננה. העברות מכויות -
הצטמצמו. מכאן שיש מחסור חמור בכסף.

אנו מוכנים לפתור את הבעיה הזאת ע"י הוצאת כסף במטבע מיוחדת. אנו, כהתאם
להחלטת ועדת שרים, הדפסנו כסף וברור שאם נוציא את המטבע הזאת, יעלם בגדה
גם הדינר וגם הל"י, כי ברור שאם יש 3 סוגי כסף ו-2 מהם יותר טובים, תדחוק
המטבע השלישית את רגלי שתי המטבעות האחרות שאותן יצברו, מחוץ למה שישתמשו
בל"י לקניות בישראל עצמה.

מחפץ זה יכול להיות לנו ענין לשנות את השער. אני הייתי כל הזמן בעד שער
מה שאפשר יותר ראלי, כי למה לקבוע שער נמוך ואח"כ לתת סובסידיה?
מציע 8 ל"י לדינר. אנו לא יכולים להציע 8,40 ל"י לדינר, כי הם לא הסכימו
להצעה שלנו. ההנחה שלי היא שנקבל מהם תשובה שלילית. אם נקבל תשובה חיובית
יהיה השער 8,40 ל"י לדינר. גם מסעמי פרסטיג'ה, לקבוע להם, במקרה של סרוב מצדם
להסדר, 8,40 ל"י לדינר, זה לא טוב.
ביחס ללירה המצרית, אין שאלה של קרן המטבע והבעיה היא כלכלית בלבד.
מציע לקבוע שתי אלטרנטיבות:

- א. אם תהיה תשובה חיובית מצד הירדנים, נקבע 8,40 ל"י לדינר.
- ב. במקרה של תשובה שלילית נקבע 8 ל"י לדינר.

השר מ. שפירא:

אינני יודע אם הם לא רוצים שנגיד : "בגלל שאתם

לא מקבלים את ההצעה שלנו, נוריד לכם 40 גרוש".

לנו זה לא חשוב ואילו הצד השני יראה בזה עונש ויגיד שאנו רוצים להרוות
אצלם 40 גרוש לדינר.

מציע: א

לקבוע שער של 8,40 ל"י לדינר, גם אם הם יסרבו להצעה שלנו.

דר' ארנון:

אם הירדנים יסכימו, יהיה השער 8,40 ל"י לדינר.

אם הם לא מסכימים, הוא יהיה 7,5 ל"י לדינר.

השר מ.שפירא:

למה 7,5 ל"י?

דר' ארנון:

ככה קבענו. אנו קבענו כך, מפני שאנו בכלל לא יודעים

מה אנו מחליפים. אם הירדנים פעם יהיו פיקחים הם

יבינו שאנו מחליפים שמה נייר ולא כסף. בגלל זה אמרנו 7,5 ל"י לדינר ואני חושב שזאת הייתה החלטה נכונה.

בענין בצועת עזה זה היה יותר מסובך כי שמה הבנקוטים שווים פחות בשוק הבינלאומי.

יותר מ-3 ל"י ללירה מצרית, אבל פחות מ-3,5 ל"י, ורמת המחירים שם 6 ל"י או

אפילו 6,5 ל"י. גם אם הייתי בעד שער נמוך ברצועת עזה, מותר לי להגיד שטעיתי.

מציע:

לקבוע ברצועת עזה 5 ל"י ללירה מצרית. זה מקטין את הסכנה שיבריחו להנה.

מר הרביץ:

השילוב עם הדינר עלול להיות לא טוב וזה יכול להביע

א לידי ברור.

דר' ארנון:

לא יהיה שוק של לירות מצריות ודינרים. האוליה הזאת

לא קיימת. מציע 8,40 או 7,5 ל"י לדינר.

השר י.ספיר:

הפשרה הזאת היא לא דא ולא הא. נניח שאנו מוציאים

דינר של כיבוש בערך של 8,40 ל"י ואז אין ספק

שהדינר הזה יתחיל לרדת והפרופורציה בינו לבין הל"י תביא לכך שהדינרים האורגינליים יעלמו. דיברנו שצריך להכניס מה שיותר מהר את הדינרים האלה ולהפוך אותם למטבע חוץ.

פרוש הדבר הוא ששער של 8,40 אאו 7,50 ל"י לדינר הוא זמני בלבד ואם יש לזה השפעה בכלל וכדי למנוע שאנו נפסיד את הדינרים האלה, מוטב שהשער יהיה 8,40 ל"י לדינר.

השר שרף: אני הייתי ממלא מקום שר האוצר ואמרתי 7,5 ל"י לדינר ו-3,5 ל"י ללירה מצרית והלכתי אחרי הנגיד בעניין זה. למה הצעת אז ככה?

מר הורביץ: אני הייתי בעד השער הגבוה ביותר והתפשרתי. 7,5 ל"י לדינר היו נראים אז מתקבלים על הדעת. לא ידענו את מערכת המחירים ולא ידענו שהלירה נסחרת ב-12 ל"י.

השר י.ספיר: אנו קובעים רציו לגבי הדינר של כיבוש?

מר הורביץ: כן. הוא יהיה דינר והשער יהיה בין הדינר והל"י.

השר שרף: מכל מקום, דינר כנגד דינר מטבע. אם סוחר מכר את הסחורה שלו, יש לו דינר כיבוש והוא רוצה לקנות סחורה ואנו מקבלים את הדינר כיבוש כאילו הוא מטבע חוץ. לכן אני בעד 7,5 ל"י לדינר.

השר י.ספיר: מר שלוש מעיר לי שהשער של 8,40 ל"י לדינר יכול

להיות חמריץ להעברת כסף להנה מצד קרובים בכווית או במקום אחר.

ד"ר ארנון:

להיפך.

השר י. שפיר:

הוא שולח לך ליש"ט.

ד"ר ארנון:

אצלי הוא מקבל 1.1 דינר ואילו אצלך הוא מקבל
רק 1 דינר.

ר/א צור:

השער של 7,5 או השער של 8,40 ל"י לדינר, שניהם
למעשה לא שערים ראליים ברגע זה. נדמה לי שכרגע
לא כדאי לשנות, כי ההבדל בין 7,5 או 8,4 ל"י לא ישפיע.

מציע:

לא לשנות.

מר הורביץ:

השיקולים בנוגע לקביעת שער הדינר יכולים להיות:

א. אם קובעים שער יותר גבוה, אז אם הם

יקנו סחורות אצלנו, הם יקבלו יותר סחורות עבור הדינר, כלמור, אנו מגדילים
את כח הקניה שלהם. השיקול צריך להיות אם אנו רוצים להגדיל את כח הקניה שלהם.

ב. השיקול הציבורי-פוליטי-מוסרי כלפי העולם. אם זה 8,4 ל"י לדינר, אז

זה על חשבוננו וזאת סובסידיה שאנו מגדילים אותה.

ג. השיקול של לחץ מצד קרן המטבע, יורד.

מצביעים:

בעד 7,5 ל"י לדינר - ר/א צור, השר שרף.

בעד 8,4 ל"י לדינר - השרים י.ספיר ומ.שפירא.

השר ספיר: אני נוטה ל-8,40 ל"י לדינר.

מר הורביץ: לא מפורסמים, עד שהירדנים יתנו תשובה, כדי לא להפסיד תשובה חיובית.

השר ספיר: לגבי הלירה המצרית, יש הצעה לשנות?

אל"מ ניצן: כן. יש הצעה לשנות ל-5 ל"י.

מצביעים:

בעד שער של 6 ל"י ללירה מצרית - השרים : י.ספיר, ז.שרף, מ.שפירא, הנגיד ודור' ארנון.

מר שאוב: בג' נבה השער הוא 4 ל"י ללירה מצרית. סכנת ההברחה בשער של 6 ל"י היא עצומה.

מציע:

להחזיק במשך חודשיים את הלירה המצרית כמטבע ואח"כ להחליף למטבע כיבוש.

השר שרף: אם יש חשש של הברחה, אני מסכים ל-5 ל"י.

השר ספיר: הוחלט:

6 ל"י ללירה מצרית. יש לעשות את הענין בתאום עם הבנקים.

השר שרף:

מחכים יומיים עם קביעת שער הלירה המצרית.

אל"מ ניצן:

הנגיד יתן את ההסכמה האחרונה.

השר ספיר:

רוצה שיהיה תאום בפירסום. קבענו שדוכרות האוצר (ד.חלפרין)
תתאם עם הצבא.

מר הורביץ:

אנשי קרן המטבע שאלו אותי בקשר לבנקוטים. אמרתי שאם
הם יתנו את הכסף ויש מקום להחזיר לגדה המערבית, אנו
מסכימים שהם יגבו את הכסף והחובות ויפרעו את הפרעונות, אבל אמרתי שאני לא מאמין
בזה, כי הם יודעים שמחר יהיה קשה, אבל בחור ג'ססה אנו נציע את ההצעה הזאת ואם
היא לא תתקבל, יהיה סטטוס קוו.

השר ספיר:

השרים י. ספיר, מ. שפירא ואני היינו ברצועה עזה. המקום
עושה רושם מדכא. המצרים אמנם אשמים בזה ולא אנחנו, אבל
זה הולך על חשבוננו. בענין העסקה הזמנית אמרנו לעשות את כל מה שניתן, כדי
לשנות את הנוף, כי החול והעזובה שם מדכאים. החלטנו להציע העסקה ל-10,000 איש,
בתיקום דרכים, גמר בנית בתי ספר וכו'. כל מה שאפשר לבמור, להשלים ולתאם - נעשה.
אנו רוצים החלטה פורמלית על סכום של 1 מיליון ל"י לחודש. השר שרף מתנגד ?

השר שרף:

זה יוצא 100 ל"י לחודש לעובד. אני לא בעד הרבה, אבל זה
לא הרבה.

השר ספיר:

לגבי הגדה מדברים על 15,000 מועסקים. ישבנו בענין זה

עם המימשל ודובר על טווח בינוני. השאלה הייתה מה יהיה אם יגמרו את העבודה תוך מספר חודשים ואם יגיעו אנשים נוספים יגמרו בודאי קודם. הבטחנו שנבקש את ועדת המנכלי"ס לשפל בענין זה.

יש לי בקשה לוועדת המנכלי"ס, לא מפני שיש לי טענות, אלא מפני שלציבור יש טענות, שיעשו את כל מה שמחליטים - שיעשו אהמול ולא מחר.

מציע בשם הועדה:

להקים צוות תיכנון, בעיקר ע"י משרד המסחר והתעשייה, אבל גם בהשתתפות משרדים אחרים. צריך לברר מה אנו מציעים, גם אם הביצוע יקח 3 שנים. צוות התיכנון צריך לדאוג לטווח בינוני בכל מה שקשור להעסקת אנשים. כולם מסכימים שהשרותים פועלים. אפשר רק להיטיב אותם, אבל שרותים מוניציפליים, בריאות, מיט וחשמל וכו' - יש.

הועדה צריכה לגמור את עבודתה תוך חודש ימים, כי מה שלא תעשה בחודש לא תעשה בתקופה יותר ארוכה. בהזדמנות זאת צריך גם לראות איך מסתמן התקציב.

מאזן התשלומים יעלה ב-50 מיליון דולר.

מר הורביץ:

אני חושב שקצת יותר, אבל אולי אתה צודק ואז בודאי אשמה. דב' ארנון חושב שפחות?

השר ספיר:

בל"י - פחות.

דב' ארנון:

יש במשק אנשים מחאימים כמו ד.טולקובסקי למשל.

השר י.ספיר:

מבקש לתאם יחד עם השר י.ספיר ואם יש לו עוד הצעות, שיקבלו.

השר ספיר:

שואל בענין העודפים : האם הסידור בענין השזיפים והאבטיחים פועל?

ד"ר ארנון:

מבין שהוא פועל.

ד/א צור:

הסידור לגבי שזיפים ועגבניות, פועל. בענין אבטיחים ומילונים - מטפלים.

השר י. ספיר:

בנוגע לפרדסנים ברצועת עזה, במידה שזה נוגע למועצה לשיווק או לפרדס-סינדיקט, שולם הצ'ק האחרון ב-14.7.57 ונמסר באוצר לאגף הנכסים.

השר ספיר:

ד.הלפרין יטפל בענין ויבדוק.

אל"מ ניצן:

כללים להוצאת מטבע צבאי : מאושר על דעת הפרקליט וכן- ישראל, על 2 מיליון דינר, 1 מיליון לירות מצריות ו-100,000 לירות סוריות.

מר הורביץ:

אנו מדפיסים כאן כסף ומזרימים שמה כח קניה בלי תמורה.

השר שרף:

נשלם.

ד"ר ארנון:

אני בעד.

אל"מ ניצן:

הבנקים נפתחו, אבל הלוואות לא נותנים.

הם רוצים רק את הקופונים לחתוך. הנגיד והשר

השר טפיר:

י. טפיר יטפלו בזה.

מה עם צינורות השיווק?

אל"ם ניצן:

הדבר עם שר-המסחר-והתעשיה.

השר טפיר:

=====

להלן ההחלטות:

(א) שערי המטבע בשטחים המוחזקים

מ ח ל י ט י מ :

1. (ב-3 קולות) לקבוע שער חליפין של 3.40 ל"י לדינר
(במקום 7.5 ל"י) אולם להמחין לחשובה מהצד השני לפני
הפעלת השער החדש.

2. (ב-3 קולות) לקבוע שער חליפין של 6 ל"י ללירה מצרית
(במקום 3 ל"י).

3. ההפעלה של שני הסעיפים ולעיל תהיה בימים הקרובים
בהיאום עם נגיד בנק ישראל.

(ב) יצירת העסוקה

מ ח ל י ט י מ

לאשר יצירת העסוקה כשביל עד 10,000 איש
ברצועה-עזה ובצפון-סיני (בהוצאה של
כמיליון ל"י לחודש) ויצירת העסוקה כשביל
עד 15,000 איש (בהוצאה של כ-1.5 מיליון
ל"י) בגדה-המערבית.

ג) הקמה צוותות חכנון

ס ח ל י ט י ם

לאשר הקמה צוותות חכנון לעבודות
פיתוח לטווח בינוני על-ידי ספקדי
הכוחות ברצועה ובגדה. הצוותות
יסייסו את עבודתם הון חורש-ימים.

ד) הפעילות הבנקאית

השר י. ספיר ונביד בנק-ישראל ינהלו משא-ומתן עם הבנקים
בעניין פעילותם בשטחים הסוחזקים.

ה) הוצאת מטבע צבאי

ס ח ל י ט י ם

לאשר את הכללים הס"ב להוצאת
מטבע צבאי.

הישיבה נועלה

=====

כללים להוצאת מטבע צבאי

1. היקף ההוצאה - מאחר והיקף ההוצאה של מטבע צבאי חייב להיות סוגבל לצרכים הסוכרים על-פי עקרונות המספח הבינלאומי, הוחלט כי היקף ההוצאות יוגבל לסכום שיאושר מזמן לזמן על-ידי ועדה-השרים לענייני כלכלה, אשר תחליט על ההוצאה בעקבות בדיקה צרכי השטח וטובה הכלכלה של השטח.
2. בצו ע - (א) במסגרת קביעות ועדה-השרים לענייני כלכלה, תינתן הוראה על-ישי שר-הבטחון, המסמיכה את המפקד הצבאי להוציא מטבע צבאי בסכום שיאושר מזמן לזמן על-ידי הוועדה הנ"ל;
- (ב) המפקד הצבאי יטנה "מטונה על ההוצאה" אשר יטפל בביצוע הנפקת מטבע מסעמו.
3. הכסוי - בגין כל סכום שיאושר להוצאה כנ"ל, יערוך המפקד הצבאי בשטר התחייבות בנוסח שייקבע, וכנגד שטר זה יועמד הסכום האמור לרשות המטונה, בחשבונות בבנק-ישראל.

- - - - -

פ ר ט י כ ל

הישיבה הרביעית של ועדת-השרים לתיאום בין
ועדת-השרים לענייני פנים ושירותים ובין
ועדת-השרים לענייני כלכלה, בעניין השטחים
המוחזקים בידי צה"ל, שהוקמה על-פי החלטה
מס. 556 של הממשלה, מיום 18.6.67

כ"ח בסיון תשכ"ז - 6.7.67
(בשעה 16:15)

נכחו השרים : פ. ספיר - יו"ר,
ח. גבתי,
י. ספיר.

נעדרו השרים: מ. דיין,
ח.מ. שפירא,
ז. שרף.

מזכירות הממשלה	-	ש. צויגריץ
משרד האוצר	-	י. ארנון
משרד המסחר-והתעשיה	-	ז. בירגר
משרד האוצר	-	ד. הלפרין
צה"ל	-	אל"ם י. ניצן
נציג שר-הבטחון	-	ר/א צ. צור
משרד החוץ	-	א. שלוש

= = = = =

(רשם מר אברהם דותן).

ועדת שרים לענייני כלכלה -
השטחים המוחזקים ע"י צה"ל
6.7.67

1.

אני פותח את הישיבה. רצינו היום
לקבל תקציב ולאשר אותו. אם יש

היו"ר השר פ. ספיר:

לכם דברים קודמים - בבקשה.

אשרנו תקציב באופן זמני וניגשנו
לעשות עבודה רצינית.

ד"ר י. ארנון:

אם כן, אין לך תקציב היום. אני
קורא בעתונים שיהודים סתרוצצים שם
וכאן, סתאוננים שהורסים את המסחר היהודי פה. אמרתי בכמה ישיבות
סיהודים מוכנים לזרוק את עצמם על קידוש-השם ולמחרת הם הולכים
לקנות בעיר-העתיקה "אלטע זאכן". איך עומד העניין?

היו"ר השר פ. ספיר:

אני מתרשם שיש שתי בעיות ~~ה~~ יסוד
שדורשות ליכון, אם כי כולן בתהליך

ר/א צ. צור:

טיפול. הבעיה הכי-רצינית שאני רואה אותה, זה ענין קניית
העורפים, עליה דיברתי קודם עם שר-החקלאות. בעיה שנייה, שהיא
בעיה כבדה, כנראה, זו הטכניקה של הזרמת כספים לאנשים -
הלוואות דרך בנקים.

ד"ר י. ארנון:

בנושא השני, כדי לדעת על מה צריך
לדבר אם ניתן ערכות לבנקים או לא.

היו"ר פ. ספיר:

אני מבין שאת הנסיעה שלנו ביום ב'
מבטלים. תעשו זאת ביום ג' או ביום
אחר, אבל אני רוצה להיות שם. יש לכם משחזר להוסיף בענין
חסוחרים?

ד"ר י. ארנון:

היה חוק בגדה, שלישראלי אסור לקנות
שם בכלל. על החוק הזה עברו, לפי
הערכתנו, בערך "מיליון וחצי יהודים", כל אלה שהיו שם. אנחנו
החלטנו אחר כך, וזאת מבצעים עכשיו, שמוותר לקנות אבל רק
בדינרים. אנחנו רוצים לתת לכל יהודי או תייר שנוסע לשם,
שמבקש, דינר ליום ולא יותר. הם יכולים לקנות גזוז ודברים
קטנים. אנחנו עושים מאמץ, בקניות יותר גדולות, לתפוס את
זאת בתחנות המכס, אבל אני חייב להגיד שאדם שקונה דבר קטן -
לא נתפוס אותו. אתה יכול, לפי דעתי, לפתור את הבעיה - ואינני
מציע לפתור את זאת כך - אם תגיד שלא תתן להיכנס לשם.
אבל אם אתה נותן ליהודים להיכנס לגדה, הם יקנו שם בלי שום
ספק "שמונצעס" ודברים קטנים, ואינני רואה כאיזו החלטה -
אתה יכול לעשות חוק נגד זה, אבל אינני מאמין שהאזרחים,
במצב-חרוץ שלהם היום יעמדו בזה, וכתוצאה מזה אני גם לא
מציע לעשות חוק כזה.

השר י. ספיר:

האם יש איזה מושג על המלאי? כמה זמן
הם יכולים לספק למיליון וחצי יהודים
מחמלאי שלהם? אלא אם יש חברתה מירדן.

מר בירגר:

קודם כל צריך להבדיל בין מוצרים שהם
מיבוא בגדה ומוצרים שהם בייצור בגדה.
מה שמיבוא, המלאי ייגמר. מה שבייצור, רק עכשיו מתחילים לייצר.
היו מלאים גדולים של עורות, כל העשית חפצי-החן. הרעש שקם
באתאחדות הסוחרים, אני מניח, הוא כתוצאה מהפרסום שהיה ולא
חובן. הפרסום היה שיותר לסחור עם הגדה לישראלים, ולא נאמר
באף מקום שזה בדינרים, והמשרד שלנו הוצף באלפי טלפונים ואנשים
שאמרו: הנה הודיעו בקול-ישראל שיותר לקנות, ואני רוצה לנסוע
לשכם להביא אוטו משא עם סבון ולמח אתה לא נותן לנו? בקשתי את
ניצן להעלות זאת לדיון בוועדת המנכלים בכדי למצוא דרך לפתור
את הבעיה.

אל"מ י. ניצן:

אני חושב שמה שאמר בירגר, בהחלט נכון.
אתי התקשר אתמול עתונאי מ"הארץ" ואמרתי
לו במפורש שהמדובר רק בדינרים, אבל על זאת הוא לא כתב.

היו"ר פ. ספיר:

אני אומר זאת בכל החדגשה, שאין לנו שום
ענין שייחרס המסחר הישראלי על חשבון של
כל מיני יהודים שרוצים לעשות שטויות וחושבים שסבון שם יותר
טוב מאשר סבון של "שמן" או "סית-בית". אם זה ענין של חפצי-חן -
יימאס. דברים אחרים צריך לבדוק. שנית, צריך להיות תיאום בהודעות
בין המושל לבין הועדה. אנחנו מבקשים את זאת. שלישית, אם צריך
משחו בשטח זה לעשות, יותר אדמיניסטרטיבית, אחיה בעד זה.

חשר י. ספיר:

מה חדין אם סוחר ישראלי בא ומבקש לקנות
דינרים?

אל"מ י. ניצן:

צריך לקבל הרשאה ממסחר והעשייה.

שר החקלאות י. גבתי: אזי צריך לפרסם זאת.

היו"ר פ. ספיר: אמרתי: צריך להיות תיאום בחודשות
ופרטום מתאים. בכל אופן עושים הכל
על מנת לצמצם במכסימום את הקניות בין ישראלים ואנשי הגדה.
רב-אלוף צור ביקש להעמיד לדיון את
בעיית העודפים. שמענו רק לפני יומיים ממנכ"ל משרד החקלאות
שהכל ילך למישרין.

שר החקלאות י. גבתי: אינני יודע אם מישחו יכול להתחייב
מראש שהכל ילך למישרין. אין לנו נסיון
רב בכיבוש גדות ובעיקר העיתוי, בדיוק בזמן הקטיף והורדת
היבולים, כשאין לך זמן אפילו להתכונן. אינני יכול להגיד שאני
בטוח שהכל ילך למישרין. ישבנו היום עם מועצת הירקות וסכמנו
שמה שנוגע לירקות - והכעיה היא רק בעיה של עגבניות - זאת
התעשייה תקנה. המועצה של המפעלים, לא כל העשיין. יש להם מועצה
של מפעלי חשימורים, שעכשיו התארגנה. היא תקנה בשביל כל
בתי החרושת, בשביל כל המפעלים, בתיאום עם מועצת הירקות. במידה
ויהיו עודפים, מוטב שהם יקנו את הכל ואנחנו את העודפים נוציא
מחם, מאשר שאנחנו נלך בגדה לחפש עודפים. אז אפשר לתאם גם עם
היבולים המקויים ומוטב להוציא עודפים משם מאשר להוציא עודפים
שלנו. אנחנו דברנו על עגבניות. עוד לא גמרנו. פחות או יותר
סיכמנו גם ביחס למחיר שצריך לשלם, וזה יעלה לא מעט כסף.

היו"ר פ. ספיר: כמה יעלו כל אלף טון?

שר החקלאות י. גבתי: על כל אלף טון זה עלול לעלות בין 30

ל-40 אלף לירות.

היו"ר פ. ספיר:

שמענו שיש עשרת אלפים טון.

שר החקלאות י. גבתי:

מישחו אומר 15 אלף טון. איש אינו יודע.

יכול להיות שיהיה הרבה פחות.

יש בעיה של אבטיחים ומלונים. בזה אין

לנו מה לעשות. הדבר היחיד שאפשר לעשות - ניסו לברר אולי
אונרר"א תקח את זה כחצי חינם ותחלק. אומרים שיש 15-20 אלף
טון עודפים.

רא"ל צ. צור:

שמענו על 20 אלף טון אבטיחים ו-20
וכמה אלף טון מלונים.

שר החקלאות י. גבתי:

אני שמעתי על 5 אלפים טון מלונים.

ד"ר י. ארנון:

אנחנו שמענו על הרבה יותר.

רא"ל צ. צור:

שזיפים, שמענו 5 אלפים טון.

שר החקלאות י. גבתי:

פשוט, לקחת ולחשמיד ולשלם.

היו"ר פ. ספיר:

כמה זה טון אבטיחים?

שר החקלאות י. גבתי:

יצטרכו בודאי לשלם 40-50 לירות הטון.

חשאלה היא גם, איך אתה עושה זאת.

אתה קונה ומוביל לאיזה מקום ומשמיד, או משמיד במקום? בכלל
חייתי עושה הכל בשביל לא לחנך אותם לזה, שקונים ומשמידים.
ביחס לעגבניות אני לוקח את הכל ואם צריך לחשמיד, אני משמיד
זאת פה. ביחס לאבטיחים, אינני יודע איך לעשות את זאת.

יש בעיה של שזיפים, ואפשר גם כן
להעשיה להכנים כמה שאפשר. אינני חושב שזו היתה בעיה גדולה.
החיקף איננו גדול כל כך. חושבים אולי לשלוח קצת שזיפים
משובחים לחו"ל, סנטה-רוזה.
אחר כך, בעיות יותר רחוקות שאנחנו
עכשיו בודקים. ענין הענבים, זה הפריט הגדול. המחשבה שלנו
היא, מעודפי ענבים לעשות צימוקים. במחירים שהם מוכרים את
הצימוקים, קודם כל אפשר בארץ למנוע יבוא של צימוקים ואפשר
יהיה אולי גם לייצא.

היו"ר פ. ספיר: אם כן, יש בעית ירקות שהיום-מחר
הולכים לגמור. יש בעית אבטיחים
ושזיפים, ואולי גם ייצאו בצורה זו או אחרת.

חשר י. ספיר: רציתי לשאול. היתה לפנינו בעיה רצינית
מאד של סעד פליטים. כשהיה מדובר
אצלנו על ענין של מתן דברים כאלה בחינם, היתה בזה איזו
התנגשות באינטרסים של שיווק, כלומר הורדת המחיר. אבל אם
בגדה איננו צריכים לדאוג לזה, מדוע לא לחבר שני דברים
יחד?

שר החקלאות י. גבאטי: זה מה שהצענו לאונרר"א, שהם רק יטפלו
בזה, שיובילו ויחלקו. גם בקשר עם
שזיפים מדברים אתם. אבטיחים ושזיפים. חושבים גם על עשיית
כוחל. אנחנו בוחנים ענין הצימוקים וענין הכוחל.

רא"ל צ. צור:

עד כמה שהבינותי את בעית העודפים, היא מורכבת מארבעה פריטים: שזיפים, עגבניות, מלונים ואבטיחים. החיקף הכספי של הענין, השווי הכספי של העודף הוא בסביבות 10 מיליון לירות. לו היינו מחליטים לקנות מחר הכל ולזרוק את זה - זה בערך 10 מיליון לירות. מבחינת לוח הזמנים, ענין השזיפים הוא כבר בהוקף, כלומר השזיפים כבר בשוק. עגבניות, אמרו לנו שזה מתחיל בשבוע הבא. היתר יתחיל לקראת סוף החודש. מבחינת המשק, זו כרגע הבעיה היסודית של המשק כולו שם. הוא בעיקרו משק חקלאי ואם לא נמצא דרך לקנות ולהזרים כסף, פתרון של ממש אין לנו. הבינותי שענין השזיפים והעגבניות יש לו איך שהוא פתרון. בעיה שאין לה כרגש פתרון בכלל, זו בעית המלונים והאבטיחים, ואני חושב שבכל זאת המספרים הגדולים שהבאתי הם נכונים. זו בעיה שכדאי בכל אופן להחליף בה מלה, כי פה אין הרבה זמן למחשבות.

ד"ר י. ארנון:

אני תומך בזה שניתן באופן עקרוני אישור, גם על סכום, למשרד החקלאות. מה ששמענו אתמול, זה כאילו שלא היה סידור - ובאמת אינני מאשים אף אחד - שמחיר השזיפים שבאופן נורמאלי הוא 10 גרוש (שלחם) ירד ל-1.5 גרוש.

היו"ר פ. ספיר:

1.5 גרוש, זה 12 גרוש שלנו. כמה עולים פה שזיפים עכשיו?

שר החקלאות י. גבתי:

70-80 אגורות.

ד"ר י. ארנון:

בשלב זה איננו יכולים לעשות כל כך הרבה. בעית האבטיחים היא, לפי דעתי, הבעיה

הכי חמורה, והם אמרו שיש שטחים עצומים של אבטחים, והם
טוענים ששלחו זאת יום יום לכווית, וזה עכשיו סגור.

היו"ר פ. ספיר: כמה תושבים בכווית?

שר החקלאות י. גבתי: יש 400 אלף שלהם ו-500 אלף זרים.

ד"ר י. ארנון: הייתי מבקש מהשרים שיתנו יפוי כוח
למשרד החקלאות.

היו"ר פ. ספיר: יש יפוי-כוח לשר החקלאות, לדעתי,
בענין הזה, מתוך מגמה שיחיה לזה
מכסימום ניצול, אם אפשר - כסעד לרצועה או לעבד זאת כמספוא
לפרות.

שר החקלאות י. גבתי: אבל לא להשמיד שם.

רא"ל צ. צור: בעיה שניה, שהיא כנראה בעיה עדיין לא
מוסדרת עד הסוף. כדי להזרים כסף לחון
חוזר לפרדסנים, לחקלאים, לעיריות ולכל מיני גורמים, אתה
צריך לתת חלוואות - חלוואות שבשלב ראשון ניתן לעיריות.

היו"ר פ. ספיר: ראיתי שחם לא קבלו את התמורה של השנה
שעברה בעד הפרוי. 3 מיליון שטרלינג
סחבו אצלם. כך שמעתי.

רא"ל צ. צור:

יש חלואות שניתן אותן ישירות דרך
המימשל או דרך השלטון ואז אין בעיה של

טכניקה של מתן הכסף. אבל מוכרחים ליצור פה שיטה שאדם יוכל
לקבל חלואה בבנק. החלואה בבנק יש בה בעיית הערבות המסחרית,
שלעמים גם פה הבנק יתקשה לקבל אותה.

היו"ר פ. ספיר:

אתה מדבר על חקלאות?

רא"ל צ. צור:

אני מדבר על חקלאות ועל תעשיה,
פרט לעיריות.

היו"ר פ. ספיר:

על איזה סכום אתה מדבר?

רא"ל צ. צור:

אינני יודע את הסכום. בעיה שניה,
חיא בעית הערבות הפוליטית שהבנקים
ידרשו. אם מחר נעזוב, עלול להיות מצב...

היו"ר פ. ספיר:

הכיננו.

ד"ר י. ארנון:

טפלתי בענין הזה עם הבנקים. הבנקים
אמרו שהם אינם מוכנים לעשות את זאת
אם לא יקבלו ערבות, והם דברו גם על ערבות פוליטית. אחרי שאמרתי
כי נראה לי שבענין הערבות הפוליטית הם צריכים לקבל איזו
הבטחה, הם אמרו: אבל אנחנו מדברים גם על ערבות מסחרית. הייתי
מבקש מהשרים החלטה שיותר לנו להתחייב על סכום מסויים - ואני
בעד 100% ערבות פוליטית. הם לא ילכו אם לא תגיד להם. אבל
ענין של ערבות מסחרית, הייתי אומר שעל הקקנות שלהם להשקיע
בעצמם. כמו שאנחנו הולכים אתם בהרבה ענינים, על חצי-חצי.
אבל הם לא ילכו על חצי-חצי.

בשביל מה אתה צריך אותם?

היו"ר פ. ספיר:

אני בדעתו של ד"ר ארנון. אין לי
מה להוסיף.

אל"מ י. ניצן:

אם מדובר על ערכות כפי שנחוג לתת
אצלנו, אצלנו הרוב הגדול של שווק

חשר י. ספיר:

התוצרת הוא מאורגן. שם אתה נותן חלואה לפרט ואין שום ארגון.
אזי חבנקים, אם הם יקבלו ערכות של 50%, גלובאלית, אני מבין;
או שבכל חלואה בנפרד. מה הכוונה שלהם? בניה חבנק יתן יחד
חצי מיליון, ומזה 50% ערכות גלובאלית; או שהוא נותן למוחאמד
חלואה של אלף לירות ואז ל-500 לירות יש ערכות. זו הכוונה?

כך זה פועל.

ד"ר י. ארנון:

אם כך, אינני יודע אם חבנקים ימחרו
לתת. שנית, מה גורל אלה שיבואו לבקש

חשר י. ספיר:

חלואה והם חייבים לבנקים האלה סכומים?

אנחנו בודקים את הספרים עכשיו.

ד"ר י. ארנון:

הם יקבלו חלואה ובעלי הפקדונות לא
יקבלו גרוש?

חשר י. ספיר:

אנחנו מציעים, כי מה שלא יקרה - שילכו
לגבות. זו בעיה שכבר הוחלט בה. אבל חוץ

ד"ר י. ארנון:

מזה יש דברים שאנשים שלנו אומרים שצריך לתת דמי מחזור ואנחנו
היינו רוצים שהבנקים יטפלו בזה. במקום אחד אנחנו אפילו מציעים

שחבנקים לא ירוצו. בשכם אמרו שאם נתן את חכסף לעיריח,
היא תדאג שיקבלו זאת בחזרה. יש מקרים שאתה יכול לתת את
זה, בלי לתת ישר לאדם, וזה עדיף לכל הדעות. אבל יש מקרים
שהאדם חבודד צריך לקבל. חבנקים אומרים: עזרו לנו בערכויות.
מה שאני הצעתי, שערבות פוליטית נקח על עצמנו, אבל החלק
השני - שבענין זה תהיה שותפות. מה שאני אמרתי "פוליטית",
בודאי צריך לעבד זאת בנוסח משפטי, אבל ערכות פוליטית ישנה.

היו"ר פ. ספיר: אני מבין שאנחנו רוצים לעזור, אבל
רק במסגרת שלא ינצלו אותנו בינתיים
חבנקים ולא אחרים. הם לא יכולים להתגלגל עם כסף. אני מבין
שארנון מבקש יפוי-כוח לוועדה של חמנכל"ים לעסוק בענין הזה,
אבל אני מבין שרב-אלוף צור רוצה שזה ייעשה "אתמול" ולא מחר.

רא"ל צ. צור: זה מוכרח להתחיל ביום א'.

השר י. ספיר: יש אפשרות כזו, אבל אני מזכיר את
עצמנו שאם הדבר הזה יהיה יותר מדי
קל - הערכים מבינים את הלשון הזאת, שלא על מנת להחזיר. לכן
אני דוקא בעד זה שהדבר יינתן בצורה כזאת, שזה יהיה ממש
"טרם" ולא מתנה.

ד"ר י. ארנון: אני מבקש אפילו לא לפרסם את הדבר הזה.

אל"מ י. ניצן: חשבתי שלא צריך להעביר את זה לטיפול
נוסף של ועדת מנכל"ים, אלא לאוצר

עם חבנק.

היו"ר פ. ספיר:

את הענין הזה סכמנו, וביום א', נבקש

מרב-אלוף צור שזה יתחיל לפעול, עם

הערה חמורה מאד של חשר ספיר - וזאת גם לגבי חכמים וגם ~~ל~~

לגבי הפרטים.

חשר י. ספיר:

שמעתי שד"ר ארנון דיבר על עיריות,

בקשר עם הלוואות.

שר החקלאות י. גבתי:

יש מקרים שאפשר להעביר דרך עיריות.

חשר י. ספיר:

עיריות ערביות - זה "פטרונאז" ואיננו

צריכים לעורר מצב כזה שניתן מקום

להתמרמרות חדשה.

רא"ל צ. צור:

לעיריות יש יתרון אחד, שהם מכירים

את האנשים יותר מאתנו.

חשר י. ספיר:

אבל אני מכיר את העיריות...

מר שלוש:

הועדה, במגעים שקיימה עם נכבדים

ערביים, ממליצה בפני ראש הממשלה לשגר

נציג או שני נציגים של הגדה אל המלך חוסיין, עם שתי תביעות:

א) לאפשר מעבר של משאיות עם תוצרת חקלאית ליירדן; ב) מאחר

ואין משחררים להם את הפקדונות גם בעמן, אלא מאה דינר למי שעבר

לגדה המערבית, לבקש שהמלך יפסיר את הפקדונות האלה.

היו"ר פ. ספיר:

אתם מטפלים בזה? הצעתם זאת או עוסקים בזה?

מר שלוש:

הועדה שמתפקידה להציע פתרונות מדיניים

לראש הממשלה הציעה זאת, וזה ענין

שמתבצע. בעיה שניה, זו בעיית הכספים שצריכים לזרום מכווית ואינם זורמים. זו בעיה מאד רצינית וחשאלה, אם איננו יכולים ליזום משהו. למשל, לבקש את ברקלייס-בנק להיכנס לעובי הקורה ולנסות למצוא פתרון לבעיה על בסיס בנקאי. זאת אומרת, לא פתרון פוליטי אלא באמצעות הצנורות של לונדון.

היו"ר פ. ספיר:

אינני מבין. למה נסע ד. הורוביץ -

לא לכל הדברים האלה? אני מבין שהוא

נסע לספל בענינים כאלה, והוא נמצא מיום א' בניו-יורק.

אם אתה חושב שצריך לסלגרף לו, אין לי טענה.

מר שלוש:

חכעיה היא, פשוט, לאפשר לפלוני להודיע

לקרוביו שיש לו חשבון בלונדון,

שאפשר להעביר לחשבון כזה וכזה.

היו"ר פ. ספיר:

מי מספל בזה?

אל"מ י. ניצן:

אנחנו ממליצים על ההסדר ומשאירים

למנכ"ל לבצע.

היו"ר פ. ספיר:

אני הצעתי שכל חכעיות המונטריות

שמתעוררות - אם יש תקווה למשהו, הרי

זה דרך קרן המטבע הבינלאומי, ובשביל זה הוא נסע.

שר החקלאות י. גבתי:

לא מדובר על כך. מדובר על כוונה. לסדר

סידור עם בנק ברקלייס שיוכלו להעביר את

הכסף ללונדון.

חיו"ר פ. ספיר:

זה קשור עם כוונות. כודאי ובודאי
אם הוא יכול לעשות משחו דרך קרן
המטבע הבינלאומית; אבל אינני מתנגד שגם המנכל"ים יטפלו בזה.

חשר י. ספיר:

רציתי רק לשאול מה היא חבציה שאנחנו
צריכים פה כאילו להחליט עליה? אתם
יכולים לדאוג שיעבור כסף - שיעבור.

חיו"ר פ. ספיר:

אני מבין שעסקנו בכל הענינים. ביום
א' לא תהיה ישיבה וביום ב' איננו
נוסעים. צריך לעשות מאמץ לבצע את הנסיעה לרצועה ביום אחר.
האם יש באמת רושם שהחיים נכנסים
יותר למסלולם התקין?

רא"ל צ. צור:

ההרגשה הכללית שם היא, שהחיים חוזרים
למסלול מהיר. יחד עם זאת קיימות
חבציות האלה, שהן פה הנקודה המעיקה. אבל ההרגשה היא בעיקר
בגדה.

חשר י. ספיר:

האם נכונים המספרים, שעזבו את הגדה
200 אלף איש?

רא"ל צ. צור:

בין 120 ל-150 אלף.

חשר י. ספיר:

עוזבים עוד יום יום?

חיו"ר פ. ספיר:

כמה?

עד אתמול עזבו 4000 ליום ואתמול
עזבו קצת פחות.

רא"ל צ. צור:

אין זה מורגש באותם מקומות שאנשים
עזבו? איזה אלמנטים עזבו ואין זה משפיע
על כל מחלק הענינים התקינים? זה מקל?

השר י. ספיר:

בפרינציפ, זה מקל. פחות אנשים בשטח.
הרבה מאד פליטים. אתמול, למשל, אלה
שעזבו - מרביתם עם כרטיס של האונרר"א, כי להם לא פיקפת לצאת.

רא"ל צ. צור:

אינני יודע מאיפה בא המספר, שיש מאה אלף
מחוסרי עבודה, שמונים אלף, שלשים אלף.
אינני אומר שאין סכנה בשבועות הבאים.

ד"ר י. ארנון:

בענין כבישים עו כדים?

היו"ר פ. ספיר:

בשכונת הבא יתחילו לעבוד.

אל"מ י. ניצן:

אני בעד זה שביום ג' תתקיים ישיבה.
ארנון מציע שתהיה קבוצת שנים-שלשה
אנשים שתלמד את הבעיה של הרכוש.

היו"ר פ. ספיר:

אני רוצה שיחיה אחד שחיה אצלנו
באפוסטרופוס, אחד ממשרד המשפטים ואחד
מהאוצר.

ד"ר י. ארנון:

אני מציע את הלמן.

שר החקלאות י. גבתי:

ועדת שרים לענייני כלכלה -
השטחים המוחזקים ע"י צה"ל
6.7.67

16.

היו"ר השר פ. ספיר: ועדה, אין זאת אומרת שכבר הולכים לעשות
משהו.

ר/א צ. צור: הייתי מציע שזה לא ייצא החוצה.
ד"ר י. ארנון: אני אמנה את הוועדה, וזה לא רשמי.

ס ח ל י ט י ס : א) הקניות בגדה המערבית
& יינקטו צעדים על-מנת לצמצם את היקף
הקניות בגדה-המערבית. הקניות ייעשו
רק בדינרים.

ב) עודפי חקלאות בגדה-המערבית
לאשר עקרונית רכישת עודפי התוצרת
החקלאית בגדה-המערבית על-ידי משרד
החקלאות.

ג) אשראי בנקאי וערבויות
ליפות כוחו של משרד האוצר יחד עם
נציגי הבנקים לספל בעניין אשראי של
הבנקים בגדה-המערבית וערבויות.
עניין האשראי צריך להתחיל לפעול
בשבוע הבא.

הישיבה ננעלה
=====

פ ר ט י כ ל

הישיבה השלישית של ועדה השרים להיאום בין
ועדה השרים לענייני פנים ושירותים ובין
ועדה השרים לענייני כלכלה, בעניין השטחים
המוחזקים בידי צה"ל, שהוקמה על-פי החלטה
מס. 556 של הממשלה, מיום 18.6.67

כ"ו בסיון תשכ"ז - 2.7.67
(בשעה 19:00)

נכחו השרים : פ. מפיר - יו"ר,
ח. גבתי,
י. מפיר,
ח.מ. שפירא.

נעדרו השרים: ט. דיין,
ז. שרף.

ש. צויגריין	-	מזכירות הממשלה
י. ארגון	-	משרד האוצר
רס"ן ט. אדלר	-	צה"ל
אל"ט א. ברזילי	-	צה"ל
ז. בירגר	-	משרד המסחר-וההעשייה
ד. גולן	-	משרד המסחר-וההעשייה
אלוף ט. גורן	-	צה"ל
י. גבירץ	-	קצין מטשל
אל"ט ר. ורד	-	צה"ל
ב. יקוחיאלי	-	קצין מטשל
אלוף ע. נרקיס	-	צה"ל
אל"ט י. נשצן	-	צה"ל
ד. קנטרוביץ	-	קצין מטשל
ח. רוט	-	משרד המסחר-וההעשייה
רס"ן א. שטרון	-	צה"ל
א. שלוש	-	משרד החוץ

= = = = =

(רשם סר י. מימון)

היו"ר השר פ. ספיר:

רצינו לשמוע מכלי ראשון מה עושים בשטח הכלכלי בגדה

המערבית וגם ברצועת עזה. אתם יודעים שהממשלה מסרה

את העניינים הכלכליים לוועדת השרים לענייני כלכלה ואנחנו מספלים בהם. היום שפלנו בעניין התקציב. ביום חמשי סיכמנו מספר דברים. כפי שמסר מר יהודה ניצן התחילו כבר לבצע שורה של דברים. יש רק דברים שלא הבינוחי; כך למשל מדוע צריך להתחיל לשלם משכורת למי שצריך, מחודש ספטמבר ומה יעשו האנשים ביולי ובאוגוסט.

רואים אותי כאחראי לעניינים כלכליים. שמעתי אפילו

שיש תרעומת עלינו. אמר לי הרב אלוף צור שהסביר כי אין יסוד לכך.

מהי התרעומת?

השר ה. גבתי:

שאיננו עושים שום דבר.

היו"ר השר פ. ספיר:

שמעתי להיפך שמשרדים חזלו לטפל בענייני ישראל.

השר ה. גבתי:

נשב השבוע עוד הפעם על ענייני התקציב.

היו"ר השר פ. ספיר:

עכשיו רשות הדבור לאלוף עוזי נרקיס.

אלוף עוזי נרקיס:

תחלה מספר מלים באופן כללי. אשר לטענה אם אנחנו

עושים או איננו עושים, הרי עלינו מקשים שני דברים,

אולם גם הם מסתדרים והולכים. עניין אחד הוא עניין המטבע, שבינתיים התגברנו עליו ואנחנו הולכים קדימה. עניין שני הוא שהבאנו, כעבור קצת פחות מחודש, את המצב בגדה המערבית מבחינה ארגונית לנורמליזציה, זאת אומרת שבדמה של העיריות כל השירותים עובדים, וגם קצת מעל לזה; ברמה של המחוזות הקודמים, אם זה משרד הרישוי או משרדי הכנסות המדינה, מתחילים המשרדים להתארגן ולעבוד. כמו כן יתחיל בקרוב משרד החנוך בפעולתו.

היו"ר השר פ. ספיר:

בתי הספר היו סגורים כל חודש יוני?

אצלם יש חופשה של שלשה חדשים: יוני, יולי ואוגוסט.

אלוף עוזי נרקיס:

לאחר שמבחינה ארגונית העניינים הנ"ל עובדים, הגיע הרגע

שמתחיל חוסר עבודה וצריך לראות איך הגדה הזאת תתחיל להתפרנס, אולי לא כל כך זה מזה, אבל צריך להחליט מה אנחנו עושים, האם משקיעים או לא משקיעים שם, ואם משקיעים במה משקיעים וכו'. אני חושב שלזה פחות או יותר הגענו היום בביקורים במקומות שונים. אנחנו יודעים שיש חוסר עבודה. זה מתחיל להתגלות פה ושם. וכך מתחיל להתגלות, ואולי יורגש יותר כעבור זמן

מה חוסר כסף. כיום אנחנו יכולים להגיד, היתה מלחמה, יכולים לחכות שבועיים וכדומה. אבל כיום הרבה מקבלים כסף מאונר"א, עונת הפרי היא בעיצומה ואין הם משתמשים בהרבה דברים. אבל היות והכוונה היא להגיע לנורמליזציה מוחלטת, אנחנו צריכים לראות איך אנחנו הולכים הלאה, ואיך נתחיל לעגל את החיים הכלכליים, את הפרנסה בגדה המערבית. פרטים יותר ימסור מר יקותיאלי שהחליף את פר שוהם.

מר יקותיאלי:

אדבר אלי המשרדים.

קודם כל משרד האוצר. הסדרנו שיתחילו לשלם משכורות

לעובדים, כלומר מפרעות על חשבון משכורת יוני עם הסדר מידי, שבעבור זמן קצר תשולם יתרת התשלום. כיון שהבנקים אינם פועלים עדיין שם, אנחנו מרכיבים יחידות של שלמים של החשב הכללי של הגדה המערבית, שיפעל יחד עם איש המנגנון, איש שרות המדינה. הם גם יגמרו את הפורמליות של רישום העובדים והכנסתם למסגרת הסדירה.

סניפי הדואר ייפתחו ביום ראשון הבא. יהיה

בסניפי הדואר סידור שיוכלו לשלם על חשבון מסים. משרדי מס ההכנסה ומס הרכוש יתחילו לפעול, ואנשים יוכלו להכניס תשלומים לסניפי הדואר.

הכינונו גם את התקציב. בנינו את החשבונות של הגדה.

זה יהיה במקביל כמו יחידה של משרד ממשלתי עם רפרנטים, על מנת שהסדר והדיוק יהיו גדולים יותר.

לטפול במסים הישירים הכניסו לעבודה את הצוותות

של העובדים המקומיים - הן לגבי מס הכנסה והן לגבי מס הרכוש. המשרדים האלה מתחילים

לפעול. מהמפרעות שהעובדים יקבלו, במדה שהם חייבים במס הכנסה ובמס רכוש, ינוכה מהם,

לפי המתכונת התוקפת הקיימת בגדה. ואפילו אם הסכומים יהיו סמליים, יש לעשות זאת, כדי

להרגיל אותם לאזרחות. המחלקה הזאת התארגנה במהירות בראשותו של מר שילוני והיא פועלת

יפה. אגף המכס והבלו הקים יחידה נפרדת הפועלת יפה. הם מקימים יחידות מכס במחסומים בכניסות

לגדה. מפעילים את הצווים הקיימים לגבי כל הסחורות החייבות במלוא המכס או בהיטלים.

אולם היות והבנקים לא נפתחו עדיין, עשינו סידורים

אז הוק עם אונר"א והסכמנו לפתיחת חשבון שלהם בבנק ישראלי עם אפשרות של החלפה מדולרים

לדינרים ואחרי כן ללירות ישראליות. סידרנו סידור דומה גם לגבי הכנסיות.

לפי צרכיהם יוכלו להמיר דולרים ללירות ישראליות או לדינרים. נחשבו בבנקים ישראלים \$ 300,000 תמיכות לערביי הגדה, באמצעות בנקים אירופיים. כדי לא לעכב את העניין קבענו שאנשים הזכאים לקבלת החשלומים יוזמנו ביום מסויים למשרדי המושל ונציגי בנקים משראל יבואו לחת את החשלומים לאנשים הזכאים לכך. אלה הן תדמנת או חמיכות. יתנו להם את החשלומים בדינרים שהם יהיו המטבע החוקי בגדה. הבנקים יוכלו להמיר את הדולרים לדינרים. ואם האיש עומד על כך לקבל את הסכום במטבע המקורי?

מר יקותיאל: במדה שחוק הפיקוח על המטבע של הגדה מאפשר זאת, יוכל לקבל. גם חושב ישראלי יוכל במקרה כזה להחזיק דולרים רק בחשבון פז"ק. עד כמה שאני יודע, יש גם בחוק הירדני חוק פיקוח על המטבע. המנכ"ל י. ארנון:

במדה שמדינה היא חברה בגוש השטרלינג, חייב להיות שם חוק כזה.

מר יקותיאל: בעניין הבנקים עשינו סידור זמני. הערב אפגש עם מר שמעוני מבנק ישראל. עייתי הסדר עם חמשה בנקים ישראליים שיתחילו לפעול שם: בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק הפועלים, הבנק הערבי, ברקלייס בנק. בנקים אלה הסכימו לפתוח סניפים בערי הגדה המערבית. יש שני בנקים זרים - אוסומן בנק ובריטיש בנק - שהם פעלו בגדה והם אינם בבעלות ירדנית ואינם רשומים בירדן, הצענו להם שיחדשו את שירותיהם בגדה. נשמח אם ייענו לפנייתנו. יש לי ידיעות בלתי רשמיות שהם מהססים מלעשות זאת.

אני מקווה שהוך שבוע או עשרה ימים יתחילו הבנקים הישראליים לפעול בגדה המערבית ואז יהיה קל יותר להעביר חשלומים לשם. מצב הבנקים שם נמצא בבדיקה. בחלקם יהיו רכוש האויב, בחלקם יהיה כירור עם המפקח על הבנקים בקשר לליקבדיות שלהם. יגבו את החובות של אלה החייבים לבנקים אלה.

יש עניין של דלק. בנגז' התחיל לספק דלק לכל הגדה. לאט לאט מעבירים את חוג הקליינטים לכל אלה שהיו קודם סוכני דלק. אין יוצאים מנופוליוזציה. משתדלים להגיע לנורמליזציה כדי למנוע השתוללות של התחרות ביניהם.

בעניני החקלאות נכנס משרד החקלאות לשטח בצורות גדולים

למדי. בחלקם קבלו לידיהם הפיקוח על החוות הממשלתיות והם פותרים בעיות חקלאיות דחופות הסתעוררות. על סמך החלטה שקבלתם התחילו לטפל בבעיה של הקמת גוף שידאג להסדר קניית עודפי תוצרת חקלאית, על מנת שיהיה ברור לחקלאים שאין הם צריכים לשנות את התכנית ושלא תווצר חוסר עבודה נוסף. אין לנו עדיין מספרים בשטח זה, אבל נמסר לי כי 65% מהאוכלוסייה עסוקים בחקלאות. זהו אחוז גבוה.

בעיות המים. קבלנו אנשים מ"מקורות" שהם מוצבים גם במחוזות והם עושים את כל הטיפול הן בקשר למיתקני מים והן בקשר לסידורים אחרים, על מנת להחזיר התקנת אספקת המים לתיקנה. עירית שכס לא חתה לאישור התקציב. תיקון מפעל המים צריך היה לעלות בסכום של 60,000 ל"י והם סידרו זאת בעצמם.

בענין הסטאטיסטיקה קשה לדעת, כי המספרים הם די מובילים.

משרד העבודה פעל עד עכשיו בשטח מע"ץ. התחילו לרכז את

האנשים שעבדו במע"ץ ואת הציוד של מע"ץ ולהפעיל במסגרת שאישרתם, ביצוע חכניות לפיתוח הכבישים ובתי הספר. הם התחילו כבר קודם לכן בשיפוצי כבישים.

היו"ר השר פ. ספיר: מר ניצן, האם אין בתקציב שלך סכומים כאלה לבתי הספר ?

אל"מ יהודה ניצן: הסכומים הראשונים ישנם.

מר יקותיאל: הכוונה היא שכל העבודות תבוצענה בשיטות המקומיות, כפי שנהוג

היה שם עד עכשיו בלי השכלולים והשפורים הישראליים.

באופן כללי אנחנו משתדלים לבנות מחדש את המנגנון של המשרדים,

על מנת שיעבדו הם, ולמעשה גם הפורמלים והמנהלים יהיו משלהם, ואנחנו רק נפקח על העניינים. נצטרך לפתור מספר בעיות שאינן נוגעות לשטח הכטחוני, אלא בעיות של שחיחות. אנחנו מקווים שגם על זה נחגבר. הסטנדרטים שם היו שונים.

משרד העבודה הביע רצון להכניס לשם גם איש שיטפל בבעיות התעסוקה.

אני מקווה שתוך שבוע נוכל לברר מה אפשר לעשות שם בשטח זה.

שלשה עובדים של חברת החשמל בודקים את בעית החזרת רשת החשמל

לתיקנה. במדה שאין זה עובר דרך העיריות, אנחנו פותרים את הבעיות. בירושלים ישנה תחנת כוח

ספינה חשמל לירושלים וליריחו. בשלב ראשון זה נשאר כמו שהוא.

אלוף עוזי נרקיס:

ירושלים היא המקום היחידי שבו היה מרכז לאספקת

חשמל גם ליריחו וגם לרמאללה. היות והכבל

נקרע על ידי פעולת חיל האוויר בין ירושלים לבין יריחו, פועל עכשיו ביריחו גנרטור.

נפגעו שלטים עמודי חשמל.

היו"ר השר פ. ספיר:

האם אי אפשר לתקן זאת ביום אחד?

קריאת ביניים:

להפצין אפשר ביום אחד.

היו"ר השר פ. ספיר:

בשכם ובחול כרם פועלים גנרטורים מקומיים?

אלוף ע. נרקיס:

אני חושב שכן.

השר י. ספיר:

בבעלות מי הם?

אלוף ע. נרקיס:

בבעלות חברה פרטית דוגמת חברה החשמל שפעלה

פעם בירושלים.

היו"ר השר פ. ספיר:

התושבים משלמים בעד החשמל לחברה?

אלוף ע. נרקיס:

לעיריה.

השר י. ספיר:

העיריה מרויחה כנראה קצת מהעסק.

מר יקותיאל:

במדה ומדובר כהלואות לרשויות המקומיות, למפעלי

מים או לפרדסנים ולחקלאים, יובא מחר לדיון

בועדת המנכ"לים ענין הערבות הגלובלית. ברגע שהבנקים ייפתחו שם, אפשר יהיה לבצע זאת

בבנקים ואפשר יהיה להקל על המנגנון שלנו שאיננו בנוי לטיפול בהלוואות.

היו"ר השר פ. ספיר:

את הפרדסים בסביבות תול כרם-קילקליה מעבדים?

מר יקותיאל:

לפני שחזרו התושבים הסדיר משרד החקלאות את

ההשקיה.

אל"מ י. ניצן:

מדור החדרים של הסוכנות טיפל בפרדסנים עד שחזרו

התושבים לשם.

מר יקותיאל:

היתה בעיה ביריחו. משם ברחו רבים. אומרים כי

מ-12,000 תושבים נשארו אלף, מ-58,000 פליטים

נשארו 4,000.

הפליטים בוחרים לעסוק בבזה ולא לעבוד. הם אינם

באים לקבל מזון מאונר"א. יש להם מזון משובה יותר בבתיים.

על פעולות משרד המסחר והתעשיה ידווח מר בירגר.

השר י. ספיר:

שמענו שיחזילו לגבות את החובות לבנקים. אבל מה

יהיה גורל הפקדונות של חושבי הגדה? יוצא שהם לא

יוכלו לקבל את פקדונותיהם.

מר יקותיאל:

זוהי בעיה. אם נצליח לגבות חובות ומאותם הבנקים לא

העבירו כספים לעמך, נוכל לשחרר את הפקדונות של

החושבים. אבל אם החובות יתנו רק 70% מהפקדונות ו-30% הועברו לעמך, נוכל לתת

לבעלי הפקדונות רק 70% מפקדונותיהם עד שיהיה הסדר עם עמך. אבל על זה נגיש דין

וחשבון מפורט.

היו"ר השר פ. ספיר:

כמה היו סניפים של בנקים בכל הגדה המערבית?

פעלו שם 8 בנקים. היו בערך 24 סניפים. צריך יהיה

מר יקותיאל:

לבדוק 17 סניפים.

השר י. ספיר:

נחבלו כבר 300,000 \$ תמיכות לפרטים. האם ידוע אם יש

גם כספים שהגיעו דרך צנור כזה גם מכוויית וממקומות

דומים? אולי הגיעו משם בעקיפין? האם על ידי זה נפתח צנור שיקל עלינו בעתיד?

אתה אמרת שהתגברתם על ענין המטבע. האם זה עוד לפני

הכנסת הענין של מטבע-חירום או אתה מתכוון בזה למטבע חוץ?

אלוף ע. נרקיס:

הענין הוזז איזה שלב קדימה. ראינו שדנו והחליטו לשלם

בדינרים. בזמן הקרוב ביותר יסוכם הענין.

המנכ"ל י. ארנון:

היתה כמות מסוימת של דינרים שמצאנו. אבל הכמות

לא היתה מספיקה. עכשיו כתוצאה מהחלפה בירושלים, שהולכת

בכיוון הפוך, היינו מדינרים ללירות ישראליות, יש לנו מלאי מספיק כדי לשלם בדינרים

מבלי להשתמש בימים הקרובים בכסף אנגלי.

השר י. ספיר:

האם יש איזה מושג ביחס לחדירת הלירה הישראלית לאותם

השטחים? שמענו לפני מספר ימים שהערך שלה התגלגל שם

עד ל-12 לדינר. האם באה איזו הפסקה בענין זה?

השר ח.מ. שפירא:

מדברים כבר על 20 ל' לדינר.

אלוף ע. נרקיס:

17.

השר י. ספיר:

האם הקורס הזה נוצר על ידי כך שיהודים הולכים
כפליים
ומשלמים/בשביל סחורות שהם קונים בירושלים

ובבית לחם או שיש איזה מסחר של המטבע עצמו בין הדינר ובין הלירה הישראלית, שמחליפים
לפי קורס זה או אחר ?

מר יקותיאל:

אם ישנה סחורה, שבירדן לא הוטל עליה מכס, המחיר

הוא נמוך וכדאי ליהודי לשלם אפילו לפי המחיר

של 17 ל' הדינר. אם לערבי היה כדאי, הלך לרחוב לילינבלום והלך לקנות דולר במחיר
של 5 ל' ואז קיבל יותר מאשר 2.80. אבל ככל שימהרו למכור את הסחורות שלא הוטל עליהן
מכס והמכס מצד שני יפעיל היטלים, זה יתאזן והדינר יהיה קרוב לשער של 7 1/2 ל'.

היו"ר השר פ. ספיר:

לפי הערכתך כמה זמן זה יקח ?

מר יקותיאל:

אנשי המכס יתחילו בקרוב להטיל היטלים. בקשתי

את מר פלך להתחיל בזאת. היהודים יהנו שבוע

שבועיים, אחרי כן יהיה טוב. דלק וסיגריות נמכרים כבר במחירים ישראליים.

המנכ"ל י. ארנון:

השער הנמוך של הלירה הישראלית בגדה המערבית

ימצא את סופו ברגע שימצאו את הצנורות המתאימים

להסדר הקנינים. אי אפשר לחשוב שהושבי ירושלים יחליפו דינר ב-7 1/2 ובמקום אחר

ישלמו בעד דינר 17 ל'. אני בטוח שתוך מספר ימים תיעלם החופעה הזאת..

השר י. ספיר:

אמרת שמוקדם הגוף לקניית עודפי התוצרת החקלאית

שלהם. מי הגוף ואיך זה יפעל ?

מר יקותיאל:

משרד החקלאות מטפל בזאת. אמר לי הבוקר קצין

הקשר של משרד החקלאות שהוא מטפל בזאת. באיזו

צורה יעשו זאת, לא אוכל לומר. לא קבלתי עדיין ממשרד החקלאות תשובה מוסמכת.

השר י. ספיר:

מה זה עודפים ? עמדנו אצלנו בפי אותה

הבעיה. מתי זה הופך להחשב כעודפים לפי רמת

המחירים בשוק ? שנית: אפשר להפוך את העודפים למוצרים העשיתיים, לשימורים,

או לזרוק אותם למזבלה. מי יחליט על כך ? זוהי סחורה שמתבלה מהר. אינך יכול להחזיק אותה שבוע במחסן ורק אחר כך להחליט. כאן דרושות החלטות מהירות.

השר ח. גבתי: בקשר לתוצרת הקלאית שיפנו לעיבוד העשייתי

תספל המוצעה של מפעלי התעשייה. אמנם

פורמליה היא לא הוקמה עדיין, אבל הם התארגנו יחד והם יהיו את הגוף שיקנה את

התוצרת החקלאית ישר בשביל המפעלים ללא מתווכים נוספים.

השר י. ספיר: מי יחליט מחי צריך לזרוק תוצרת חקלאית למזבלה ?

השר ח. גבתי: עכשיו משרד החקלאות מספל בזאת.

השר י. ספיר: הזכרת את ענין המכס. האם יהיה מכס בין התחום

של ישראל לפני ה-5 ביוני פלוס ירושלים

ובין הגדה המערבית ? ומכס לפי איזה שעורים ?

מר יקותיאל: אם הסחורות מובאות לישראל.

השר י. ספיר: ואם מובילים סחורות מישראל לשם ?

מר יקותיאל: אם מביאים לשם דלק, אנחנו מוכרים עם הבלו

הנהוג כאן.

המנכ"ל י. ארנון: מה קורה עם הסחורה שהולכת מישראל לגדה המערבית ?

בענין זה אנחנו עושים פעולה חשבונית, אנחנו

עוסקים בהנהלת חשבונות. אם אנחנו מוכרים בנזין מפה לגדה המערבית, אנחנו לעת

עתה מעבירים את זה כאותו המחיר, אבל בספרים אנחנו רושמים את זה כהקטנה של המכס

הישראלי והכנסה של המכס של הגדה. כדי לשמור על ההכנסה של הגדה, אנחנו רושמים את

חלק הבלו, שהוא חלק מהמחיר, כהכנסה של הגדה.

השר י. ספיר: ומה בדבר סחורה שעליה משלמים בישראל מס קניה ?

המנכ"ל י. ארנון: אותו הדבר.

השר י. ספיר: האם סחורה לפני שהיא מגיעה לגבול עוברת עם הסכום

של מס הקניה או מעבירים את זה במחיר בלי מס

הקניה ?

היו"ר השר פ. ספיר: עם סכום מס הקניה, אבל מזכים את הגדה במס הקניה.

השר י. ספיר:

זה בינתיים יוצר שם העלאת מחירים, לא מתוך
העלאת המחיר, אבל מתוך ההכנסה שאנחנו נותנים

לבדה.

המנכ"ל י. ארנון:

זה נכון. הואיל ואי אפשר לשמור על שתי רמות
של מחירים שם, זוהי התוצאה.

היו"ר השר פ. ספיר:

וודאי זה באיזה מקום מסבך את העניין.
האם אתם יכולים להגיד לנו משהו על שיחוף הפעולה
הכן?

השר י. ספיר:היו"ר השר פ. ספיר:

אני מציע שנשמע קודם את כל המדווחים ואז נקבל
רושם על יתר הדברים.

השר י. ספיר:

האם אתם מוכנים לבוא גם עם הצעות קונקרטיות
מצדכם מה יש לעשות מבחינת עבודה ותעסוקה,

שלא יהיה בה סתם בזכוז?

אלוף ע. נרקיס:

זה אצלנו המאמץ הבא בתור.

מר בירגר:

בשלב הראשון הפעלנו את האספקה הסדירה של המזון
על ידי הפעלת צנורות השיווק המקובלים בגדה, תוך

שיחוף של לשכות המסחר המקומיות בכל עיר ועיר. הוקם הגוף המשווק להם מזון. היו
קצת קשיים. אבל עובדה היא שמכרו כבר סחורות בעד 20,000 דינר. כל הזמנה הסתקבלה
מסופקה תוך מספר ימים. היו קצת קשיים באספקת תערובת. אבל זה כבר התחיל מהיום
לפעול.

היו"ר השר פ. ספיר:

כמה אנשים חיים בגדה?

מר בירגר:

יחד עם הפליטים 900,000.

היו"ר השר פ. ספיר:

מזה נאמר מקבלים אספקה של אונר"א 450,000 איש.
והנה ליתר 450,000 מכרתם סחורות בעד £ 20,000.

האם זה עושה רושם רב?

אלוף ע. נרקיס:

כאשר באנו לבדה עיקר המוצר הנצרך היה דלק, ומהדלק
עיקרו של העניין היה נפט, כי לא היו להם בהתחלה

אוטומובילים כדי לנסוע. עכשיו יש להם אוטומובילים. יש להם מלאי.

מר בירגר:

מצב המלאי של תה, קפה ואורז הוא כזה שמספיק לזמן לא

מועט. לפחות עוד חודש או חודשיים לא יקנו גרם מכל

הסחורות האלה. מה שקונים עד עכשיו זהו קצת משקאות, קצת שימורים והרבה חטה שמן יש

להם די.

היו"ר השר פ. ספיר:

נניח שאני נשאל על ידי עתונאי חוץ או על ידי אנשים

אחרים: האם אין אדם רעב בגדה המערבית?

אלוף ע. נרקיס:

אדם, שהיה נוהג לא להיות רעב עד שאנחנו באנו, אינו

רעב גם כעת. רוב אלה, שהיו נוהגים לקבל חמיכות סעד,

מקבלים גם כעת, בעיקר ממוסדות נוצריים ואחרים. היו מספר מקרים פה ושם שבהם צריך

היה לעזור, כגון בית יתומים של 500 ילד בעיר העתיקה, אנחנו עזרנו להם. אני חושב

באופן עקרוני כי אין שם אדם רעב.

מר בירגר:

עצם העובדה, שזה שבועיים שלשה קונה שם כל מדינת

ישראל, אם באישור או שלא באישור, אומרת משהו.

היו"ר השר פ. ספיר:

אני לא קניתי וגם שר הפנים לא קנה.

יש הקונים גם בשבילכם. השאירו שם לפחות 2 מיליון לירה.

מר בירגר:

קנו בעיקר סרדינים, גבינת קרפס וכל מיני סחורות,

והמחסנים שרם התרוקנו.

התחלנו להפעיל את מעט התעשייה הקיימת שם. בשלב

הראשון הפעלנו את מפעלי התעשייה העוסקים במזון, גם מפעל לשמן בשכס ותעשייה סבון

ומוצרי-לואי כאלה; שחננו קמח פועלות כולן פרט לשחנה אחת ביריחו, שאין מי שיפעיל אותה.

יש מפעל גדול לפלסטיקה בבית לחם. הוא מעסיק 250 איש. 20% מהתוצרת שלו הלכו לגדה,

30% - לעבר הירדן, 50% היוו יצוא למדינות ערביות שונות. באמצעות "אלדא" מנסים

לייצא את המוצרים של מפעל זה לאפריקה.

היו"ר השר פ. ספיר:

האיכות גבוהה?

מר בירגר:

באמצע.

הופעלו מספר מפעלים בבית לחם העוסקים בתשימי קדושה

של הנוצרים. מארגנים משלוח של הזמנות לחשמישי קדושה שהיו בידיהם, לאירופה דרך ישראל, בטרנזיט. כמו כן יוצאת סחר קבוצה לנסות לקנות חפצי חן בחברון ובבית לחם לשם ייצוא בדולרים.

מיחר המפעלים העוסקים בטכסטיל ובמוצרים אחרים בחלקם

לא הופעלו.

יש להם מטויות ?

היו"ר השר פ. ספיר:

שתי מטויות קטנות. כאמור המפעלים העוסקים בטכסטיל

מר בירגר:

ובמוצרים אחרים טרם הופעלו, כי כיום המחסנים שלהם

עדיין מלאים.

אשר לשירותים, כל הרשויות המקומיות פועלות כמעט מהיום

מר אדלר:

הראשון, ואין שם בעיות מיוחדות. הגישו תקציב ואין

שום הפרעות, אם כי ההיקף של השירותים שלהם הוא מצומצם בהשוואה לשירותים אצלנו.

מה התקציב של עיריית שכם על מאה אלף התושבים שבעיר ?

היו"ר השר פ. ספיר:

לא אוכל להגיד כרגע. עובדים בעירייה 600 איש.

מר אדלר:

כולם עובדים כרגע ?

השר ח.מ. שפירא:

כעת כולם עובדים. צריך לבדוק מה לצמצם.

מר אדלר:

גם אצלם אבטלה סמויה.

השר ח. גבתי:

כמה תושבים ישנם בחול כרם ?

היו"ר השר פ. ספיר:

עם הכפרים מסביב מגיע המספר עד 90,000.

אל"מ י. ניצן:

זה אינו אומר ולא כלום.

היו"ר השר פ. ספיר:

משרד הפנים עשה מפקד בירושלים. יש תכנית לעשות

מר אדלר:

מפקד בכל הגדה המערבית.

אשר לשירותי הדואר: כל המרכזיות המקומיות פועלות.

עשו את כל ההכנות כדי להפעיל את משרדי הדואר בכל הערים. אני מבין שהחל מיום ראשון

הבא יפעילו את משרד הדואר בחברון, ובכל יום יוסיפו להפעיל עוד משרד דואר. הטלפונים

פועלים בכל הערים. אבל אין עדיין קשר בינעירוני. צריך לתקן את הרשת. צריך להשקיע

בזה השקעות גדולות עד 300,000 ל"י.

אלוף ע. נרקיס:

לכל הגדה אין יותר מאשר 8 קוי שלפון, 8 חושים,
וזה מירושלים עד שכם.

מר אדלר:

הדואר חילק כבר את כל המברקים שהגיעו בעד חושבי
הגדה. כל יום מחלקים מאות טלגרמות.

עושים סקר כדי לרשום את כלי הרכב. פעולה זו
היא חיונית. הם מסחובבים עכשיו בלי רשיונות ובלי ביטוח. חלק של הרכב הוא רכב נפקד,
הבעלים עזבו, וקרובים ושכנים משתמשים ברכב ומסכנים את הנוסעים.

פעולות סעד בממלכת ירדן היו בצומצמות. הוציאו

בסך הכל 150,000 דינר לשנה על כל הממלכה, וזה חולק לפי קירבה ממסלחית לבית המלכות.

השר ח.מ. שפירא:

הם כנראה עדיין זקוקים לסעד !

מר אדלר:

אשר לבריאות יש בגדה 1700 (?) מטות, מהן 1100
ממשלהיות.

היו"ר השר פ. ספיר:

באופן נורמלי היו צריכות להיות שם 3500 מטות.

מר אדלר:

וחלק מהמטות שיפץ גם כן פנויות.

כל בתי החולים פועלים. חלק גדול של הרופאים נשארו.

גם הצוות נשאר. לשכות הבריאות פועלות. המצב הבריאותי של החושבים הוא תקין.

השר ח.מ. שפירא:

ניתנו רשיונות לעובדי הרפואה להגיע לבתי החולים ?

מר אדלר:

אין בעיות. מחזירים להם את הרכב.

אשר לחנוך: אוניברסיטת אין שם, אדוני השר. אין

בעיות.

היו"ר השר פ. ספיר:

יש להם אוניברסיטה בעמן ?

מר אדלר:

לא. משרד החנוך נכנס רק היום לפעולה ועושה סקר.

צריך להכין בתי ספר, ספרי למוד. יש לבדוק את

המורים. זה יהיה מוכן לקראת ה-1 בספטמבר.

אשר לדתות, זה לא בספולי. יש מספר בעיות שאני מעדיף

כי אלוף ידווח על הפנינים.

היו"ר השר פ. ספיר:

אני רוצה לשאול את האלוף נרקיס ואת כל יחיד המכובדים.

שמעתי את אדלר ואת יקותיאל ואת כירגר ואני רוצה לשאול: מדוע אין זה מקבל ביטוי בעתונות? הייתי ביום שני שעבר בבית אחד בלונדון, שבו התכנסו מייסבי יהודי אנגליה. ונדמה היה לי כי עוד מעט הם יהפכו לשונאים שלנו בשטח זה. יש להם תמונה שפה שורר רעב ופרצו מחלוח. לא חשוב מה שאני אמרתי. בחלק שמעתי על הדברים מיהודה ניצן ובחלק בישיבות שלנו. אבל כאשר אני שומע מכס - ואיני מפקפק במהימנותו של מישאו מכס - שהנה עברו רק שלשה שבועות והענינים מתחילים כבר להתגלגל ברוב השטחים, מדוע אין לזה ביטוי בעתונות? אמנם את הטלפונים הייתי כן מתקן, בענין זה לא הייתי מחכה כל כך הרבה. כמובן מה שחוזן לצרכי בשחון, זה ענין אחר.

ראיתי היום בירושלים מאות ערבים מסתובבים. כל אחד מאתנו עוטה כמובן בענינו. אבל יש ענין כולל חשוב אחד. בעולם מתארים בעתונות, ברדיו ובטלביזיה שכאן זרועת אלהים. שאלתי כאן: האם יש מישאו רעב שם? אמרתם: לא. ספרו על שרותי הבריאות - יש אפילו מטות ריקות בבתי החולים. שאלתי: האם יש עיכוב לרופאים ולאחיות לעבור ממקום למקום? אצא התשובה היתה: לא. סעד - מה שהיה. הרויחו מיהודים 2 מיליון לירה ועשו עסקים. זה מזכיר לי את הישראלים שהיו נוסעים כל שנה לקפריסין וקונים כל מיני סחורות. סיפר לי על כך קפריסאי אחד. הוא הביט עליהם כעל משוגעים.

כממנה על כל הענין הזה אני שואל אותך - יש לך קשר

באיזה מקום: מדוע לא תקח 300, 400 עתונאים, גם מה"טיימס" ומ"מאנטשעסטר גרדיאן" ומעתונים אחרים ותסייר אתם שם? אני במקומך הייתי עובר אתם בסיר - סוף סוף אין זה שטח גדול כל כך - והם היו מקבלים מושג מלא ממה שנעשה שם. לא היה מתנפל עלי כעבור שבוע מדי זיון כפי שהתנפל. לאחר זה הייתי תוקף אותם יותר. אמנם קצת הרגעתי אותם, אבל לא היה לי בשחון כזה כמו שיש לי לאחר ששמעתי היום את הדברים.

השר ח.מ. שפירא: אם כך המצב למה לא נתנו לעתונאים להכנס לשם?

אלוף ע. נרקיס: זה ענין של שר הבטחון.

היו"ר השר פ. ספיר: מדוע לא לקחת מחר ומחרתיים, וכל יום מתווספת שם איזו

פעולה - עתונאים לשם ולעבור את כל המקומות?

עודפי ירקות - אתם מתחילים לקחת, תעשיה - אתם

מפעילים, וכל הדברים שספרתם כאן.

אני מבין את השאלה.

אלוף ע. נרקיס:

אין אני אומר זאת כתרעומת.

היו"ר השר פ. ספיר:

קודם כל היו פה לפי דעתי מאות עתונאים. אמנם פעם

אלוף ע. נרקיס:

באמצע לא נחננו להם ללכת לשם, אחרי כן נחננו. נדמה

לי שלאחרונה מדווחת העתונות הישראלית כראוי על השירותים ועל השתפרות המצב בגדה המערבית.

מה שנוגע לעתונאי חוץ, הרי הם מתרשמים בעיקר משני

דברים. קודם כל מענין קלקיליה. להם מספיק בית הרוס בכל הגדה. לפי דעתי נהרסו 30%

מהבתים שם, אנשי אונר"א התרשמו שזה היה 50%. אני חושב שנהרסו כאלף בתים מתוך

3,000.

אבל גם לשם כבר כל התושבים שבו. כעבור יום

יומיים חזרו כמעט כולם. אבל מה לעשות והכתב הצבאי של "הארץ" כותב: לפי הדיווח

הביולטיני של הממשלה היו כולם שם; אני הייתי שם ולא ראיתי איש. לך דבר אחר!

כחברון ובבית לחם לא הייתה אף יריה אחת. אבל זה

אינו מונע מהם ללכת דווקא לקלקיליה..

הייתי הולך גם למקום שאתה מספר. הרושם היה שלקלקיליה

היו"ר השר פ. ספיר:

באו ולא היה להם לאן ללכת והם חזרו כלעומת שבאו..

אמר ש-10,000 חזרו. 2,000 הפשו מקום בכפרים.

השר ח.מ. שפירא:

אני מבין שאתה צריך להתייעץ עם מישהו, אבל אני הייתי

השר י. אשכנזי ספיר:

בארץ מרוכז שולח באמצעות משרד ראש הממשלה מברק-תאור

לאבא אבן, הנה שמענו דין וחשבון זה וזה. זה נחוץ גם לו.

אלוף עוזי נרקיס, הייתי לוקח מתר או מתרתיים

באוטובוס 50 עתונאים עם המצלמות שלהם והייתי הולך עד לקלקיליה ועד בכלל ומוביל אותם

לכל המקומות. וודאי צריך יום כדי להכין סיור כזה.

זה לא בידי. אבל אין זה משנה.

אלוף ע. נרקיס:

תתייעץ עם מי שצריך. אני חושב שוויי גם דעה יתר השרים.

היו"ר השר פ. ספיר:

השר י. ספיר:

הייתי מציע עוד דבר. הנה עיר כמו שכט חזרה למצב נורמלי, כן גם בית לחם. מדוע לא לצלם סרט קולנוע של

כל מהלך החיים בערים כאלה?

אלוף ע. נרקיס:

הם אינם רוצים ללכת למקומות כאלה, אבל אני מוכן לשפל בדבר.

היו"ר השר פ. ספיר:

אני מציע שעם העתונאים ילכו שני קצינים גבוהים או פקידים בכירים. אילו הייתי יודע את העניינים, הייתי בעצמי הולך אחם. לא הייתי עוד בשום מקום. אבל זה לא חשוב לשכנע אותי או מישהו אחר כאן. אני מבין שהידיעה שנתפרסמה הבוקר על 12 אצא ששדדו במחנה המזון של אונר"א ונהרגו מעיבה על דברים כאלה. בכל זאת הייתי שולח גם עכשיו ידיעה: הנה היתה ישיבה כזו וכזו, בה נמסר סיכום ושמעו עובדות אלה ואלה.

אלוף ע. נרקיס:

היו"ר השר פ. ספיר:

אשר לענייני תעסוקה: האם לך מחשבות, יקותיאל, כמה מחוסרי פרנסה ישנם שם שאינם מקבלים שום דבר מאונר"א? אין לי מושג ממספרים.

מר יקותיאל:

אלוף ע. נרקיס:

זה עוד קצת מוקדם בשבילנו. אני מניח שבשבוע הבא נוכל לתת איזה מספרים.

היו"ר השר פ. ספיר:

בינתיים נוצר בעולם רושם מסויים. אם חגיד שמבחינת הבטחון אין לעשות דברים מסויימים - זהו נימוק. או אם יגיד ד"ר ארנון שזה דורש הוצאה של 100,000,000 ל"י, גם זהו נימוק. אבל מה שאתה יכול וצריך לעשות כעבור שבוע, מדוע אי אפשר היה לעשות את זאת אתמול? אין זה נגמר בהחלטה, אלא בהרגה מה מתהלך פה, שאנחנו שוביניסטים, אימפריאליסטים ומדכאים. טוב, אפשר לומר, לא איכפת לי מה חגיד רוסיה. גם כשכל הערבים ילכו פה ויתפנקו מרוב עושר, חגיד רוסיה מה שתגיד. אבל אני מדבר על העולם שמוכן לשמוע, שאפשר לשכנע אותו, שהעובדות אומדות לו משהו.

אלוף ע. נרקיס:

כשתהיה לנו כל האינפורמציה על המע"ץ הירדני, נוכל להתחיל לחקן את כל הכבישים. אבל צריך לשלם לאנשים. מהדינרים

שיש לנו לא נוכל לשלם.

אל"מ י. ניצן:

יש די דינרים.

היו"ר השר פ. ספיר:

איני רוצה שתחשוב שיש לי הרבה כסף. אבל הרי

יעשו זאת על ידי העובדים המקומיים - כך דברנו

לפני שבוע וכך החלטנו - וגם הרכב שלך יישמר וזה יעלה גם פחות כסף (אמנם זה שייך כבר לענינים של מדיניות). אבל הייתי אני מבקש מיד ממע"ץ להגיש לנו סקר תוך 48 שעות והייתי נגש מיד לתיקון הכבישים. זוהי העבודה הזולה ביותר והפשוטה ביותר. ביחס לבתי הספר, אמרנו שלא צריך לבנות ארמונות, אבל צריך להשלים בתי ספר ולבנות במקום שדרוש.

השר ח.מ. שפירא:

עם פתיחת שערי ירושלים השלמה אני רוצה לשאול:

מה היתה ההתרשמות תוך שלשת הימים? האם לטובה

או לרעה? כי כאן בירושלים הצבור לא כל כך מקבל את הענין הזה של פתיחת השערים מלבד אלה שקנו "מציאות" בעיר העתיקה. הם חושבים שזה היה קצת מוקדם מדי. לפני שעשינו זאת, היו התיעצויות בענין זה והיו גם חלוקי דעות. מה ההתרשמות שלכם בענין זה?

אלוף ע. נרקיס: מבחינה בסחונת שגרתית אין בעיה. הבעיה היא,

שהצבור הישראלי בתוך ירושלים אינו מורגל לראות

רבנות ערבים מסתובבים בחצרות.

מר יקותיאל:

משרד העבודה מטפל בדבר ושם את הדגש על התעסוקה.

אני מקווה שעוד באמצע השבוע יעלו הצעות. נוסף

לזה נכנסו אנשי רשות התיכנון לשטח ובודקים.

היו"ר השר פ. ספיר:

עוד מעט תגיד לחכות להתפלה.

השר י. ספיר:

יש לדעתי במהירות הגדולה ביותר לנסות למצוא את

מוקדי חוסר העבודה הבולטים ביותר. בלי ספק ישנם

3-4 כאלה. שם צריך להתחיל לפעול אפילו בלי תכנית מתוך הנחה שאנחנו מגרדים את החול.

זה וודאי לא בכפרים אלא בערים ובפרברים.

היו"ר השר פ. ספיר:

אולי אני לא כל כך חי את הענינים הפוליטיים, ואולי

אני בדעת מעוש בענין הגדה. אני יודע שאצל כולם זה

מעורפל.

אבל אני מציע שהנה בהמשך למה שהחלטנו ביום חמשי

נחליט להתחיל בתיקון הכבישים. אגב, כמה מקבל עובד בכביש ?

אל"מ י. ניצן:

20-30 דינר לחודש.

היו"ר השר פ. ספיר:

אני מציע שאם יש עבודות לתיקון כבישים בשביל 4,000-5,000

איש, אני מציע לגשש לזה מחר בבוקר.

אל"מ י. ניצן:

טוב.

היו"ר השר פ. ספיר:

אחרי שיעסיקו 5,000 אלה נשמע לאחר בדיקה מה הן נקודות

המוקד ששם יש מחסורי עבודה.

השר ח.מ. שפירא:

רק אייעץ להכניס לזה בהקדם הכביש של עקיפת ירושלים..

אלוף ע. נרקיס:

יש לעשות זאת מהר, אבל אתם אי אפשר לעבוד מהר.

היו"ר השר פ. ספיר:

איני מדבר על תוכנון לטווח ארוך. אני מדבר על דברים

היוצאים את הרושם. עבודה בכבישים היא חשובה. העסקת

5,000 עובדים כאלה פירושה 100,000 דינר לחודש.

המנכ"ל י. ארנון:

הם אינם מקבלים דינר ליום.

היו"ר השר פ. ספיר:

איני מציע שיתנו להם בהזדמנות זו שכר כפול. לזה ידאגו

אחרים. אבל זהו ענין לביצוע עבודות, לתיקון כבישים מיד.

אשר לענין בתי הספר אמרנו נקח את אלה שיש ובמדה שצריך

לסייד וכדומה, נעשה זאת. ואם יש בתי ספר שהם באמצע הבנייה, צריך להשלים אותם.

מר יקותיאל:

ביחנה הוראה בענין זה.

מר אדלר:

האם לשלם למורים בעד חדשי החופש ?

היו"ר השר פ. ספיר:

אמרתי אחר הצהריים שאינני מבין את זאת. אם אתה יודע שהוא

קיבל בעד חדשי החופשה - אל תתן לו. אבל אם לא קבל - הוא צריך

לקבל.

השר י. ספיר:

כמה הם שונים מעובדי המדינה ?

המזכיר ש. צויגריין:

משרד החנוך אינו יודע איזה מורים הוא יעסיק.

היו"ר השר פ. ספיר:

יפטר אותם בספטמבר. אם יש ביניהם פדאיון, הרי הצבא יודע

מה לעשות. אם ב-1 בספטמבר משרד החנוך לא יקבל איזה מורה,

יפטר אותו אז, אבל עד אז איני מבין את כל הענין שלא לשלם להם.

השר י. ספיר:

יש בעיה של ספרי חנוך ושל שיטה חנוך ושל התאמת החנוך
והמורים לשיטה הדרושה. יכול להיות שתוך חודש או חדשים

יצטרכו לבדוק יפה, חלק מהמורים יצטרכו לפטר ולהביא אחרים, בינתיים צריך לשלם
לאנשים אלה. אפשר כמובן להתחיל לפטר לאו דווקא ב-1 בספטמבר, אלא גם קודם לכן. אבל
עד אז צריך לשלם לו.

היו"ר השר פ. ספיר:

נגיד שאני עתונאי. אני בא לאיזה מקום לראות, אני מדבר
עם המורים. והנה המורה מה הוא מקבל? 30 דינר לחודש.

מה אתה מסכן פה בכלל?

השר י. ספיר:

המורה יכול לסעון: הגידו לי האם אתם מפטרים אותי או לא?

היו"ר השר פ. ספיר:

איני יודע בדיוק מה נעשה עם הגדה. לדעתי זוהי הכבדה על
מדינת ישראל כמו להפסיד מלחמה. אבל יחליטו מה שיחליטו.

900,000 ערבים כיום יהיו כעבור 2-3 שנים רוב במדינת ישראל. אבל אם אנחנו מחזיקים
אותם במדינה, אי אפשר לנהוג כלפיהם כך. אתה עומד בחלו הראוה הגדול ביותר בעולם.

האם יש לך פקפוקים מבחינה בטחונית לשלם להם שבר?

אלוף ע. נרקיס:

שלם להם בעד יולי ואוגוסט. תוך חדשים אלה יעשה משרד החנוך

את הבדיקה הדרושה.

פ ה ל י פ י ס / שלם למורים בעד חדשי יולי ואוגוסט, ובינתיים יעשה משרד החנוך והחרבות
את הבדיקה איזה מורים להעסיק גם אחרי ה-1 בספטמבר.

היו"ר השר פ. ספיר:

על סעד מוציאה כל ממלכת ירדן 150,000 דינר לשנה, מדינת

ישראל - 50,000,000 ל"י.

אני מבין שביחס לענייני סעד ובריאות הכל מסודר. לפי דברי

מר בירגר גם ענייני האספקה מסודרים. האם בחי החרושת מוכנים לקחת את עודפי התוצרת?

השר ח. גבתי:

מעוניינים מאד, אבל יש דברים שאין הם יכולים לקחת.

היו"ר השר פ. ספיר:

תבררו עם השר ארן כמה מורים הוא צריך.

תחייץ עם ~~אצאא~~ מי שאתה צריך במשרד ראש הממשלה ועם ראש הממשלה

עצמו, כדי לשלוח מברק לאבא אבן על כל מה ששמענו פה.

אלוף ע. נרקיס:

אעשה זאת.

היו"ר השר פ. ספיר:

כמובן צריך לבדוק מה הן נקודות המוקד של חוסר

העבודה שנדע מה המצב. כמובן לכשיתחילו לדבר

על עשרות מיליוני לירות למטרה זו, ירעד לי הלב, בינתיים עוד לא.

עכשיו ידועה ידידנו אלוף משה גורן על רצועת עזה.

אלוף מ. גורן:

יכולתי לפתוח את הנאום שלי כמו שפתחו בנאום על

המצב בגדה המערבית, אבל יש בעיות. גם שם

העיריות פועלות, התחבורה פועלת, הטלפון יפעל עוד מעט.

אבל ישנן בעיות.

מה אורך הרצועה?

היו"ר השר פ. ספיר:

עד רפיח חמשים וכמה קילומטרים. יש שם 425,000

אלוף מ. גורן:

חושבים, עזבו אלפים אחדים. במספר קרוב ל-300,000

מטפלת אונר"א. הוא אומר שהמדובר על כלכלה של 150,000 איש בערך. זוהי בעיה לא קטנה.

ועכשיו הבעיה עצמה. ישנן שתי החלטות שהחליטה

ממשלת ישראל והן אינן מאפשרות לחזור לחיי כלכלה תקינים ברצועת עזה. הדבר הראשון

הוא שער הלירה. לפי דעתי זהו דבר המכביד כשלעצמו וגם משפיע קשה על רמת המחירים.

בגלל שתי ההחלטות האלה אי אפשר לחדש שם את הכלכלה.

לדוגמה: הבאנו לשם סולר. סולר קנו כי זה נחוץ להשקאת הפרדסים.

היו"ר השר פ. ספיר: שמענו שיש להם השנה 1,800,000 חיבות פרי הדור.

אלוף מ. גורן: נכון, יש להם 70,000 דונם פרדס.

היו"ר השר פ. ספיר: אפשר להגיע ל-5,000,000.

השר ח. גבתי: יש עוד פרדסים צעירים.

אלוף מ. גורן: הבאנו לשם בנזין במחיר ישראלי, והם לא רצו לקנות אותו.

זוהי רק דוגמה אחת. כמובן כל בעית האספקה לרצועה

עדיין לא סוכמה. אמנם זה אינו דחוף, כי יש שם מחסנים מצויינים שאפשר עוד לחיות עליהם זמן.

לפי דעתי מחייבות איפוא שתי ההחלטות האלה בדיקה רצינית,

ויחד עם זה אם רוצים לעבור בשלבים איטיים לנורמליזציה, יש בינתיים למכור חלק מהמזרכים

במחירים מתאימים למשכורת ולרמת ההכנסה. לפי דעתי אלה הם הדברים החשובים ביותר שצריך

להחליט עליהם היום.

את הגישה שלנו לנושא התעסוקה אני מעריך כך: מבחינת

התעסוקה יש הרבה אנשים שאיבדו את תעסוקתם. חלק גדול עבד כשביל הצבא המצרי ובשביל

האדמיניסטרציה המצרית וחלק עבד בשביל כוח החירום. עד 16 במאי היו שם 3,400 מאנשי

כוח החירום, כמה מנה בדיוק הצבא המצרי איני יודע, אבל היו. רמת השירותים הייתה כזו

שמסביב כל אדם מכובר הסחובו עוד שלשה.

הגישה שלנו לתעסוקה, הוא לתת מינימום ולא מכסימום

של עובדים בשירותים. לחודש הקרוב יותר נגשנו בחסכון גדול לשירותים. אשר לבריאות:

אונר"א נותנת סובסידיות למטות. יש ברצועה כאלף מטות. כמובן שמחוך גישת חסכון הרבה

אנשים שהועסקו בשירותים יהיו מחוסרי עבודה. משכורת לא שלמנו עדיין לאיש. נעשה זאת

כאשר יפורסם התקציב.

היו"ר השר פ. ספיר: פרסמת, ניצן, שאשרנו להם תקציב ?

מה קרה שם עם 12 איש שנהרגו ? זה יזעזע מחר את כל

העולם.

אלוף מ. גורן: ישנם מחסני ציוד של אונ"ף/ ברפיח. הם עזבו והשאירו

שם הרבה מזון וציוד, עצים, חלקי חילוף בכמות גדולה מאד, בשווי של מאות אלפי לירות. כוח האו"ם יצא ונכנס הפיקוד הלוגיסטי, הוציאו משם כמה דברים. אחרי כן החלטנו שאיש לא יגע בדברים. חוץ כדי זה היתה התפרצות לפשיטה. החלטנו למנוע זאת, וזאת היתה התוצאה. השטח של המחסנים הוא גדול מאד. הלכו לשדוד ולא יכולנו להשתלט עליהם.

השר ח.מ. שפירא: האם אין הוראה שצריך לכתחלה לירות ברגלים

ולא בגופו של האדם?

אלוף מ. גורן: ההוראה היא, שקודם כל מזהירים, אחרי כן יורים

באוויר ואחרי כן יורים ברגלים. אבל כשמתפרצים

ויש שם הרבה אנשים, קשה מאד לחייב את החייל העומד שם שיכוון בדיוק אל הרגלים. הפעם באו לפרוץ ולשדוד כ-150 איש.

השר ח.מ. שפירא: העיתוי היה רע מאד לגמרי.

היו"ר השר פ. ספיר: כמעט כמו בענין ה"ליברטי".

אלוף מ. גורן: כן, כך זה קרה.

היו"ר השר פ. ספיר: אתה אינך ממונה על זה?

אלוף מ. גורן: אני ממונה גם על החיילים.

מר ד. קנטורוביץ: הכינונו את התקציב בשכיל רצועת עזה בצורה כזאת

שאפשר לקיים את השירותים באמצעים שהיו ברושתנו.

המחלקות שהיו ברצועת עזה היו בערך אלה: אוצר, שכלל גם ענינים של ייבוא וייצוא, פיקוח על המזונות ומכס. התחלנו להפעיל אח עניני המכס. היתה לנו פעולה רצינית לרכז את כל הסחורות שהיו שם ושלא הוטל עליהם מכס ושהיו משרה לשדוד ולבזה. היינו צריכים לרכז סחורות במיליוני לירות במחסנים מוגנים.

היום, אחרי הבזה שהיתה, אנו מעריכים שיש עוד סחורות

בשווי של 6,000,000-10,000,000 ל"מ. היו אלה גם סחורות של סוחרים שהביאו. המכס ברצועת

עזה היה נמוך. המצרים היו באים לרצועה לקנות שם סחורה בזול.

היו"ר השר פ. ספיר: זאת אומרת בשער הנוכחי בשווי של למעלה

מ-6,000,000 \$.

כמה שדרו?

מר ד. קנטורוביץ:

איננו יודעים כמה שדדו. שדדו גם הרבה סחורות של

סוחרים פרטיים. עכשיו יושב צוות לבדוק עד כמה

שאפשר, מה היתה כמות הסחורות בהזמנות, מה נשאר במחסנים ומה הספיקו לגנוב. הקושי הוא שגם חלק מהניירות הושמדו. אנחנו מקבלים אינפורמציה גם מהסוחרים. אם סוחר יכול להוכיח שזוהי סחורה השייכת לו, הוא משלם מכס ויכול לשחרר אותה.

היו"ר השר פ. ספיר:

למה אתה צריך לדעת כמה שדדו? מה זה יתן לך?

אני רוצה לדעת כמה שיש לנו. ברור שלא אתן להם פיצויים

מר ד. קנטורוביץ:

על מה שדדו.

חלק היה ייבוא ללא חשלוס.

המנכ"ל י. ארגון:

המימון של חקציב רצועת עזה היה בעיקר ממכס. אנחנו

מר ד. קנטורוביץ:

משערים ש-92-95 של ההכנסות למימון ההוצאות, פרט

להשתתפות הממשלה המצרית, באו ממכס. מס הכנסה כמעט שלא גבו. האוכלוסיה היתה דלה. מסי רכוש היו בדרך כלל מעטים מאוד בשעורים מאוד נמוכים. אנחנו מתחילים לשקם את היחידות האלה. הספרים של מס ההכנסה הושמדו, לא מצאנו אותם. הם היו מרוכזים בבית המשרה, באיזה אגף שנפגע, חצים שרופים וחצים מתגוללים על הרצפה. הפקידים מנסים לעשות מיון ולשקם את המחלקה הזאת. לעומת זאת המחלקה למס רכוש היתה באגף אחר והיא נשארה. הזמנו פקידים שיתחילו לעשות מאזן של החובות כדי להתחיל לגבות.

יש עוד שתי מחלקות, שאחת מהן הפעלנו: המחלקה לפיקוח

על המזונות, בעיקר לצורך חלוקה של קמח. מחלקה אחת היא לייבוא ולייצוא. מצאנו

ספרים שלהם, עדיין לא אירגנו אותם. נצטרך למצוא את האיש המתאים שיתחיל לארגן את המחלקה הזאת ולבדוק לאן להפנות מוצרים מרצועת עזה, בעיקר פרי הדר.

שירות שני שהפעלנו כבר בימים הראשונים היו כמובן

שירותי המשרה. בהתחלה נתנו לשוטרים להתגייס. כל מי שבא והציג תעודת שוטר היה

מתגייס. באו במספרים גדולים עד 700. עשינו סקירה אם יש צורך במספר כזה של שוטרים.

מסתבר שחלק ניכר מהם היו שאווישים של כל מיני קצינים והיו מקבלים שכר ללא תפקיד. בנינו

חקן מבוסס על הנהוג בארץ. הגענו לסך הכל כולל של 400 שוטרים בכל הרצועה כולה. אם

לכלול גם את אל עריש, יחכך שנצטרך להוסיף עוד 20-30.

היו"ר השר פ. ספיר:

קח בחשבון שיושבים שם 450,000 איש. אם אינך רוצה להגיע למעשי שוד נוספים ורצח, אין אולי מספיק

מספר זה של שוטרים.

אלוף מ. גורן:

החלטנו לחת נשק לשוטרים המקומיים. אם נצטרך להרחיב את שירות המשטרה, נצטרך לפחות להכפיל את המספר. מה שכרו של שוטר?

היו"ר השר פ. ספיר:

אלוף מ. גורן:

המשכורת הנמוכה של השוטר היא 13 ל"מ לחודש.

היו"ר השר פ. ספיר:

שני דברים מדאיגים אותי: הפערים הגדולים שם

והרוב הערבי שיהיה כעבור 4-5 שנים.

יש שם מחלקה למלחמה בסמים משכרים.

מר ד. קנטורוביץ:

הפעלנו את המחלקה לחקלאות. פה אני רוצה לגעת

בנקודה אחת. ישנה רשות הפיתוח לסיני ולעמק אל עריש. יש שם 10,000 דונם מטעים

שהממשלה המצרית נטעה לפני מספר שנים. הם כוללים אלף דונם פרדסים ו-2,000 דונם ענבים

ושקדים, זיתים וקיקיון. מטעים אלה טרם מניבים. וודאי יניבו בעוד מספר שנים. הוצאות

העיבוד והריסוס היו על הממשלה המצרית. המטרה היתה שבעבור שלש שנים תקבל כל משפחה

פרדס של 20 דונם וזה בסיס לקיום. צריך לדאוג לעיבוד השטחים האלה. יש בעיות עם תחבורה

ועם ניידות. נקווה שנתגבר על בעיות אלה, אם כי לא בקלות.

לעבודות צבוריות לא הקצבנו הרבה כסף, כי עדיין

לא קבלנו ידיעה על המצב. יש לחקן מבנים צבוריים על מנת שנוכל לשקם את המשרדים

הממשלתיים. בתי הספר נמצאים בדרך כלל במצב תקין. הכביש נמצא במצב תקין, כך שהכמות

של עבודות צבוריות לא חתה גדולה ואין הרבה מה לעשות. כך שלא נוכל למצוא שם הרבה

תעסוקה.

מלים מספר על בעיות מימון. מצאנו ברצועה לא

הרבה כסף ובינתיים קבלנו זאת כפקדון. אנחנו חושבים להשתמש בלירות מצריות שקבלנו

בבנקים כדי לבסס עניינים. מצאנו שם 350,000 ל"מ. יש שם 5 בנקים בעזה ועוד סניף.

היו גם שני בנקים באל עריש ובחן יוניס. ההתחייבויות של הבנקים כלפי הממשלה המצרית הן

די גדולות. הממשלה הפקידה כספים בבנקים האלה.

היו"ר השר פ. ספיר:

הם יגבו את הכסף והכל יהיה בסדר !

מר ד. קנטורוביץ:

נצטרך לפרק את הבנקים.

היו"ר השר פ. ספיר:

מדוע אתה צריך לעשות זאת ?

מר ד. קנטורוביץ:

כי הבנקים הם במצב של פשיטת רגל.

היו"ר השר פ. ספיר:

הממשלה המצרית הפקידה שם כסף והם נתנו את הכסף

כהלוואה ?

מר ד. קנטורוביץ:

בבנק האמריקאי בלבד הפקידה 3,000,000 ל"מ, בכל יתר

הבנקים 8,000,000 ל"מ.

אלוף מ. גורן:

אבל הבנקים מחזיקים את הכסף בקהיר.

היו"ר השר פ. ספיר:

אז אין זה כסף ממש.

מר ש. גבירץ:

אשר לרשויות המקומיות: הפעלנו את העיריות בעזה, חץ יוניס

ואל עריש. אבל למרות שהפנקסים מראים שיש לעיריות כסף

בבנקים, כיון שהבנקים אינם נותנים כסף, עומדות העיריות ככלי ריק ואין להן כמה לשלם

משכורת. כולן באות עכשיו אלינו ומבקשות עזרה כדי שתוכלנה לשלם משכורת. המנהג שם,

כי העיריה עוסקת באספקת מים, חשמל וחברואה. זה כמעט הכל מה שהעיריות עושות.. בבריאות

ובחנוך עסקה הממשלה ולא העיריות. כל התקציב לחנוך בעיריית עזה הגיע ל-2,000 ל"מ, אמרו

שבשנה הבאה גם זה לא יהיה. גם בסעד אין העיריה עוסקת. עיקר הסעד ניתן כנראה על ידי

"קר".

אלוף מ. גורן:

היתה בסעד שותפות של חצי על חצי: "קר" והממשלה המצרית.

אל"מ י. ניצן:

חותמים אתם הסכם על אותם הפרינציפלים.

מר ש. גבירץ:

כל העיריות הפעילו את אספקת המים והחשמל, אבל הכסף לשלם

משכורות אין, אם כי לפי הפנקסים יש עודף.

אל"מ י. ניצן:

בינתיים אישרנו סכום למים.

מר ש. גבירץ:

העיריה מוכרת מתחת למחיר מים וחשמל, המסים הם נמוכים.

התקציב של עיריית עזה היה 1,200,000 ל"מ, אבל סכום של

700,000 ל"מ היה נחשב לתקציב בלתי רגיל. בעזה עצמה יושבים 100,000 איש בערך.

אלוף מ. גורן:

60,000 תושבים ו-40,000 פליטים.

מר ש. גבירץ:

המסים הם נמוכים. אנחנו טוענים שצריך להעלות את המסים

ואת התשלומים בעד המים והחשמל. הם טוענים שאינם יכולים

לשלם יותר. אבל ברור לי שאחרת לא יוכלו לכלכל את עניניהם. חוסר העבודה הוא כמובן גדול

מאד. בכלל ישנה הרגשה שזהו אזור דחוס ביותר.

היו"ר השר פ. ספיר:

זה היה גם ב-1956.

מר ש. גבירץ:

ישנה צפיפות אוכלוסיה כמו במחוז תל-אביב.

אם תשאלו מה היתה שם התעסוקה, מתברר שרבים עבדו בביצורים

בסיני. היו מקבלים רשיון מיוחד לשבועיים לעבוד את הרצועה ולעבוד אצל קבלנים בסיני.

בחלק הצפוני, ששם יש פרדסים, מצב הכפרים הוא קצת יותר טוב, בעיר עזה המצב רע מאד. ככל

שהמקום קטן יותר, זה מורגש יותר. אפילו באל עריש ישנם 4,000 מחוסרי עבודה. גם הם

טוענים שהיו עסוקים בביצורים. הייצור העיקרי של אל עריש הם תמרים, שמן קיק, שמן מכוניות,

שמן סיכה. אשר לחקלאות המצב הוא שהחוליה המספלת בכך דואגת בעיקר לכך שלא יוציאו בחמות

מהרצועה, כי יש חשש רציני של מחלות הפה והשלפיים. מנסים לבדוק את מצב הייעור, שזה

אולי פתח לקצת תעסוקה. עוד ממשלת המנדט התחילה לייער את החולות והממשלה המצרית המשיכה

כאילו בפעולה זו, אבל הפליטים היו עוקרים את העצים ומשתמשים בהם כחומר להסקה.

השר ח. גבתי:

תעסוקה זו לא תיגמר אף פעם!

מר ש. גבירץ:

גם היום יש פריצות בהנויות על ידי פליטים. יש מצב של

יאוש, לא איכפת להם.

היו"ר השר פ. ספיר:

כך הורשמת גם ב-1956.

מר ש. גבירץ:

מע"ץ עוסקת רק בסתימת הכביש הראשי לצרכי הצבא. השנקים

שלנו חדשו את הכבישים לא מעט.

היו"ר השר פ. ספיר:

זהו כביש אחד של 57 ק"מ.

מר ש. גבירץ:

בחלק מסויים יש שני כבישים.

היו"ר השר פ. ספיר:

כיון שמצב התעסוקה פה חמור יותר, אני מציע שיתקנו מיד את

הכביש ויעבדו עליו העובדים הקורמים בידים.

מר ש. גבירץ:

בתי הספר סגורים עכשיו. חומר הלימוד הוא כולו הסתה נגד

ישראל.

היו"ר השר פ. ספיר:

מדוע אינכם מפרסמים זאת ?

אלוף מ. גורן:

עשינו תערוכה, והיא צולמה על ידי כל תחנות הטליוויזיה

בעולם. הכריחו את אונר"א לבנות בתי ספר לחוד לפליטים.

המקומיים לומדים שם עד הצהרים עם מורים מקומיים, הפליטים לומדים אחר הצהרים, אסור לערבב אלה באלה, כדי שירגישו כי אלה הם פליטים ואלה חושבים. בענין זה החנוך היה חמור מאד, כל שיעור היוה הסתה.

היו"ר השר פ. ספיר:

מה הפרופורציה בין הפליטים לחושבים ?

מר ש. גבירץ:

שני שליש פליטים, שליש חושבים. בסיני אין פליטים.

אלוף מ. גורן:

ב-452,000 איש 120,000 הם חושבים.

היו"ר השר פ. ספיר:

האם אינכם יכולים להגיש איזו הצעה לעבודות צבוריות ?

מר ש. גבירץ:

בסיני המצב גרוע יותר.

אלוף מ. גורן:

באל עריש יש 52,000 איש, עוד 20,000 בידואים.

מר ש. גבירץ:

בסך הכל מעריכים את מספר החושבים בסיני הצפונית

ב-120,000.

היו"ר השר פ. ספיר:

כל ההחלטות הכלליות הקיימות ביחס לגדה המערבית קיימות

גם ביחס לרצועת עזה, כולל תיקון הכבישים.

השר י. ספיר:

עוררו את השאלה של שער המסבע. השאלה היא רצינית למדי.

האם אפשר לעשות משהו לתיקון המצב ?

היו"ר השר פ. ספיר:

אתה, השר ספיר, ד"ר ארנון ומר ניצן תגמרו את הענין.

אם אתם רואים צורך בשינוי, אנחנו מקבלים זאת.

השר י. ספיר:

צריך לשאול את נגיד הבנק.

היו"ר השר פ. ספיר:

תחקשו אתו שלמונית או טלגרפית.

בענין הרצועה ההתרחשות במקום היא חשובה מאד. אולי תגשו

לשט ביום חמשי או שני.

השר ח.מ. שפירא:

אני מוכן לכך ביום שני הבא.

היו"ר השר פ. ספיר:

אלוף משנה ברזילי, אנחנו רוצים לבוא אליכם ביום שני.

חראה גם, גבתי, אין מעבדים פרדסים.

השר ח. גבתי:

אלוף ס. גורן:

הטרדסים מעובדים היטב.

ההחלטה בעניין רמת המחירים ובעיית השער היא

חשובה מאד.

היו"ר השר פ. ספיר:

הטנכ"ל י. ארנון:

היו"ר השר פ. ספיר:

אלוף ס. גורן:

בעניין השער אסרנו כי השר ספיר עם ד"ר ארנון

וניצן יגמרו את העניין.

צריך לצלצל לנגיד הבנק.

ביום שני הבא בחשע-וחצי יש לנו ישיבה אתכם.

ליד מחסום-ארז.

ס ח ל י ט י ט :

(א) הגדה הסערבית

1. יש לגשת מיד לעבודה תיקון כבישים
ואפשר להעסיק בהן עד 4000-5000
איש.

2. הושלם הבנייה של כהי-ספר שהוחל
בבנייתם.

3. ייבוקו סוקדי חוסר ההעסקה.

(ב) רצועה עזה

1. יהוקנו הכבישים בתנאי עבודה מקומיים
כפי שהיו בעבר.

2. לאפות כוחו של השר י. ספיר, בהתייעצות
עם הסנהל הכללי של האוצר ואל"ם יעניצן,
להחליט בעניין שינויים בשער הלירה
המצריה שנקבע ברצועה.

(ג) כללי

1. חשולם למורים בשטחים המוחזקים משכורה
עבור החופש. פרטים ייקבעו על-ידי
ועדה הטנכ"לים.

2. הוועדה חבקר ברצועת עזה ביום ב' הקרוב.

הישיבה ננעלה בשעה 21:16

=====

פ ר ט י כ ל
הישיבה השניה של ועדת השרים להיאום בין ועדת
השרים לענייני פנים ושירותים ובין ועדת השרים
ובין ועדת השרים לענייני כלכלה בעניין השטחים
המוחזקים בידי צה"ל שהוקמה עפ"י החלטה מס.
556 של הממשלה מיום 18.6.67

י"ז בסיון תשכ"ז - 25.6.67

נכחו השרים : פ. ספיר - יו"ר,
י. ספיר,
ח.מ. שפירא,
י.ש. שפירא,
ז. שרף.

נעדר השר : מ. ריין.

ד. הורוביץ	-	נגיד בנק ישראל
ש. צויגריין	-	מזכירות הממשלה
י. ארנון	-	משרד האוצר
י. טאוב	-	בנק ישראל
ר/א צ. צור	-	נציג שר-הבטחון

= = = = =

(רשם מר י. מימון).

(הישיבה נערכה לפני ישיבת
ועדת השרים לענייני כלכלה,
באותו יום).

הנגיד ד. הורוביץ:

קבלתי שוב שלגרמה מקרן המטבע (קורא את הטלגרמה).

בינתיים קבלתי בשבת הודעה טלפונית מהשגרירות

האמריקאית שירדן הושבת כל בתנאים של היום אין לה אפשרות לנהל משא ומתן ישר רשמי, ולכן

איר זה הוגן. כעת מה נשאר? נשארו שתי אפשרויות: או, כפי שמודיעים לי

האמריקאים, הם ישלחו איש אחד לירדן ואיש אחד הנה, ובאופן כזה ישתדלו להביא לאיזה

משא ומתן, או שנבהל את המשא ומתן בווישינגטון עם קרן המטבע. קרן המטבע מסתמכת על

תקנות. ישנה אפשרות שניה, לא להתחשב אתם, לא זה ולא זה, אלא אנחנו קובעים. אבל

אז אנחנו נכנסים בקונפליקט קשה עם הקרן. מה אפשר יהיה להשיג? אחת משתיים:

או שיסכימו שבעד כל דינר חתן לנו קרן המטבע לירה שטרלינג או שאנחנו נעמוד על עמדתנו.

אבל איננו יכולים להגיד שאיננו רוצים לדבר אתם. יש ברירה: או לדבר אתם פה או לדבר

יש שאלה של "קאנוורטאביליטי" או לא,

אתם שם. אחרי בירור שבו ניתן להם את כל הנימוקים שלנו, /אנחנו/ אנעמוד על עמדתנו.

היו"ר השר פ. ספיר:

אני מציע שאיש שלך או אתה בעצמך תסע לווישינגטון

ולא שישלחו הנה פקידים שילכו לתווך בין צד זה

לבין צד זה.

השר י.ש. שפירא:

אני חומך בהצעה.

השר ח.מ. שפירא:

גם שם יהיו פקידים.

הנגיד ד. הורוביץ:

לא, יהיה איש לפי הסטנדרט שלי, ראש הקרן.

היו"ר השר פ. ספיר:

אם לפי זה, צריך לענות את הקורס. אני מציע להת יפוי

כוח לנגיד הבנק, אולי ירצה לגמור בשער של 8.

אנחנו רוצים שיהיה "קאנוורטאביליטי" ועל זה תעמוד 8.40.

הנגיד ד. הורוביץ:

אנחנו אם נחוץ יהיה, אטלגרף.

היו"ר השר פ. ספיר:

הבעיה הייתה כפי שהבינותי שאין מזומנים.

הנגיד ד. הורוביץ:

מתנגדים לזה שנדפיס כסף.

השר י.ש. שפירא:

אם אתה נוסע יש שאלה רצינית, שאנשים נמצאים

אצלנו ויש להם כסף ברב עמון בבנקים שלהם.

הנגיד ד. הורוביץ:

השר דיין הציע שזה ייכנס לתוך המשא ומתן.

אבל ישנה שאלה שעורר אותה נכון השר ספיר: אנחנו

עומדים בפני סכנה שבגדה המערבית יווצר מצב שלאנשים לא יהיה כסף. היות והמאזן
המסחרי שלנו אתם הוא חיובי מאד - אנחנו מוכרים יותר משהננו קונים, אחרי זמן קצר
לא יהיה להם בכלל כסף. לכן החלטנו להדפיס. אנחנו מדפיסים, וזה יהיה כעבור שלשה
שבועות.

מה זה משנה?

השר ז. שרף:

לא יהיו להם בכלל אמצעי תשלום.

הנגיד ד. הורוביץ:

איך יגיע אליהם הכסף המודפס? אם תעסיק אותם ותשלם
להם בעד עבודה ושירותים, יהיה להם כסף לקנות בין אם

השר ז. שרף:

מודפס או לא מודפס. אם לא תהיינה להם הכנסות, לא יוכלו להוציא כסף.

אוי ואבוי יהיה אם לא יהיה להם שום כסף. אם לא

היו"ר השר פ. ספיר:

תהן להם, ירעבו.

ענין הדפסת הכסף אינו פותר את הבעיה.

השר ז. שרף:

אני מבין שהמצב הוא שיש בנקים ויש פקדונות ואין דינרים.

השר י. ספיר:

אנחנו נאמצים את הלירות של כיבוש ונותנים אותם לבנקים,

והבנקים יכולים לשמש בלירות לפי קורס מסויים של הדינר.. הכסף שאנחנו נותנים לבנק
הוא למעשה כסף של מתנה.

שנית, השאלה היא: כמה יש שם פקדונות שאנחנו יכולים

לנזל או להזרים לתוך המשק של הגדה המערבית על ידי זה שאנחנו נותנים על ידי
בנקוטים, שאנחנו מוסרים להם, להכניס לתוך הזרם של השוק. לרוב הגדול של האוכלוסיה
אין אולי פקדונות. האם אפשר להעריך מהו סכום הכסף של כיבוש שאנחנו נצטרך להזרים
לגדה המערבית, כי יצטרך הכסף להתגלגל.

יש לנו רשימות של פקדונות.

הנגיד ד. הורוביץ:

יש סכום, אולי לא ירצו להחזיר את הפקדונות. כאשר

היו"ר השר פ. ספיר:

הנגיד ידבר עם מר שוייצר, ידבר על כל הקומפלקס.

לפי דרישת הירדנים מחנוד שוייצר לכך שיהיה כסף

השר י. ספיר:

אחר.

ועדת משנה לענייני כלכלה

25.6.76

ס ו ד י

4.

מר מאוב:

לא שהוא מתנגד אלא שהוא מודיע כי הירדנים מתנגדים.

הנגיד ד. הורוביץ:

כחוב "מושל צבאי". במקרה של חוזה שלום תהיה נקודה

למיקוח.

היו"ר השר פ. ספיר:

מר שרייצר כראש קרן המטבע לא יוכל לקבל עמדה מובהקת פרו

ירדנית. אם לא - ימחר. הוא איננו כזה. קודמו היה

מעורב בפוליטיקה. יעקובסון היה דן לגופו של עניין. אני מניח שאולי יהיה גרעון גדול

יותר או שהריוח יהיה פחות או שלבנק יעלה הדבר איזה סכום. אני מציע שיסע מר הורוביץ.

כן אני מציע לא להגביל אותו, או שיהיה שער של 7.40 או שיהיה הסכם.

הנגיד ד. הורוביץ:

אפשר יהיה לטלגרף.

המנכ"ל י. ארנון:

כדי למנוע אי-הבנה על מה שמדובר אעיר, שהמדובר הוא

לא על לירות-כיבוש אלא על דינר-כיבוש. אין כאן כל שאלה

של שער בין לירה ודינר.

השר י. ספיר:

היום המצב בגדה הוא שהלירה הישראל הגיעה שם לפי השער של

12 ל"י בדינר. הם מעלים את המחירים.

היו"ר השר פ. ספיר:

איני מבין. שאלה אותי בעניין זה המשלחת הקנדית.

מר מאוב:

יש מחסור בדינרים. מציעים לירות ואסור להשתמש בהן.

היו"ר השר פ. ספיר:

שמעתי שהיו אחמול בגדה כ-150,000 ישראלים.

השר ז. שרף:

מי מחלק רשיונות?

השר י.ש. שפירא:

יש לו לשר הבטחון כנראה כוח כנגד גויים ולא כנגד ישראלים.

השר י. ספיר:

לפי מה שמעתי קנו ישראלים בגדה סחורות בסכום של

1,000,000 ₪.

~~הישיבה ננעלה בשעה 16:01~~

✓

ועד משה לעניני כלכלה
25.6.67

ס ו ד י

5.

ס ח ל י ט י ם

ליטות כוחו של נגיד בנק ישראל
לנהל ולטיים משא-ומתן עם קרן
המטבע בקשר לדינר הירדני
ובקשר לפקדונות בבנקים הירדניים.
אחד התנאים יהיה הסרת הדינרים
שבידינו בשטרלינגים; באם תנאי
זה לא יתקבל נישאר בעמדתנו.
הנגיד יסע לוואשינגטון לצורך
המשא-ומתן.

הישיבה נבעלה בשעה 16:01

=====

(לש: חנ)

ישיבת ועדת שרים מצומצמת לענייני כלכלה בגדה המערבית
ירושלים, יום ג', 11.6.67

היו"ר השר פ. ספיר: אני פותח את הישיבה. נגיד בנק ישראל ביקש לכנס את הישיבה בקשר עם ענייני המטבע בגדה המערבית כולה. רשות הדיבור לנגיד.

מר ד. הורוביץ: בהתאם לבקשת הממשלה ושר המסחר והתעשייה קבענו שער מסויים למטבע -

7.5 לירוק לדינר. השער הזה איננו בהתאם לתקנות קרן המטבע

הבינלאומית. הקרן טוענת, שיש לקבוע אותו שער רשמי שהמדינה קובעת לעצמה. אנו לא

ראינו אפשרות לקבוע שער של 8.40 ל"י, כיוון שזה היה מקפח את האינטרסים שלנו,

ביחוד שבשוק החפשי זה עומד על 8.25-8.20. אנו קבענו קצת פחות מהשוק הרשמי.

על זה קיבלתי מלגרמה משווייצר, מנהל קרן המטבע הבינלאומית, שבצורה די מתונה

שואל: מה אנו עונים על זה. עניתי לו שקבענו שער זה. בינתיים באו אלי שני נציגי

השגרירות האמריקאית, לפי הוקאות הסטייט דפרטמנט, ששם הירדנים התאוננו על זה,

והם הציבו לי שלוש שאלות: (א) האם אנו מוכנים לקבל את השער שלהם, כלומר 8.40,

(ב) האם נהיה מוכנים לקבל את השער 8.40 אם ירדן תתחייב לפדות את כל הדינרים

בשטרלינגים. (ג) הצעה זו אינני יודע אם היא באה בהסכמת הירדנים או על פי יזמה שלהם,

שאנו נכנס למו"מ ישיר עם הבנק המרכזי של ירדן. אמרתי שזה ענין מסובך, לא רק בעל

אופי כלכלי אלא בעל אופי מדיני, אני מוכרח לשאול את הממשלה. ביקשתי את שר האוצר

לכנס ישיבה זו, כדי שנוכל להחליט. היחסים שלנו עם קרן המטבע חשובים מאוד. יש לנו

קוטה של 90 מיליון דולר, שבשעת צרה בלי רוסי רב אפשר לקבל אותם. ובשעת צרה גדולה -

מוחר באופן פרינציפיוני לקבל סכום כפול מהקוטה. היום אנו לא חייבים להם שום דבר.

אנו ביחסים טובים אתם. בזמן צרה, ב-3% רבית, יכולים לקבל 180 מיליון דולר (מצרים

עשתה זאת). זאת רזרבה חשובה. אנו מוכרחים לקיים אתם יחסים טובים. מצד שני - שאלת

הפער נשארת.

מצטרפת לזה שאלה אחרת של הדפסת כסף כיבוש. לפי החלטה שנתקבלה, הִחַלנו להדפיס

כסף מיוחד לא שלנו. אלו שתי השאלות העומדות על הפרק. כסף כיבוש נחוץ מסיבה פשוטה

מאוד. מאזן התשלומים בינינו ובניהם הוא שלילי בשבילם, אין להם מה למכור הרבה, או

יש להם מה למכור שאנו לא מעוניינים לקנות (ירקות ופירות). אני מעריך זאת ב-40

מיליון. אני מעריך ב-60-70 מיליון דולר את הגרעון של הגדה. אגיד לכם מדוע אני

מינימליסט, 40 מיליון של אנג'א מכסים חלק מגרעון זה. על כל פנים זה סכום גדול.

אם אנו מוכרים ולא קונים, הדינרים מתמעטים, נעמוד בפני מחסור בכסף. בשביל זה אנו

צריכים את כסף הכיבוש.

הייתי מבקש את ועדת השרים להחליט על שני דברים: (א) בענין השער, ב) בענין

הכספים. בענין השער - הייתי מציע לקבל את ההצעה של האמריקאים בדבר מו"מ ישיר

בין שני הבנקים המרכזיים. זה דבר חשוב, אם נגיע לידי הסכם. אולי נגיע לידי הסכם

על ההצעה השניה, שהם יסכימו להחליף כל דינר בשטרלינג. זאת ההצעה שלי בנוגע לשער.

להגיד לאמריקאים שאנו מוכנים למו"מ ישיר, ותוך כדי מו"מ ישיר זה נשקול את הצעתם על המרת הדינר בשטרלינג.

השר פ. ספיר: אם קרן המטבע יתערב, האם פירושו של דבר שבשעה שיהיו לנו, למשל, שני מיליון דינרים ואנו נרצה לקבל במקום זה דולרים, האם זה על אחריותם המוסרית?

מר ד. הורוביץ: לא. אתה מביע בזה רעיון חשוב. אם המו"מ הישיר לא יצא אל הפו"ל, אני מציע שנבקש את קרן המטבע לקבל אחריות זו. "אם אתם רוצים קורס מלאכותי - קבלו עליכם אחריות". אם לא יסכימו - יותר נוח לנו מו"מ ישיר.

השר י. ספיר: אם נקבל את ההצעה של ההמרה בשטרלינג, האם על ידי כך נהיה קשורים ביחסים שלנו עם אנגליה? (הנגיד: לא.) (ב) איך זה יפתור את חוסר הכסף

בגדה? (הנגיד: זה סעיף בפני עצמו.) (ג) על קשר כזה שמתאשר במו"מ ישיר או לא,

האם זה לא מעמיד בסימן שאלה גדול את מטבע הכיבוש?

מר ד. הורוביץ: צריכים לקשור את זה בתור יונקטים. בנוגע לנקודה השניה, אני הייתי

אומר שנדפיס, אם כי ההדפסה עולה חצי מיליון לירות. (מר י. ספיר:

אני בעד זה שיהיה דפוס מקומי). אז אנו נצטרך לנהל את המו"מ עם קרן המטבע. לומר, אני מוכרח להפגש עם שווייצר שיסכים לכסף כיבוש.

השר י. ספיר: כיצד פועל כסף כיבוש, במקום שפועל דרך מאזן מסחרי כזה?

מר ד. הורוביץ: הואיל ואין להם כלום, למעשה אתה נותן להם כוח קניה כדי לקיים את הרמה של היום, כוח הקניה למיצרכים שלנו. 40 מיליון דולר אלה הם

סובסידיה.

השר פ. ספיר: אתה מוציא 10 מיליון דינרים, מה אתה מקבל תמורתם?

מר ד. הורוביץ: שטרות שהם לא טובים.

מר ארנון: אתה קונה את השירותים שלא יכניסו לך הרבה.

השר י. ספיר: בשעה שיש כסף של כיבוש בתוך הגדה, יש צבירה של שני מיליון דינרים.

מה יהיה היחס בין הלירה של הכיבוש והדינר. (מר ד. הורוביץ: זה מטבע

של דינר). האם לא ייווצר שוק שחור בין הדינרים והשטרלינג? (מר ד. הורוביץ: אין למנוע זאת.)

השר פ. ספיר: האם מבקשים מו"מ ישיר?

השר מ. שפירא: כן.

השר י. ספיר: מו"מ עם הבנק המרכזי של ירדן עשוי להפוך אותנו לגורם בתוך כל העניינים של הגדה המערבית, בשעה שטרם החלטנו מה יהיה גורלה.

מר ד. הורוביץ: אם אפגש * עם מנהל הבנק המרכזי של ירדן, אגיד לו שאני לא מוסמך

לדבר על שום דבר פרט למטבע.

השר י. ספיר: * אם אנו נפגשים עם הבנק המרכזי, האם אין פירושו של דבר הכרה בהם?

מר ד. הורוביץ: פגישה זו אינה מתפרשת לשום דבר.

(נכנס שר המשפטים י. שפירא.)

היו"ר מר פ. ספיר: מדוע לשר המשפטים תמצית הדיונים וההצעות.

מר ד. הורוביץ: האמריקאים מציעים לנו בתור הצעה מצדם, הם לא מדגישים שהירדנים

יסכימו. הם אומרים, אם אנו נסכים להצעה של מו"מ - הם יציעו זאת

לירדנים. הם שואלים, אם אנו מסכימים לנהל מו"מ ישיר עם ירדן. בתור הצעה סובסטנטיבית

הם הושבים שבנק ירדן יתחייב להחליף כל דינר בשטרלינג.

מר י. ספיר: זאת אין חשש שבדבר זה יש סמל שאנו מכירים בזכות כלשהי של ירדן להיות

שותף בגדה המערבית - ניהא לי. אבל אם יש צל של דבר כזה - אני מתנגד.

השר פ. ספיר: הנגיד יגיד: אני כורדי בפוליטיקה. מה דעת שר הבטחון?

מר משה דיין: אני בעד מו"מ ישיר. יש עוד שאלה שאולי אפשר לכרוך אותה במו"מ זה.

יש רבים מהגדה המערבית שיש להם כסף לא מעט בגדה המזרחית. יש

שתי אפטריות: א) שבעל הכסף ילך אל הכסף, ב) שהכספים יוחזרו לבעליהם. אם אגיד

לאיש מן הגדה המערבית: אני מניח שכסף זה לא החרימו - הוא יכול לעשות חשבון שכדאי

לו ~~לעבור~~ לעבור אל הגדה המזרחית. אם זה בטכומים קטנים - הוא יעשה קומבינציות

להעביר את הכסף הנה. יתכן שצריכים לברר, אם יש קומבינציות שאנשים כפרטים לא

יפסידו את כספם. אולי נוכל אנחנו לקבל את הכסף לזכותם. (הנגיד: בתוך המו"מ

אפשר לעורר שאלה זו). ב) זה קשור לא ~~לפסיד~~ במו"מ כי אם בשאלה של המאזן המסחרי

השלילי. הנוסחה שאמרת ~~ש~~ בתחילת דבריך היא לא פשוטה. זה קשור ביסוד היסודות של

השאלה - איך אנו מכוונים את הכלכלה? אני לא מקבל את ההנחה, שיהיה להם מאזן שלילי.

זאת לא גזירה, הדברים בידינו. נחפס דרכים לאזן או לא לאזן. אל נצא בנחה זו

מראש, שכל מה שגידלו יצטרכו לזרוק למזבלה.

מר ז. שרף: אני בעד מו"מ ואני מוסיף להערתו של דיין את החשבונות של הכנסים

המקומיים, שהמרכז שלהם הוא בעמאן. (הנגיד: על זה מדובר). אנשים שיש

להם חשבונות פרטיים בעמאן.

השר פ. ספיר: הוא מדבר על בודדים שיש להם פנקס צ'קים בחברון על עמאן. (השר ז. שרף:

אני מדבר על מי שיש לו פנקס צ'קים בחברון או בירושלים והבנק מחזיק

כספים בעמאן). אני מבין שבשאלה הראשונה הוסכם שמציעים מו"מ ישיר, אם לא דרך

שווייצר. ב) כולם מסכימים להדפסת כסף כיבוש, שזה צריך לעלות עד חצי מיליון לירות,

שזה יצטרף להוצאות שלנו של הדפסת כסף.

השר י. שפירא: לא הבינתי היטב את ההצעה של פגישה למו"מ. מעולם לא סרבנו להפגש

למו"מ, הערבים סרבו תמיד. השאלה היא - לאן זה הולך? אם זה הולך

להצעה הזאת של 8.40 ושהם יחליפו את הדינרים בשטרלינג - זה גם כן לא רע, או

אנו עושים יונקטים בין זה לבין שני הדברים שהזכירו שר הבטחון ושר מסחר ותעשיה.

אני יציע יונקטים.

השר פ. ספיר: כמה זה בערך כסף של בנקים ובודדים?

מר ארנון: אני מעריך את זה למעלה ממיליון דולר. אם אתה מניח שהיו בזהזור 30 מיליון דינר בחלק ההוא - מה ששטענו על פקחנות והשבונות שוטפים זה לא יותר מ-10-15 מיליון.

השר י. שפירא: יתעורר מיד קושי נוסף. אם מדברים על איש ירושלים שיש לו כסף בעמאן - שרף מדבר על בנק בירושלים שיש לו כסף בעמאן. לעומת זאת יש מקרה הפוך, שמישהו ברח לעמאן והכסף שלו נשאר בירושלים. אם אין סידור ומו"מ - זה נשאר קפוא. אם אנו באים לידי הסכם של קומרסיה - אני בעד קומרסיה, אבל אני בעד יונקטים.

מר ד. הורוביץ: אינני רוצה להביע דעה בנוגע לעצם השאלה של יונקטים. אבל אם מחליטים על יונקטים - אני בעד זה שהדבר יהיה באמצע המו"מ ולא

חנאי מראש.

מר ארנון: אני בעד מו"מ. ובמידה שבוא יכול להיות רחב יותר - כן הדבר רצוי לנו יותר. אבל אנו צריכים לעמוד על יונקטים, שלפי הערכתי הם נעשו.

וזה יונקטים ל הרינר עם כסף הכיבוש. אם מישהו ישאל: מה יהיה הכיסוי של כסף

הכיבוש? - אני חושב שמטעמים פוליטיים בכלל אין אנו יכולים לענות על זה.

מר ד. הורוביץ: אנו נגיד שזה ענין להסדר סופי של חוזה השלום.

מ פ. ספיר: אני מציע: אם יש הצעה לברר את ענין הכסף תוך כדי מו"מ - נעודד אותה.

אין אנו צריכים להציג מראש שאלות, אלא לראות כיצד הדברים יתפתחו

תוך כדי מהלך המו"מ. יתכן שיתברר שכל הענין אינו אלא חלום של ליל קיץ.

מר ד. הורוביץ: יש עוד בעיה שאני רוצה להציג - בענין סוריה. (מר פ. ספיר:

תעזוב את זה). אדבר על כך אחר הצהרים.

השר י. שפירא: אני מצע בכל הדבר הזה להחזיק בקורס את משרד החוץ.

=====

פרוטוקול ישיבת ועדת השרים המורחבת
בצרוף המנכלים והמושלים הצבאיים

יו"ר מ"ה השר פ. ספיר: לאחר שהוסכם שהטיפול יהיה בועד המנכ"לים, והעניינים

יובאו להכרעה לפני ועדות שרים, העניינים הכלכליים -

לפני ועדת השרים לענייני כלכלה, והשירותים - לוועדת השרים לענייני שירותים, סוכם שבישיבה המשותפת הראשונה ישמעו מהממונים על העניינים, כלומר מהמושלים הצבאיים, סקירה על הבעיות והטיפול בעניינים יהיה באמצעות שתי הועדות, כל אחת בנפרד בעניינים שלה. מי הפותח?

השר משה דיין: אם ישנה ועדה בראשותו של שר האוצר - יש לנו שני שטחים - הגדה המערבית ורצועת עזה. יש שטח שלישי מצער - הרמה הסורית, נציגו איננו כאן. בסופו של דבר, אותו דין שיחול על המקומות האחרים, יחול גם על מקום זה. מה שצריך לעשות כאן - הוא להבהיר את הבעיות היו-יומיות שעומדות ותעמודנה בעתיד הקרוב בפני האזורים האלה, כדי שחברי הועדה והיו"ר שלה יוכלו לקבוע את הדרך לטיפול בדברים. הטיפול בנושא נעשה בשלב נוסף. השאלה הראשונה היא - מה הן הבעיות, כדי לקבוע את הדרכים הנכונות לטיפול בהן.

השר פ. ספיר: הנונה הינה, שהמושלים ימסרו סקירה על הבעיות שם.

השר מ. דיין: יש מושלים ויש צ'רה שמרכז את הדברים.

מר צבי צור: ישבנו וסוכמו כמה דברים. האם יש לשרים תמונה על כך?

השר פ. ספיר: כדאי שיימסרו הדברים באופן תמציתי.

השר מ. דיין: צ'רה יהיה הראשון, אחר כך הגדה ואחר כך הרצועה. אין צורך להזכיר

לאנשי צבא שהדרג האזרחי פה אנשי אינטליגנציה והם יכולים לעשות

זאת באופן מרוכז.

מר צ'רה: יש ארבעה בסיסים: עזה (כולל אל-עריש) - 492 אלף איש. אל-עריש בעצמה

40 וכמה אלף, בסך הכל 492 אלף. מזה 312 אלף פליטים, שמטופלים בצורה זו או אחרת על ידי אונר"א, 70 אלף מקרי סעד שמטופלים בצורה זו או אחרת על ידי קאר. זאת מסגרת ממשלת אחד שאחראי לה האלוף גורן. מסגרת ממשל שניה היא סיני, שיש שם בין 60-90 אלף, לא חקרנו בדיוק את המספר, שם ממשל צבאי. הכוחות הצבאיים

המחזיקים בסיני אחראים לו. לא התחלנו לטפל בעניינים האזרחיים ולא רואים בזה

דחיפות. בגדה המערבית היו 480 אלף אזרחים, 420 ו-428 אלף פליטים. בסך הכל

כ-900 אלף. מתוך המספר הזה ברחו כ-80 אלף, כך אנו מעריכים. המספר קרוב ל-800 אלף.

זה כולל את ירושלים. אם ירושלים תוצא - נוציא כ-100 אלף. אונר"א מטפלת במספר שנע

בטביבות 200 אלף איש מתוך 428. קאר מטפלת גם היא במספרים די גדולים, שלא

יודעים אותם כרגע. (השר י. שפירא: קאר זאת סוכנות של אונר"א?) לא, זאת חבה

פילטרופית. האחראי לממשל בשטח הגדה הוא האלוף נרקיס ועוזר לידו האלוף הרצוג שנמצא כאן. ברמה הסורית אנו מעריכים שנשארו כ-13 אלף איש, בחוכם כ-6000 דרוזים. אחראי לזה פיקוד הצפון. עוד לא התחלנו לספל שם בבעיות האזרחיות. עיקר המאמץ היה בגדה ובעזה. בנושא הסורי נתחיל בימים אלה.

המדיניות הכללית שלנו היתה - לדאוג לרמת השירותים שהיתה מקודלת קודם לכן שם, לא להתחיל לספל בארגון מיוחד ובנושאי פיתוח, אלא לדאוג בשלב זה של הדברים - כל זמן שלא ברורה המדיניות הסופית - להחזיק את השירותים ברמה מתקבלת על הדעת. לגבי שיטת העבודה שסוכמה בועדת השרים בשבוע שעבר - סוכם שהמדיניות תיקבע בועדה זו שאנו יושבים בה כרגע. ליד הועדה הזאת יהיו שתי ועדות: לשירותים לחוד ולענינים כלכליים לחוד. יו"ר ועדת השירותים - שר הפנים. ליד ועדת השרים קבענו בפעם הקודמת ועדת מנכ"לים, שתרכז את הבעיות השוטפות. ועדת המנכ"לים שסוכמה בפעם הקודמת על ידי שר האוצר, היתה ועדת המנכ"לים שהשתתפה באותה ועדה. עכשיו נגדיל אותה. (מר ארנון): הוחלט שזאת ועדת מנכ"לים של השרים היושבים כאן. אבל כל מנכ"ל ייקרא כשיטפלו בענינים הנוגעים לו בועדה המתאימה). יו"ר ועדת המנכ"לים הוא ארנון. סגנו - אלוף משנה ניצן, שהוא עוזר ליד שר הבטחון. ההוראות לשטח הנכבש יורדות בצינור הבטחון. הואיל וניצן מרכז את ועדת המנכ"לים ליד ארנון והוא יושב גם ליד שר הבטחון, על ידי כך מבטיחים את הורדת הדבויים בצינור המתאים. קבענו שהמשרדים יקבעו רפרנטים ליד המושלים. ליד מושל הגדה וליד מושל עזה יש מכל משרד רפרנט שעוסק בעניני משרדו. אותו רפרנט נקבע על ידי המשרד ומונה בשטח על ידי המפקד הצבאי. הוא שואב סמכויותיו מהמפקד של הצבא, שיש לו כל הסמכויות בשטח. הקשר המקצועי שלו הוא ישר למשרד. ביום חמישי הדבר הוסדר והוא כבר פועל בשטח. המשרדים שקבענו אותם - האוצר, בריאות, דואר, מסחר ותעשייה, תחבורה, חינוך ותיירות (רק לגדה המערבית). הנושא הזה עובד בשטח ולפי הערכתנו הוא עובד בצורה פחות או יותר סדירה.

אשר לבעיות - הבעיה הקשה ביותר היא בעית המטבע והכספים. היא באמת הבעיה הקריטית והקשה ביותר. (השר א.ששון): בועדת המנכ"לים אין מפקח המטרה. המטרה עובדת בשטח זה עם הצבא. מפקח המטרה קשור ישר לצבא.

אשר לבעיות הכלליות - לגבי בעיות מסחר ותעשייה הרגשחנו היא, שיש בשלב זה אספקה למיצרכים העיקריים בשטח. עוד נותר לנו מספר ימים להתארגנות לפני שנצטרך להתחיל לדחוף מיצרכים. אנו לא רוצים לתת אפשרות של שיווק פנימי, אלא לארגן צינור שיאורגן על ידי משרד מסחר ותעשייה ויצורף ודאי משרד החקלאות.

בעיות הדואר נקבעו. לא הבאנו דואר חוץ מפני שהצבא צריך להפעיל את הצנזורה. (השר י.ישעיהו: מה נקבע?) אנו בעד סידור דואר פנים, וכלפי חוץ להפעיל בשעה שנהיה במצב שאפשר יהיה להפעיל אותו. אני רוצה להסתפק בתמונה כללית ולהציע לשמוע

את המושלים ואת ארנון במספר בעיות.

האלוף משה גורן: יכולתי להסתפק בסקירה של צ'רה. אני רוצה ~~לשמוע~~ להגיד כמה התנהלה מלים. למעשה הרצועה ~~התנהלה~~ על ידי 10 מחלקות, מהן 6 מצריות

ו-4 ישראליות. אנו מנסים להפעיל אותן, והן בשלב זה משתפות פעולה. מבחינת האוכלוסייה+

יש להוסיף דבר אחר: קאר שטיפל ב-70 אלף איש, עובד פיפטי פיפטי עם הממשלה מצריים.

ז'א שמה שהובא לסעד, ממשלת מצרים נתנה לירה כנגד לירה. הבעיה העיקרית שלנו היא

שער הכסף. השער שנקבע הוריד את ערך הכסף. ערך הכסף ירד והמודד הוא קמה. העריכו

ב-5-6 לירות ישראליות את הלירה המצרית. ב) בעית הדלק. עיקר הכלכלה שם פרדטים.

(השר פ.ספיר: כמה יש שם דונם פרדס?) אני לא יודע. היו שם מיליון ו-800 אלף

חיבות פרי. הבעיה העיקרית, אם רוצים כיום לשמור על המשק, עניין הדלק. (זה סודר

אתמול). המלאי יספיק לשלושה שבועות. הנו א' אונר'א סודר, קאר - גם הוא סודר.

מבחינה זו אני לא רואה ~~לשמוע~~ בעיה רצינית. מים יש ברצועה, חשמל - יש, מקבלים אותו

מגנרטור מקומי. המטרה מתארגנת, בחקלאות עובדים. כך שהבעיות העיקריות שלנו בשלב

זה הן אחרות. (השר א.ששון: זה כולל אל-עריש?) זה לא כולל. גם שם יש מלאי לשלושה

שבועות. (סגן השר בן-מאיר: איך פתרתם את עניין הדלק?) כמות מסוימת מצאנו

במקום; כ-500 טון סולר, שדרושים להפעלת המשאבות, סוכם שנקבל במחיר רשמי ששולם

עד עכשיו. בדרך כלל המחירים יצטרכו לעלות.

השר פ.ספיר: לי יש שאלה אחתחוץ מחקלאות יש שם עוד משהו מיצור?

האלוף משה גורן: אין שם כלום, קצת כיגריות.

השר ז.שרף: יש הצעה להעלות את מחיר הקמה, אני אדבר על זה.

השר י.שפירא: אל-עריש אין בה פליטים, הא כלוסייה המקומית מונה 40 אלף איש. ממה

מתפרנסים?

האלוף משה גורן: מהתמרים והמחנות של הצבא שהיו במקום.

השר ז.ורהפטיג: מה בקשר לשמועות על נפט בסיני?

השר פ.ספיר: יש בארות טובים ולא טובים.

האלוף משה גורן: יש בנמל ספינות דייג. ברגע זה אנו עוד לא נותנים להם לדוג.

השר א.ששון: מה עושים הפליטים?

האלוף משה גורן: יושבים לפני הבתים שלהם, מקבלים בבוקר את המנה שלהם.

סגן-שר בן-מאיר: מספר הפליטים בעזה מבוסס על כרטיסי פליטים?

האלוף משה גורן: לאונר'א יש כרססת מאורגנת מאוד, מצאנו אותה במצב טוב וממשיכים

לפעול לפיה. לפי אונר'א יש מכסימום טעות ב-10%.

השר י.שפירא: האם ידוע היקף הצריכה של האוכלוסייה מיבוא מחוץ לרצועה?

האלוף משה גורן: אני לא זוכר את המספר.

מר ז.שרף: אני שואל שאלה שהיא תוצאה מדיווח שקיבלתי, שלא משתלטים אל הביזה

לא של הערבים שפורצים למחסנים, ולא של החיילים. דיווח זה קיבלתי ביום שלשום. השאלה היא איך אתם תשתלטו?

האלוף משה גורן: אנו מנסים להשתלט. יחסית היתה מעט ביזה. הגענו אל רוב המחסנים ואנו שולטים בהם. נקטנו בפעילות רצינית. (מר ז. שרף: נדמה לי ששומרים עליהם שוטרים מקומיים). נסינו לשמור בשוטרים מקומיים והחלפנו אותם בחיילים. השר ז. ורהפטיג: מה החיים הדתיים של המוסלמים שם? האם יש בעזה קדי? ממי הוא מקבל את המשכורת? היש שם כנסיה, מה המצב בתחום זה?

האלוף משה גורן: הדבר היחידי שאני יודע בנושא, שביום שישי פתחנו את המסגדים

ונחנו להם להתפלל. יותר מזה לא טיפלתי בעניין.

היו"ר השר פ. ספיר: נשמע שכשיו את הסקירה על הגדה המערבית.

האלוף חיים הרצוג: האזור כולל 800-850 אלף נפש. זה לאור המספרים שמסתמנים

ומתוך לקיחה בחשבון את אלה שעזבו. אונר'א מודיעה שרשומים

450 אלף פליטים. יש להניח שגם חלק מהפליטים עזבו. במחנות יריחו, שהיו בהם 40 אלף,

יש כיום בין 12-15 אלף. דרך אגב, שני שלישים מהפליטים בגדה כבר נקלטו בכלכלה,

ואחרי יכול לפגוש פקיד גבוה באוצר שהוא פליט, הוא מקבל כל חודש את המזון והוא פקיד

גבוה בממשלה. זאת תהיה בעיה, אלא שעכשיו אני מתיחס לנושא בכללותו. מצב הפליטים

בגדה יותר טוב מאשר ברצועה. למעשה זה הכפר הערבי, כפי שהכרנו אותו בא"י לפני 20 שנה.

ירדן בכללותה היבוא שלה בערך 60 מיליון דינר, היצוא כ-6 מיליון. הפער המסחרי די

רציני. זה כוסה על ידי משלוח כסף מחו"ל. 100 אלף פלסטינאים בחו"ל שולחים 20 מיליון

דולר לקרובים שלהם מכווית, מלבנון והמערב, נוסף על המענקים מארצות הברית, מאנגליה

ומאונר'א בשביל הפליטים. והעיקר - התיירות שהתרכזת בעיקר באזור ירושלים.

בעית הפליטים רצינית ביותר בגלל הגידול הטבעי הגדול של אוכלוסיה זו, שהוא

הגדול ביותר בכל המזרח התיכון. כל זה משום שהאיש מובטח שם בקיומו. הגידול הוא

47 לאלף, 3% ניטו גידול. האזור בנוי על בסיס של 6 מחוזות, שהם קשורים כל אחד

לעמאן ישירות. החזרנו את החיים התקינים למסלולם עד לדרג המוניציפלי ועד בכלל.

ירושלים היא בעיה נפרדת לגמרי והיא הולכת לאט לאט ונפתרת. אין שום בעיה לאחד אותה

מחר עם ירושלים העברית.

הבעיה המעיקה בכלכלה היא הבעיה המוניטרית. המצב כרגע די חמור. אנו מעריכים

שיש לא יותר ממיליון בנקנוטים של דינרים. עד עכשיו ספרו חצי מיליון. אם הבנקים

יפתחו - יפשטו למחרת את הרגל, כי יש 10% נזילות, והבנק המרכזי בעמאן משך חזרה את

הכסף. קבעו 7.5 לירות לדינר. פירוש הדבר, שאדם יכול להחליף שלוש לירות לדולר

ואחר כך פועל ב-7.5 לירות הדינר. נוצרו שני שערים וזה פתח לבעיות. אני בכלל לא רואה

כיצד אפשר יהיה להפריד בין שתי הכלכלות, לאור העובדות שמחומות כרגע.

אנו שוקלים את נושא המסים. המסים שם נמוכים ביותר, 5% מס הכנסה. אבל אני

יכול לעודד את שר האוצר, שמצאנו נושא נוסף - הכנסה של 1.5 מיליון דולר בעד פטור

מצבא. גם דלק. החל מהיום מכרו דלק. מחיר הדלק נקבע כמחירו במדינת ישראל, פי 2.5

ממה ששילמו עד עכשיו. כל השיווק נעשה באמצעות שלושה משווקים עם גורם אחד מרכזי. חשמל - חברת החשמל בודקה את כל העניין. יש הצעה שתקח לידיה את כל העניין. שם זה הכל תחנות קטנות. הפעלת חברת החשמל תחיל את מחיר החשמל במיליון לירות לשנה. מים - אנשי מקורות עושים סקר. אם יש צורך לחבר לקו ישראל - יחברו. מסחר ותעשייה - יש צוות טוב שעובד. יש מלאי מתקבל על הדעת. כללית במצב לא רע. היו בעיות עם התחבורה וגם הן באו על פתרון. כמובן, שכל נושא מסחר ותעשייה מותנה בנושא המוניטרי שהוא בנפש כל העניין. יש איש טוב של משרד החקלאות שבדק. אני חייב לציין בסוגריים, כי רוב האוכלוסיה לא נפגע. החקלאים עובדים, הפליטים ממילא ניזונים על ידי אונר'א. נשאר רק חלק קטן שעלול להפגע על ידי שינוי פוליטי.

ביום א' הבא תחיל תיירות מודרכת מהאזור שלנו. רוב התיירות היה מבוסס על טיסות שכר. ניתנה הוראה לבטל זאת לגבי הגדה. (השר פ. ספיר: שר התחבורה לא יכול לתת הוראה לבטל זאת בלי השולחן שלנו). היו כ-500 אלף תיירים, וזה נוהל על ידי 14 איש בגדה המערבית. מספרים מדויקים יותר: היו 640 אלף כניסות, מזה כ-120 אלף אנשי ביונס, כ-200 אלף מאוצות ערב, היתר היו תיירים. חלק מהם עברו מישראל. גם אלה שעברו מישראל באו בטיסות שכר.

בשטח המוניציפלי - ברוב העיריות פועל דרג מוניציפלי, והם מאורגנים טוב. המשטרה עובדת ברוב המקומות שמצאנו אותה. בירושלים יש כ-30 שוטרים. סעד - לא מפעילים כרגע. זה בידי מוסדות דת, מיסיונרים וחברות חינוך. בספטמבר פותחים את מוסדות החינוך. טלפונים - יקח שלושה חדשים עד שנפעיל אותם. זה תקציב גדול להפעיל את כל הטלפונים בגדה. זה הכל עילאי, קוים עילאיים, והם נהרסו. תחבורה - ניתנה הוראה על ידי שר הבטחון להחזיר את התחבורה הציבורית למסלול התקין. כמובן, הרבה מאוד ~~עצבים~~ ניזוק ונלקח על ידי צה'ל. עד שהכל יוחזר תהיינה בעיות.

כסיכום הייתי מציע לצאת עד כמה שאפשר יותר מהמיבנה העראי שלנו, בעיקר מבחינה כלכלית. כרגע עוסק בזה שוהם. צריך היום לגשת למינוי אנשים קבועים, צריך לעבור למבנה של קבע. כיום כל יום מתחלפת יחידה צבאית. מה שנעבור יותר מהר למבנה של קבע - כן יהיה יותר בריא.

מר ארנון: אין רצוני לחזור על דברים שנאמרו. בישיבות של ועדת המנכ'לים נשארו שלוש בעיות, שלא יכולנו לתת עליהן תשובה. תשובה אחת שרצינו לתת, היתה בניגוד להנחיות שקיבלנו. (א) רמת המחירים. קיבלנו כהנחיה שצד כים לשמור על רמת החיים, כמו שהיה לפני חודש באזורים אלה. חשבנו לפני שבוע, שאפשר להשיג זאת אם אנו שומרים על המחירים שקיימו באותו אזור. בעזה עדיין אין לנו בעיה. הקשר בין עזה ויתר המדינה כמעט ואינו קיים, יש גם מלאי ואפשרות לשמור לפי שעה על רמה זו.

בגדה המערבית - נראה הענין לועדת המנכ"ל כי כבלתי אפשרי, אם יהיו הבדלים גדולים במחירים של מוצרים שאפשר להחזיק בגדה ובמדינת ישראל. כל מה שתשלי לשם יתברר לך שזה לא מספיק. אנו מבקשים אישור מועדת השרים, שלגבי כל המוצרים ששקיימת סכנה של העברה חזרה לגבולות הקודמים של מדינת ישראל - שמחירים יוחאם למחירים אלה. בגדה הבעיה לא כל כך חמורה, מפני שהבדלים במחירים הם לא עד כדי כך שזה יביא זעזוע. נכון שמחיר הבנזין יהיה פי 2.5 יותר גבוה, אבל סולר וקרוסין יהיה יותר זול. אנו מציעים לקבל את ההנחה, שאי אפשר לשמור על שתי רמות של מחירים.

הבעיה השניה היא בעיה חמורה, שאין אנו יודעים כיצד לבצע אותה. זה ענין של תשלום משכורת לאלה שעבדו בשבחל ממשלת ירדן, שהם עובדים היום בשבילנו. אנו מבקשים אישור לתת הוראה, שב-1 ביולי אלה יקבלו משכורתם. אנו חושבים, שאם לא יעשו את הדבר, זה ~~אולי~~ יביא לידי זעזוע בשטח הכלכלי, מפני שלא יהיו אמצעים למשפחות האלה. אנו מבקשים אישור שהמסחר יהיה דרך צינור אחד, שההרכב ייקבע על ידי/מסחר ותעשייה ומשרד החקלאות כל אחד בשטח שלו, כדי שלא תהיה התחרות חפשית בין הגדה המערבית ויתר מדינת ישראל. ודבר אחרון - צריכים לקבוע צורה של בול.

השר ברזילי: אני מקבל את ההנחה היסודית, שצריכים לקיים את הרמה שהיתה קיימת שם. אני מבין שיש בעיה כלכלית של השוואה מחירים וכו'. ^{ענין נוסף} ~~אולי~~ שמשתלב בענין המשכורת, שדיבר עליו ארנון. אני יודע שיש בתי חולים, בתי החולים היו ממלכתיים. (האליף גורן: לא כולם) מי יקיים את הדבר הזה? ברו שהאוכלוסייה המקומית לא יכולה לקיים זאת. (השר פ.ספיר: כמה יש בתי חולים?) יש 1,700 מיטות בגדה. שני שלישים מהם ממלכתיים. שמחתי שחלק מן הסטאף ברח. השאלה היא של הש מת הסטאף, כדי לקיים את הרמה שהיתה לפני כן. יש לי יותר מדי מתנאים להשלמת הסטאף. זורמים יותר מדי זרים - הצלב האדום, טקוטים ואנגלים. האם ~~אולי~~ אין אנו יכולים להשלים את הסטאף על ידי העברת אנשים משלנו?

הדבר האחרון שאני רוצה לשאול: האם אין זה אפשרי שהמשרדים האחרים הדרושים (כגון חינוך ועוד) - זה לא רק ענין של מקשר, - אלא שהם דרך הממשל הצבאי יהיו בתוך התמונה, מבחינת פיקוח על הדברים. למשל, שמעתי שיש 70 חולי מלריה. זה יכול להתפשט.

השר פ.ספיר: אני מציע שהמנכ"ל שלך יביא את הבעיות הסכניות הללו לועדת המנכ"לים שמתאספת אחת ליומיים.

השר ברזילי: הבינותי מדברין שעכשיו תהיה ועדה מנכ"לים מאוחדת. אני יודע שהמנכ"ל שלי לא היה עד עכשיו.

השר פ.ספיר: ארנון, לכל הישיבות שנוגעות לבריאות תזמינו אותו. אם אתה מעונין שיהיה בועדה - שיהיה בועדה.

השר מ.דיין: אין שום ספק שצריכים לעשות עבודה נגד המלריה. אבל אני צריך להתקין מחר את הדואר. זה לא ענין של מנכ"ל, אם צריכים להכניס מחר 100

השר א. ששון: שתי שאלות: אם שמעתי נכון, אמרת שמספר הפליטים בגדה המערבית כ-420 אלף. בהמשך הדברים אמרת, שכ-200 אלף בערך הם עובדים. השאלה שלי -

כשאנו רוצים לגשת ולמצוא פתרון קונסטרוקטיבי לפתרון בעיה הפליטים, האם אנו יכולים להוכיח, שאפשר להפחית ממספר הפליטים 200,000 שהם יותר לא פליטים. זאת בעיה חשוב מאוד.

האלוף חיים הרצוג: כל עובדה אפשר להוכיח. צריכים לדעת מה הממשלה רוצה לעשות.

השר א. ששון: שאלה שניה: בירושלים גופה יש כאלה?

האלוף חיים הרצוג: מעט מאוד.

השר יוסף ספיר: למי שייכות חברות החשמל? למי שייכת אספקת המים בכל הגדה? האם יש

מספר על היקף היבוא לתוך הגדה, שאנו נצטרך לספק קמח וכו'.

(ב) דובר פה על משכורת ^{שצריכים לשלם} לעובדי הממשל המקומי - בתי חולים ועיריות. האם יש

מושג כמה זה בכל הגדה? בעיקר בעיריות שהיו בנויות על הכנסות שבאו מצד גורם ממשלתי

ועל מערכת מסים שגבו. במשך הזמן אפשר יהיה לתקן הרבה מן הפער הקיים. אם יהיה צורך -

נניח לתקופה של חצי שנה - לשלם משכורת לעובדים ולתקופה יותר קצרה - את משכורת

העובדים בעיריות

יש פרדסים בקלקיליה בלי בעלים. אני יכול להגיד כאיש פרדסים, שפרדסים אלה

במשך שבועיים-שלושה ישארו בלי פרי. האם יש טיפול בבעיה הזאת. הנזכר שיש תושבים

שגרים בירושלים ועובדים בגדה. האם במצב הנוכחי נדאג להביא אותם למקום עבודתם,

או להעביר את האנשים ממקום ~~העבודה~~ עבודתם למקום מגוריהם. האם יש מושג על מספר

האנשים האלה? כי יש להניח שהשארנה משפחות שבעליהן אינם במקום, או שהם במקום ולא

יכולים לקבל שום הכנסה.

מר משה שפירא: הבינותי מדברי חיים הרצוג, שרשויות מקומיות פועלות שם. אני רוצה

לדעת מי משלם את משכורת הפקידים, האם הם גובים מסים או שהיה להם

עודף בקופה. (ב) ביחס לתיירות: אני שומע שב-25 לחודש פותחים את הגדה לתיירים,

לטיולים מאורגנים. האם זה לא מוקדם קצת מבחינת הבסחוף? אני יודע שתייר אוהב לסור

ולשוטט קצת בסימטאות. האם אנו יכולים לקבל עלינו אחריות? שמענו שבחלק השני של

ירושלים עובדים 50 שוטרים. מי מינה אותם? מי משלם בעדם? האם יש הדסר בעניינים אלו?

מר מ. קול: יש לי שאלה ואחר כך הערה. השאלה היא ביחס לפליטים שעוברים לירדן.

האם נמשכת הנהירה של פליטים לירדן? האם יש כאלה שהם חוזרים, והאם

נחתנים לתת להזור. בקשר לכך נתפרסמו כתבות לא טובות גם ברדיו באירופה. קבלתי על כך

מכתב מטוייץ. אם אין זה תהליך גדול - אני חושב שההסברה שלנו אינה הוואמת את המציאות.

בכל אופן הייתי רוצה לקבל תמונה. ההסברה שלנו צולעת לגבי הבעיות שהן אנושיות,

שהן מעסיקות את העתונות. קצת סיפרו עלינו דברים טובים בקשר עם הצלב האדום.

נדמה לי ששלא מגיע לנו שתהיינה עלינו כתבות כאלה ושהערבים ינצלו זאת. רצוני לשמוע מה עושים כדי שלא תסתלף דמותנו.

לגבי התיירות: ירושלים העתיקה, בית-לחם ורמאלה מְקיימים רק על חיירות. מסתובבים פה סוכני נסיעות שיש להם הסכמים עם ממשלת ירדן והם רוצים להמשיך בפעולתם. אין אני מדבר על מדיניות התעופה. הסטטוס-קוו היה שצליינים יכולים לבוא בצ'רטרים והם באו בצ'רטרים. מה היה המונח של צליינים? כל מי שבא ל"הולי לנד", מי שעבר גבול ירדן ולבנון. קרה "אסון" לשר התחבורה, שהמקומות הקדושים נמצאים עכשיו בארץ אחת. לא עלה על דעתנו שזה יכול ליצור בעיה. פתאום אני שומע שאנו עלולים לעמוד בפני סקנדל. מה יצא? נוסף על הכתבות בעיני פליטים תהיינה כתבות שלא נותנים לנו צ'ארט לבוא אל ארץ הקודש. (השר א.ששון: זה לא נובע לפורום זה). אני מציע לראות עניין זה כעניין דחוף ולספל היום בנושא זה.

סגן-השר בן-מאיר: כלפי יבוא ויצוא. הבנתי מדברי האלוף הרצוג שזה 50%.

היו"ר השר פ.ספיר: אני רואה את העניין כחמור. אני מציע שועדה בת חמשה חברים בראשות השר יוסף ספיר, י.ש.שפירא, בורג, בצרוף שני השרים כרמל וקול יגמרו במשך 12 שעות את העניין. אני מצרף את קול. לי נדמה שבעניין זה אין מה להסתבך. צריכים לכבד מה שהיה קודם. אני מבקש את שרף לגמור את זה היום. סוכם בעניין התיירות והדבר הזה כהחלטה.

השר משה דיין: ההודעה על כך, שהתיירות מן החוץ נפתחת ב-25 לחודש נמסרה כאילו מן השמים. ביום בהיר אחד הודיע משרד התיירות, שם-25 לחודש התיירות פתוחה. הייתי אצל המפקדים הצבאיים והם קופצים ממש עד לשמים: איך זה יתכן? אמרתי: טוב, שר התיירות הודיע וכך יהיה. אבל אני מניח שאבסורד יותר גדול מזה לא יכול להיות, שמישהו יודיע הודעה כזאת בלי לשאול ובלי להתייעץ.

מר פ.ספיר: ברור שבעניינים אלה צריך להיות תיאום

סגן-השר בן-מאיר: כלפי יבוא ויצוא: שמענו שהיבוא מגיע ל-20 מיליון והיצוא ל-30 מיליון. האם אפשר לדעת מהו היצוא, האם זה יצוא שיכול ללכת לשטחי

מדינת ישראל, כפי שהיא קיימת. והיבוא - איזה אחוז יהיה מוכרח להיות יבוא מחוץ למדינה?

השר פ.ספיר: רק היום בלבד אנו יושבים כועדה משותפת. בישיבה הקבועה של ועדת השרים לענייני כלכלה הסעיף הראשון יהיה בעצת הכלכלה שנתעוררו כאן.

אנו מבקשים להכין על הנייר את כל הבעיות הכלכליות: ענייני יבוא ויצוא, ענייני תקציב, מאזן מסחרי, וסקירה קטנה בענייני תעסוקה ותעשייה. רצוי להכין חומר זה, כדי שבישיבה בשעה 4 יהיה זה הסעיף הראשון. לכל הישיבות האלה יוזמן שר הבטחון. אם לא יוכל לבוא ישלח את צ'רה.

סגן השר בן-מאיר: כלפי רמת המשכורת: אם נקח את השער הנומינלי, מה היא ההשוואה ברמת המשכורת?

סגן השר ידליץ: אני רוצה להתייחס רק לשאלות הנוגעות לאספקט החינוך ולבעיית

התיאום, במידה שהוא רצוי בין הממשל הצבאי ומשרד החינוך. משרד

החינוך לא הודיע על פתיחת שנת הלימודים. ההודעה באה מצד הממשל הצבאי. אנו לא להוסיף

אחרי זה ואנו יכולים לחכות עד שיודיעו לנו מה שצריך לעשות. אני רוצה להפנות את

תשומת הלב לכמה דברים: בועדת המנכ"ל של משרד החינוך לא קיים. (השר פ. ספיר: אני

מבקש להזמין את המנכ"ל של משרד החינוך לועדת המנכ"לים). אני לא אומר שהוא צריך

להיות. (השר פ. ספיר: הוא יוזמן לכל בעיות החינוך והוא צריך להיות). ז"א שנתבקשו

לשלוח רפרנטים ליד הממשל הצבאי. אני מבין שזאת השיטה של עבודת הממשל. הגשנו שמוח

ועדיין לא קבלו את המינוי. אינני יודע אם זאת טעות, או יש בזה שיקול. בינתיים

פונים קצינים לקבלת סיוע ולא נענה לשום קצין שפונה אלינו. (השר פ. ספיר:

מה שקיים לגבי ועדת השרים לענייני כלכלה, קיים גם לגבי הועדה לענייני שירותים.

שם חברו כל ענייני פנים. כל ההשגות שיש לך תביא שמה.)

בעניין החינוך אני רוצה להגיד דבר כללי. אולי זה שייך לועדת השירותים,

אבל לא יכול להיות ספול נפרד - אף על פי שישנה עזה לחוד והגדה לחוד - יש כמה

שאלות שצריכים לפתור בהן במרוכז, כגון ספרי לימוד ומורים. ההצעה שלי היא שתהיה

כתובת אחידה. יש לנו גם חומר רב שנצטבר במסרדים מהאזור ההררי. יש שאלה של ירושלים,

האם ירושלים היא חלק של הגדה או לא. לא יתכן שיבואו קצינים אל מחלקת החינוך בירושלים

כאילו ירושלים היא נפרדת. (שר פ. ספיר: אמרת שאתה רוצה איש מוסמך). בעניין ירושלים

צריך להיות ברור, האם נחליט על עניין החינוך בירושלים בנפרד או לא.

בהקשר לזה יש בעיה רצינית שהיא בעיה העתיקות, בפרט לגבי ירושלים העתיקה

שהיא רובה עתיקות. אנו טבורים שגם החוק הישראלי לא חל עליה. אני מציע שהממשל

הצבאי לא ינקוט שום פעולה בקשר לעתיקות בלי אישור ומגע עם משרד החינוך, שלפי החוק

הוא אחראי לעניין העתיקות. אני שומע על ועדות שונות לגבי הרובע היהודי בירושלים

העתיקה. אני מציע שבחוק ועדה כזאת ייוצג ב"כ משרד החינוך. כשם שכדאי שמיד תצא

הוראת ~~משרד~~, שאסור להרוס עתיקות ולפנות עתיקות בלי קשר עם המקום המוסמך.

שאלת התיירות בגדה המערבית יש לה ערך חינוכי. אנו צריכים לברר לעצמנו

אם הנוער הישראלי יוכל להכנס לאזורי הגדה המערבית בצורה של טיול אורגן ומסודר.

מתי זה בא בחשבון בחופש, באמצעות תנועות הנוער, באמצעות הגדנ"ע. צריכים לתת את

הדעת על סיורים וטיולים של הנוער באזורים הללו.

היו"ר השר פ. ספיר: שר הבטחון העיר לי, שעליו ללכת בשעה אחת.

השר י. ישיעיהו: לא ברור לי מה שייך לישיבה זו ומה לא שייך. אם הישיבה מיועדת

לטקירות - אין לי סקירה. שאלתי את צ"רה בנוגע לכמה דברים של

הדואר ולא ברור לי. אני חושב שצריכים לקבוע מועד לפתיחת הדואר. יכולים להיות

מועדים שונים, לפי שיקולים שהצבא ימצא לנכון. צריכים לקבוע עם המעורבים, כדי

שתהיה אפשרות להכין את הדברים. אם אני שומע שהתיירות תתחיל ב-25 לחודש, אין להעלות על הדעת שתהיה תיירות בלי שתייר יוכל לשלוח מכתבים וגלויות. אני הושב שצריכים להחיש את השירות הזה, כדי שלא יתפתחו קשרי מכתבים מחתרתיים במסווה של דרישות שלום. הייתי מבקש שתודיעו לנו מה אפשר לפתוח דואר בירושלים בעיר העתיקה, והדואר בירושלים צריך לעבור ~~למשרד הדואר~~ לרשותו של משרד הדואר, בפיקוח המתחייב מצד הצבא.

אשר לבולים - התייעצתי עם שר הבטחון ולדעתו - ודעתי כדעתו - אין שום סיבה שיהיו בולים אחרים. אני מתכוון לכל ירושלים, הגדה המערבית והרצועה. היתה הצעה שיהיה בול מיוחד, אבל ההצעה הזאת לא מתקבלת על דעתם של הנוגעים בדבר. זה בלבול וזה יכול להוסיף איזו הכנסה שלא שווה את ההפרדה הזאת. אין זאת אומרת שלא נוציא בולי נצחון. ועדת השרים לענייני טכסים וסמלים כבר ~~החליטה~~ אישרה את הבולים שמיצגים את הישגי המערכה. ובכן, לגבי ירושלים - זה צריך להיות סניף דואר. והסידורים המיוחדים מבחינת הבולאות - זה לא שייך לישיבה זו. - בגדה וברצועה, המושל הצבאי צריך לקבל ממשרד הדואר את הסחורה בערך ההשקעה שזה עולה לדולר. לשאר הדברים הוא יהיה אחראי, לעובדים המקומיים הוא ישלם להם את המשכורת ויחזיק את בתי הדואר. יש הוצאות בענין פתיחת בתי דואר בירושלים, טכסיות ובולאיות, אבל זה לא שייך לישיבה זו.

בענין הטלפונים רציתי רק לתקן דבר אחד בדבריו של הרצוג. נדמה לי שהקוללים אינם בעקבות המלחמה, אלא זה נהרז מזמן.

השר יוסף בורג: (א) אני רוצה שיהיה רשום בפרוטוקול מה שאומר שר האוצר, שמנכ"ל הסעד יהיה בועדת המנכ"לים. (השר פ. ספיר: לכל דבר שקשור עם המשרד יוזמן המנכ"ל של משרד הסעד. זה שייך גם למשרד הדתות.) (ב) אם איש צבא יקשר אתנו - נמצא לפי הועדה שהם מציעים. ג) אני בעד רמת מחירים אחידה, נגד תשלום אוטומטי של משכורות. אלה שעובדים אצלך, ארנן, תן להם מפרעה. הקומפלכס יותר מדי מורכב. הדבר יהיה קשור בשאלת המטבע, שודאי תעלה כאן לדיון.

השר פ. ספיר: אשר למחירים - אני ~~אם~~ מבין שכולם מסכימים למערכת מחירים אחידה, כדי שלא תהיה הברחה.

השר י. ישעיהו: אם תהיה מערכת מחירים אחידה, לא תהיה הברחה?

השר י. ש. שפירא: זה מדובר במה שהממשלה מספקת? (השר פ. ספיר: כן.)

השר י. ספיר: במידה שיכול להיות טיקוח על כך על ידי השלטונות הצבאיים, במידה שזה נקבע ע"י ידי הצרכן והממשלה, זה צריך להיות מותאם. אחרת תהיה הפקעת

מחירים. (ב) זה קשור בהחלטה על המטבע.

השר פ. ספיר: בישיבה הקרובה מחבקשת ועדת השירותים והכלכליים לברר את שאלות הכלכלה,

שאלות פנים, סעד, תחבורה, דת. אני הייתי עושה את כל ההכנות

לפתיחת בתי הספר בזמן, ב-1 בספטמבר. (מר ידלין: לא נתנגד לזה). תחליטו בועדה

על קביעת זמן לתיירות בהסכמה מראש עם הצעירות הצבאיים. אם יהיה ויכוח - יש ועדה של חמישה.

השר משה שפירא: עד עכשיו עשו מעשה. האם אנו מקבלים את המעשה?

השר משה דיין: השלמנו עם זה ונתחיל בקנה מידה יותר קטן.

השר פ. שפיר: בעניני סיורים - כל העסק שייך לעניני בטחון. כל מה שיעשו אותם יותר מאוחר כן יהיה יותר טוב. בעניני סיורים הייתי עושה את ההיפך ממה שרוצה ידלין. במידה שנאחר את הסיורים של הנוער כן יהיה יותר טוב. בעניני ירושלים - צודקים אלה האומרים שלעניני ירושלים צריך להיות צביון של איחוד ומיזוג. זה רצון כל הממשלה, לתת לזה מסגרת של אחידות. (השר י. ש. שפירא: זאת לא מסגרת, זה איחוד כפשוטו). אמרתי לתת לזה מסגרת של איחוד.

קביעת מועד הדואר - הדבר צריך להעשות בתיאום עם הצבא. נוסף לסקירה הכלכלית מבקש השר יוסף ספיר להכין הצעה כוללת של סכומים, מענקים, סובסידיות, כל מה שצריך בשביל הדברים הצריכים בשביל הגדה המערבית. זה יהיה לששה חדשים ויחליטו כל פעם על חודש חדשים. מזה נדע היכן אנו עומדים. ועדת המנכ"לים יחד עם צ"רה מתבקשת להכין זאת.

השר י. שפיר: יש בזה דחיפות. סוף חודש יוני מתקרב וצריכים לשלם משכורת. אם החומר יהיה מוכן - נוכל לדון על כך.

השר י. ש. שפירא: אני מציע ועדת משנה קטנה, שתטפל בענין העברת ירושלים מסטטוס של ממשל צבאי לסטטוס של איחוד. דיברנו על הצד החוקי שבדבר, אבל יש הרבה פרובלימות מעשיות.

היו"ר השר פ. שפיר: את מי אחת מציע? שר המשפטים, שר הפנים, ב"כ משרד החוץ, שר הדתות, שר המשטרה. שר המשפטים - יו"ר. אנשי הממשל,

אנשי משרד החוץ, סגן שר הפנים ושר הדתות.

השר מ. דיין: אני מבין שתפקידו של הצבא יצטמצם לבטחון בלבד. לאחר שזה יועבר - הוסכם על ועדה בראשותו של השר שפירא, דתות, משטרה, סגן שר הפנים,

משרד החוץ והממשל הצבאי בשביל סיפול בהעברה. אשר לעתיקות - בחמש דקות מסדרים את הקשר עם משרד החינוך שהוא ממונה על העתיקות.

השר ז. ורהפטיג: (א) קיבלתי היום דו"ח שברדיו קהיר היה נאום נגד שלטון היהודים על המסגד. צריכים לדאוג מיד שתהיה הודעה של ראש המסגד שהכל

(ב) קיבלתי מיברק מאוצות הברית, ששם מנהלים תעמולה גדולה לתיירות למקומות הקדושים היהודים והנוצרים ביחד, כשלא מבחינים בין יהודים ולא-יהודים. אני לא חושב שזה טוב קבוצות מעורבות, זה לא טוב. (ג) אני רוצה לדעת אם צריך לעשות סקר על הענינים הדתיים והאימאמים המוסלמים, מקורות ההכנסה שלהם, מפני שנעמוד לפני בעיה זו. אנו נצטרך לדאוג לכך, אחרת זה מקור הסתה גדול.

השר י.ש.שפירא: שאלה אינפורמטיבית. האם הגדה המערבית היתה מסונפת בכל מקום ישירות לעמאן או דרך ירושלים. (רב אלוף הרצוג: ישירות לעמאן. היו ששה מחוזות. מחוז ירושלים מנה 200,000 נפש). אני מציע שיוכן סקר על פני מבנה העיריות, מה התקציבים שלהן מבהינת "גרנט" או מסים, העובדים והשירותים שעיריות אלו נוחנות. (השר פ.ספיר: הכנגנון והוצאות השירותים), כדי שיהיה מושג על כל עיריה מה היא. האם צריך להבין שבגדה המערבית יש משרדים ממשלתיים, וכשהיתה קושיה - היו מעבירים אותה לעמאן.

האלוף חיים הרצוג: יש מושל מחוז ולידו נציג של כל משרד ממשלתי בעמאן. הוא מקבל את המדיניות הכוללת, אבל האזרח די לו להגיע אל המושל. (השר י.ש.שפירא: מושלים אלה ישנם?) רק בירושלים נשאר אחד. הייתי רוצה הצעה ביחס למישהו שימלא את מקומו של המושל.

מר מ.דיין: גם ביחס לנקודה הראשונה - חומר בנוגע לעיריות - אני מציע בשלב זה ~~ל~~ להכין חומר אבל לא להדפיס חוברות, רק דבר זמני-פרוביזורי, חומר לעיון.

הם
ביחס לשאלה בלי מושל או עם מושל - לא ~~ל~~ הכתובת. גם אנו צריכים עוד שבועיים-שלושה כדי לשקול, אז נחליט על מדיניות עם מושל ובלי מושל. הם לא כחובת. בשבילי עוזי מוקדם לקבוע עמדה. אנו בסך הכל שבוע ימים שם.

השר י.ש.שפירא: אני מציע שמישהו ממשרד הבטחון ומישהו ממשרד כיכנו הצעה מה לעשות בבתי המשפט (להוציא את ירושלים). נתברר שבירדן קיים חוק סורי,

מפני שאין להם בית ספר למשפטים. אם מישהו גנב בשכם - לפני מי יעמוד לדין?
מר צ'רה: יש שם פרקליט צבאי.

השר י.ש.שפירא: ועכשיו שאלה שאינה כלכלית ואינה משרדית. אדם מג'נין יכול לנסוע לשכם (השר מ.דיין: זה טוב). אחת לא חושש שתהיה התארגנות?

השר מ.דיין: נתחיל בזה ונראה.

השר ז.שרף: יש לי שתי הערות: אני מציע (א) לא לקבל אוטומטית התחייבויות לגבי כל עובדי ירדן שבשטח שלנו. נהיה אחראים כלפי אלה שאנו מעסיקים אותם. (ב) גם לגבי הקאדים אל נאוף. בדרך כלל עניין הקאדים והאיממים הוא עניין של משפחות מבוססות. תן להם לחיות על חשבון המשפחות. אני מציע לא "להתלבש" יותר מדי מהר על תקציב המדינה, אלא במידת ההכרח.

מר ארנון: יש שני דברים: שועדת השרים צריכה להסמין את המנכ"לים, גם ברגע שזה

יהיה אקטואלי ברמה הסורית. (ב) שר הדואר מתכוון להפעיל את הדואר על ידי בול ישראלי. אני חושב שזה בלתי אפשרי. גם בגדה המערבית וגם בעזה זה לא יכול להיות. (השר י.שעיהו: כך נהג הדואר גם אחרי מבצע סיני).

השר פ.ספיר: תוכל להביא זאת לוועדת החיאות תוך יום-יומיים.

השר מ. דייק: דין עזה הוא כדין ירושלים. אנו אמרנו שעזה היא ישראל. לגדה המערבית אמרנו שאנו רוצים סטטוס נפרד, ולגבי עזה - לא.

מר ארנון: יש לי הערה שלישית: אם עזה היא כמו ירושלים - צריכים להחליף שם את הכסף. אנו אמרנו שזה רק לגבי ירושלים.

השר פ. ספיר: ענין עזה והסטטוס זה לא ענין לשולחן זה. הממשלה החליטה. רבותי השרים, אנו לא יכולים לרצות מכס את הדבר הזה. יש החלטות הממשלה. לא חייבים ליד שולחן זה לדבר על הכל. תבררו בועדת השירותים או במזכירות הממשלה. שאלו את שר הבטחון וראש הממשלה.

השר י. ש. שפירא: אנו נצטרך לבצע את האיחוד ברצועה כמו בירושלים.

היו"ר השר פ. ספיר: אני מודה לכם על ההשתתפות. שתי הועדות - שירותים וכלכלית - יצטרכו לברר את הענינים של השירותים המוניציפליים.

הישיבה ננעלה.

פרוטוקול
מישיבת ועדת השרים לענין היחסים
הכלכליים עם השטחים המוחזקים על ידיצה"ל.
חל-אביב, 15.6.1967.

נוכחים: היו"ר - שר האוצר פ. ספיר.
משרד הבטחון - רב-אלוף צ. צור,
משרד החקלאות - השר ה. גבתי,
משרד התעשייה - השר ז. שרף,
שר בלי תיק - השר י. ספיר,
מנהל משרד האוצר - מר י. ארנון
הממונה על התקציבים - מ. זנדברג
מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה - ד. גולן,
לשכת שר האוצר - מר ש. פופס.

השר פ. ספיר: בהזדמנות זו אברך את ידידי (בלי מרכאות) תמיד, גם כאשר
אנו חלוקים בדעותינו - מר יוסף ספיר, על היותנו יחד,
ליד שולחן אחד של ועדת-שרים, כאשר במשך שנים רבות היו בינינו בירורים
מתמידים, רצופים בוועדת הכספים של הכנסת, וחושב אני לעצמי זאת לזכות.

השר י. ספיר: באתי הנה כדי לשרת.

השר ז. שרף: ועדה זו מונתה על ידי הממשלה כדי לבדוק ולקבוע דברים.
זו לה ישיבתה הראשונה; היו"ר של הועדה הוא שר האוצר.
שאלה ראשונה שנתעוררה היתה מופנית מצד מר מקלף, שהציג את הבעיה כיצד
יטופל בחיים האזרחיים של האוכלוסיה בשטח הכיבוש.

הבעיה דחופה, כפי שמבין אני אותה; לאחר שהחלטנו מה
שהחלטנו בענין שער המטבע, כאשר ניתן איזה מהלך בלי לעסוק בבעיית המטבע,
שהיא בעיה בינלאומית מסובכת, ושר האוצר ביקש לקבל את המצב כפי שהוא.
והבעיה הדחופה עתה היא שאלת האספקה של המצרכים השונים לשטח הכבוש.

השר פ. ספיר: כמה יש לנו ערבים ובאילו מקומות?

רב-אלוף צ. צור: ישנה רשימה בכתב ואעביר לך אותה.

השר ז. שרף: ביום ג' התקיימה שיחה בה הועלתה הצעה של משרד הבטחון,
שהמושלים הצבאיים ינהלו את כל המערכה של הסדרים האזרחיים
ולידם יהיו אנשים שימונו על ידי המשרדים וישמשו כיועצים. ההנחיות תינתנה
על-ידי ועדת שרים זו לענינים הכלכליים ואולי תהיה ועדה נוספת לנושא
השרותים.

הפעולה תיעשה באחריות הפרלמנטרית והפורמלית של שר הבטחון

ומשרד הבטחון.

הענין אלא נראה לי ביום ג', אבל לא נכנסתי לויכוח. אמרתי
שנביא זאת היום לדיון במסגרת זו. איני דן בצד הפורמלי עתה. זה שטח-כיבוש
ויש לו ממשל-צבאי והצד הפומלי הוא הממשל-הצבאי, כאשר מדובר כלפי חוץ,
ומי שיפעל שם - יפעל בתוך מסגרת הממשל-הצבאי. אך למעשה האחרייות צריכה
להיות מוטלת על השרים האחראים בשטחים השונים: בשטח האספקה - על משרד
המסחר והתעשייה; בשטח התקציב - על האוצר. אם יהיה צורך לפתור בעיות בריאות -
יהיה אחראי על כך שר הבריאות, שישלח אנשים מתאימים; אם יהיה מדובר

בחקלאות - קיימת כאן בעיית הצד הפדאגוגי הוטרונרי של הבעיה, שהוא ענין חמור יותר מענין הייצור; ישנה בעיית הייצור והאספקה החקלאית וכו', ועל כל זאת צריך להחליט היום וזה בעצם הסעיף העיקרי העומד בפנינו.

ד"ר י. ארנון: אנו עושים בענין המספרים עבודה יסודית יותר ומחר יומצאו לכם הסיכומים.

רב-אלוף צ. צור: ישנן שתי שאלות לגבי הפורום היושב כאן, שהן טעונות הבהרה.

היו"ר השר פ. ספיר: מה ענין הרצוג כאן?

רב-אלוף צ. צור: איני סבור שטוב הדבר להקים ועדות שרים אחדות לכל נושא בנפרד. אני מציע שועדת השרים תהיה לבעיות אזרחיות המתעוררות בשטח הכבוש והיא תטפל גם בבעיות הסוציאליות.

השר ז. שרף: ההחלטה לא היתה כזאת. אני הבינתי זאת לגבי הגדה המערבית בלבד.

רב-אלוף צ. צור: אני מציע שיהיה פורום של ועדת-שרים שיטפל בכל הבעיות האזרחיות המתעוררות בשטחי-הכיבוש כולם. אין טעם להקים ועדה נפרדת לשטח של עזה.

בשטח של עזה ישנם 412,000 נפש. בשנת 1956 היו פחות תושבים שם. מתוך אלה ישנם 312,000 אנשים, המקבלים טיפול של "אונדרא", המטפלת בהם. 70,000 נפש יטופלו בצורה זו או אחרת על ידי "קאר" - ארגון אמריקאי אחר, המטפל בנושא זה.

עדיין לא סיימנו עם חבית "קאר" באופן סופי את הענין, אבל המצאנו להם מכתב רשמי בנושא זה, והענין בתהליך של טיפול.

אשר לגדה המערבית - אין בידינו מספרים מדויקים, אלא המספר הקודם של 900,000 נפש בערך. מתוך אלה - 400,000-500,000 נפש בסטטוס של פליטים המקבלים סיוע מאונדרא". סיכמנו אתמול הסדר עם "אונדרא": הם היו מוכנים להתחיל מיד בפעולה. לעומת זאת בעזה היתה פעולתם מאורגנת ולא נפטקה ויום אחר כניסתנו התחילו להבטיח את השרותים והאספקה הסדירה; סבי בגדה המערבית נמשך הדבר זמן רב יותר. הם נפגעו שם: המשרד והרכב שלהם אינם בידם והענין נמצא עכשיו בתהליך הסדרה. אתמול התחלנו להחזיר להם רכב ולספק להם במידת הצורך רכב שלנו. הם יתחילו לחלק לנצרכיהם הספקה ותוך יום או שניים הענין ייכנס למסגרת.

שתי בעיות נוספות: בעית אחת בסיני והאחרת - בסוריה.

בסיני הבעיה כזאת: לפי הצנזוס הישן של המצרים, פרט לרצועת-עזה, היו 140,000 ערבים, כולל בדווים, שהיו מצויים בשלושה ריכוזים. הריכוז הגדול ביותר באל-עריש; בדווים - בכל השטח; הריכוז ליד ים-סוף; כל אלה יחד מנו 140,000 נפש. כרגע איננו יודעים בדיוק מה מספרם. לא ברור מה מספר החושבים באל-עריש כרגע. לצורך הטיפול - סיפחנו אותו לעזה. הבעיה העדינה היא בחפעול ממשל-עזה. המושל הצבאי בעזה מטפל בענין. מה מצוי עוד כרגע בסיני - איננו יודעים וזה אינו מטריד אותנו עתה, אלא בעיית חיילים מצרים, המטרידים אותנו מאד. העתונות

בעולם מתחילה לעלות על נושא זה בחריפות. הוצאנו את הצלב-האדום לשטח לשם סיוע. אנו מקווים הערב לבוא אתם לידי הסכם, שיכשיר יותר לשטח ויטפלו בעצמם יותר בנושא זה.

שר האוצר פ. ספיר ~~אישנם~~ ^{אישנם} היילים החושבים שעדיין נמשכת המלחמה?

רב-אלוף צ. צור: ברור שהם אינם במצב של מלחמה, אבל הם רעבים וצמאים ולאחדים מהם יש נשק ביד. היו מקרים שתקפו אנשים שלנו לא מתוך רצון להלחם, אלא כדי להשיג מים. היה מקרה מצחיק, כאשר הם נכנסו לתוך טנק שלהם והחליטו לנסוע בו לתעלה, במקום ללכת בגלל. הם עלו על מפקדת אוגדה, ומאז ישב אברהם יפה עם שני פטונים ליד אוהלו, שלא זזו ממנו. אך זה קוריוז המראה מה קורה שם עתה.

על כל פנים, אני מציג את המצב כפי שהוא עתה. בסוריה היו 65,000 ערבים ונשארו 20,000 בלבד. שם היה להם לאן לברוח במהירות, והערכתנו שזה המספר שנשאר שם כולל קוניטרה.

מה מציג אני עתה: אם זו התמונה - במה עלינו לטפל? - איני חושב שצריכים אנו לטפל כרגע בסיני. אין שם בעיות אזרחיות עתה, אלא הן ממין אחר ולדעתי איננו צריכים לטפל עתה לא בסוריה ולא בסיני, אלא לקבוע עמדה לגבי עזה והגדה המערבית והמדובר כאן לפחות על מיליון ורבע תושבים, אם לא יותר מזה.

מינינו מפקדה של הגדה המערבית, בראשה עמד הרצוג. המחשבה היתה שהיא תטפל גם בנושא האזרחי. לאחר כמה ימים הסתבר שהעניין אינו יכול להתקדם כך, כלומר: יש בעיה קשה מאד שם והמפקדה היתה של אנשי-מילואים, שאינם יכולים עוד לשלוט במצב. הבעיות קשות והמפקדה קשורה מדי לעניינים. לכן, החל מהבוקר עברה האחריות לאלוף פיקוד המרכז. מפקדת פיקוד המרכז היא מפקדת הגדה המערבית. היא מאורגנת טוב יותר ומסוגלת להשתלט הרבה יותר מהר על העניין. יש לה יותר פונקציונרים קבועים וזה מנגנון קבוע יותר.

הרצוג עוזר לעוזי נרקיס, בגדר תקופת-מעוף, תוך כמה ימים להכניסו לקורס העניינים. עוזי ישחרר אותו לאחר כמה ימים והדבר תלוי בכך, כיצד יאורגן הצד האזרחי של החיים בגדה המערבית.

לפי דעתי קשה לקבוע כיום סדורים סופיים של צורת תפעול

יסודי של החיים, כל זמן שהממשלה לא קבעה מדיניות לגבי הסטטוס של האזור. אזכיר לכם שנכנסנו בפעם הקודמת לעזה, ונקודת-המוצא של כולנו היתה, שעומדים אנו לספח את עזה למדינת-ישראל. בנינו אז את כל השלטון בהתאם לכך. מהרגע הראשון הקמנו דואר והפעלנו רשות כסף מרכזית וחינוך מרכזי. זו היתה פילוסופיה מסוימת שהכרחי ^{היה} תואם לה. איני חושב שמוצדק כיום לעשות זאת לגבי הגדה המערבית, כל זמן שלא קבעה הממשלה את מדיניותה. לכן, הסידורים שעושים אנו שם, יש לתת להם צביון מסויים זמני; תוך כדי קבלת החלטות רציניות ויסודיות יותר של הממשלה על סטטוס - צריך יהיה להתאים עצמנו למצב. אילו אמר משהו בממשלה כיום, שהכוונה לספח את הגדה - היינו מציעים הצעה אחרת. במידה ואין הצעה כזאת - עלינו להציע הצעה הרבה יותר זהירה.

נקודה שלישית: הבעיה התחוקתית. הגדה המערבית כרגע אינה שטח אורגני של מדינת-ישראל וכן - עזה. זה שטח כיבוש, שלפי החוק הבינלאומי נתון לשליטתו הבלעדית של צבא הכיבוש. יש כאן מספר בעיות שכרגע המשפטנים לומדים ובודקים אותן. כל מה שנחליט לעשות (כוונתי לממשלת-ישראל) בגדה המערבית - צריך יהיה להעביר זאת דרך המושל הצבאי, שיתן צוו חוקי לכך. כל זמן שלא נתן לכך צו שלו - אין לזה תוקף של חוק בגדה המערבית, אלא אם נחליט לספח אותה למדינה.

כל הנושא הזה אינו כולל את ירושלים. ישנה ועד-שרים מיוחדת שישבה ביום שלישי בבוקר ויושבת הבוקר בנושא זה, של הגישה הבטיסית לענין ירושלים.

ועדה זו ממשיכה בעבודתה והנטיה הכללית היא לספח את ירושלים הערבית, במובן הרחב של המלה. הצענו לספח לירושלים העברית את השטח משעפת, כפר הנמצא בכיוון רמאללה, עד סור-באכר; לפי הצנזוס הקודם, בכל השטח הזה היו בין 90 ל-100 אלף ערבים, כרגע ההצעה לספח זאת לתחום מדינת-ישראל ותחליט על כך הממשלה - הסטטוס של המאה אלף נפש הללו יהיה אוטומטית כשל אזרחי מדינת-ישראל.

את הענין הזה בודקים כרגע, עם כל הבעיות הנובעות מכך וכאשר הממשל הצבאי בשטח זה יהיה אותו שהיה בנצרת. נשאר ממשל צבאי, עם תקנות הגנה שלנו לפיקוח. הבעיה האזרחית תהיה בעיה של אינטגרציה, עם כל משמעותה. לפי המספרים הידועים לנו, והם אינם מדויקים, מדובר על מאה-אלף נפש.

אגש עתה להצעות: אתריע על שתי נקודות: בגדה המערבית יש מושל צבאי, שכל הסמכויות החוקיות בידו. הוא עובד דרך צינור הפיקוד, שהוא הרמטכל ושר הבטחון מעליו;

(ב) אתריע על כך, שהמהומה בשטח גדולה, הבעיות שעומדות בפנינו, בעיקר בגדה המערבית, עדינות מאד.

לכן, אני משוכנע שצריך לנהל ענין זה באופן קומפקטי כרגע, עם שליטה מלאה של המושל והצבא על כל הגדה.

אתאר את המבנה שמציעים אנו מלמטה למעלה: יהיה מושל צבאי, שימונה על כל הגדה. לידו רוצים אנו שתהיה נציגות של כל משרדי הממשלה. כיום ישנם לידו הרפרנדים האלה לפי המבנה הקודם, אבל הם אינם מטעם משרדים, אלא אנשים שהצבא מינה. הוא מינה איש שיטפל בבריאות או בחקלאות, ופרט לאוצר, עמו סיכס על הסדר פורמלי ונציג שלו ירד לשטח, הרי למעשה היו אלה אנשים שמינינו. אנחנו רוצים שיהיו רפרנדים של המשרדים במקום והם יעבדו ליד המושל הצבאי כחלק מהממשלה הצבאית. מעל המושל הצבאי - האחריות היא של הרמטכל ושל שר הבטחון. מעל שר הבטחון ישנה ועדה זו, שצריכה לגבש מדיניות ולקבוע אותה ושר הבטחון יפעל לפיה.

לאור שיחה שהיתה לי עם מר שרף, הבינתי שהוא חושב שהתיאום יהיה דרך ועדת מנכ"ל"ים שוטפת.

מבנה כזה בדיוק יש לנו במל"ח. ארגון המשק לשעת-חירום הקים ועדת מל"ח עליונה, בה כל המנכ"לים השתתפו ובראשה עמד שר הבטחון,

אשר מינה את סגן שר הבטחון לתפקיד. רב-אלוף מקלף הוכנס לטפל בעניין זה בלבד, בעזרתו של עודד מסר. אך כל אלה עוסקים בדבר בתורת אנשי-מלואים. ועדת מנכ"לים זו צריכה להמשיך לעבוד ומישהו צריך להמשיך לרכז אותה. יכול לרכז זאת מל"ח, כפי שפעל קודם לכן. אם מישהו חשוב שאין זה טוב כל כך ומנכ"ל משרד האוצר צריך לרכז זאת - גם כך יפעל הדבר בצורה משביעה רצון.

ואז, צינור העבודה יהיה האחרייות החוקית והפיקודית, דרך צינור הפיקוד, שר הבטחון, הרמטכ"ל, המושל הצבאי, צינור מקצועי שיקבע את הנחיות - תהיה זו ועדת המנכ"לים או המשרדים על ידי הרפורמים שלהם שיעשו ישירות הכל בתיאום עם המושל הצבאי.

אני מציע מבנה זה לתקופת-המעבר, שהיא כרגע קריטית, לדעתי, לפחות בחודש הקרוב. אם יסתבר תוך החודש הקרוב הסטטוס המדיני ונדע על מה מדובר - אפשר יהיה לקבוע הסדר אחר. כך ארגנו את הממשל בעזה, שהוא פחות או יותר מאורגן בצורה זו. בממשל בעזה יש, אמנם, פחות בעיות מאשר כאן.

היו"ר השר פ. ספיר: אני מבין שיש בעזה בעיות של 30,000 איש בלבד.

רב-אלוף צ. צור: יש שם בעיות מטבע, ישנה בעיה אם לִבְּלִי לפתוח דואר או לאו. יש בעיות של הפעלת בתיה ספר, אם יש להפעילם או לאו ויש בעיות חקלאות. צריך לקצור את התבואה ויש לארגן זאת. יש בעיות-רכוש-נטוש, שהוא רב, בעיקר בצד הסורי. יש שורת-בעיות ממין אחר, שאינן קשורות לבעיית הממשל הצבאי. יש הרבה מאד נפט בסיני. אנו עובדים בנושא זה בתיאום עם דב בן-דור, כאחראי לנושא מטעם האוצר. הורדנו איש למטה, כדי לבדוק את הבעיה ומיום יומצא לנו דו"ח. אנו עובדים תוך קונטקט עם החברות הנוגעות בדבר - החברה האיטלקית והאמריקאית. אנו מעוניינים מאד להפעיל את המתקנים להוביל את הדלק אלינו. ישנן שם כמויות עצומות של דלק.

ד"ר י. ארנון: בסיני יש שלושה מיליון טון דלק, אך כנראה שאפשר להגדיל את התפוקה.

רב-אלוף צור: חלק מהדלק אינו טוב ולא כדאי להשתמש בו.

היו"ר השר פ. ספיר: ידוע לי על שלושה מיליון טון דלק בסיני.

רב-אלוף צ. צור: ישנן כמויות גדולות יותר. זו הבעיה העומדת שם בפנינו, מבלי להזכיר את הבעיות הקונקרטיות, כגון בעיית הכסף.

היו"ר השר פ. ספיר: אני מודה לך על המקע שתאצת בפנינו. אני מבין

שההבדל בינך גישתך לגישת מר שרף, בין שתי המחשבות או ההצעות הללו, שאתה מציע שהאנשים, כמו ד"ר ארנון לא יקבלו בעניין זה הוראות אלא מטעם האוצר, במקרה זה, אלא מטעם משרד הבטחון.

רב-אלוף צ. צור: הצעתי ועדת מנכ"לים והצעתי את ד"ר ארנון, שיהיה היו"ר שלה

השר ז. שרף: פורמלית הדחלש כל אחד צריך לפעול מטעם הממשל הצבאי,

ואין על כך חילוקי-דעות. השאלה היא ממי מקבלים את

ההוראה למעשה.

רב-אלוף צ. צור: הבעיות הייבות עתה מתואמות מאד. אינך יכול להתחיל בקביעת פוליטי עם כל משרד בנפרד. כל זמן שהעניינים אינם ברורים והרקע המדיני שלהם עדיין כל כך - צריך לקבוע זאת בבהירות. ישבתי בועדת השרים לענייני ירושלים ולמשרד הדתות יש פוליטי שלו בניהול והעניין מסתבך ומסתרב כל כך.

היו"ר השר פ. ספיר: אני מבין את העניין.

השר י. ספיר: העובדה שזו ועדה לענייני הגדה המערבית - מחייבת אותנו בימים אלה לתיאום פעולה מוחלט.

מר שמאי צוויגרייך: ועדה זו נקראת "ועדה לשטחים מוחזקים".

השר י. ספיר: אם כן, השאלה ירדה מעל הפרק. הקווי המנחה בועדה בכנסת היה לא לעשות דברים בומבסטיים וספקטולריים,

אבל ליצור בסיס חוקי, כך שאפשר יהיה לפעול בשטח שעליו מכריזים ולא יהיה לזה השלכות על שטחים אחרים. אם אומרים - ירושלים כן והשאר - לא, כאילו קובעים כבר סטטוס מיוחד לדברים אחרים.

(ב) דבר שני שעדיין לא הוגדר ואני חושב שלאור מצב זה, מחוץ לירושלים, בעוד כמה ימים יכנסו המשרדים הממשלתיים/לשטח המצבאי יהווה משטר של צבא, כמו בנצרת או בדומה לזה. אבל הכוונה היתה שיסנו ממשל-צבאי ועל ידו יהיו אנשים שיהיו שליחי המשרדים, אלא יעמדו כאילו במדים לרשות הממשל הצבאי. המנהלים הכלליים הנוגעים בדבר יהיו מכוונים ~~בעדה-תקבע~~ את הפעולות והוועדה תקבע את הפוליטי. הפוליטי חשוב כאן, משום שכמה דברים עלולים להשתנות תוך התקופה הקרובה מבחינה זו שיש להניח שהמצב הקיים של סטטוס-קוו יכול להימשך זמן רב. הערבים לא ירצו לעשות שלום ואז לא נסכים לדבר אתם על כל דבר אחר ובינתיים ישאר מצב של סטטוס-קוו. במסגרת זו נקבע כמה עובדות של חיים. הועדה הזאת תצטרך לקבוע, לכן, את הפוליטי. במידה וסיימנו את ההקדמה, מציע אני לדון לפי הסדר בעניינים המעשיים.

ישנו דבר אחד, והוא בעיית המטבע, שתשתנה מאתמול עד לשבוע הבא לגמרי. אם זה שטח שרואים אנו אותו כשטח שלנו -מה שחל על השטח הכבוש או המשוחרר - אינו חל על ירושלים. שם נצטרך לקיים שער חליפין. ולמעשה הוא ישנה כבר בירושלים ובבית-לחם לירה ישראלית. הם קונים ומפקיעים מחירים בלירות ישראליות.

אני מציע לפעול לפי הסדר ולקבוע את הדברים אחד אחר השני. בסעיף אחד מציע אני להוסיף: בסיני ובגדה המערבית, צפונה מירושלים מסתובבים כמה אלפי אנשים הנמצאים בין הכפרים, ומחוז-חפצם אינו ידוע. הבעיה היא מי מטפל בהם. הבעיה הפוליטית היא להחזיר או לא להחזירם למקומותיהם. במידה וישארו במקומות מסויימים, אליהם אפשר להחזירם - זה עניין אחד. אך יש מקומות אליהם אין למה לחזור.

רב-אלוף צ. צור: כרגע אין נותנים להם לעבור מהגדה המזרחית למערבית.

היו"ר השר פ. ספיר: כל השגרירים העבירו אלי אתמול קריאת אס.או.אס. ומייק ארנון נסע אתי בענין זה לשדה התעופה, כדי לומר לי שאם בענינים אלה לא נציע ולא נעשה - נאבד את המערכה הפוליטית.

השר גבתי עדיין לא הביע דעתו, אך אני מבין שהשרים מביעים דעתם, שהמנכ"לים יונקים סמכותם מהמשרדים והועדה הזאת היא הנותנת את הפוליסי. כך אני מבין גם מדברי מר שרף.

השר ז. שרף: הייתי מוסיף נקודה אחת לדברי רב-אלוף צור, שנדמה לי שצריך לקבלה: מה שעושים בשטח חייב להיות מתואם עם המושל הצבאי, וזה לא יכול להיות אחרת.

היו"ר השר פ. ספיר: אני מבין שהשר דיין לא בא לישיבות אלה.

רב-אלוף צ. צור: הוא נסע לישיבה אצל ראש הממשלה, אשכול.

היו"ר השר פ. ספיר: האם סיכום זה מתקבל?

רב-אלוף צ. צור: ברוח כללית - כן. אני מציע שועדת מנכ"לים או ועדה מצומצמת תשב ותנסה את הענין, או שאנסה זאת עם ד"ר ארנון.

היו"ר השר פ. ספיר: אני מבין שמתקבל כאן שיטתו מושל צבאי. הע ליד המושל הצבאי ישנם אנשים המטפלים בענינים השונים. ושנה ועדת מנכ"לים המקבלת את הפוליסי מהועדה הזאת.

מ ת ק ב ל

רב-אלוף צ. צור: עליך לסכם עוד שתי נקודות: אנו מדברים על בעיות כלכליות ואזרחיות. לי היה נוח שזה יכלול כל הבעיות האזרחיות.

היו"ר השר פ. ספיר: בנתי.

השר י. ספיר: דבר זה לא נקבע בממשלה באופן ברור. מדובר היה על ענינים כלכליים. יוצא, איפוא, שאם רוצים לקבוע תיאום מלא - אזי מנכ"לים ישנם ממילא ויש להוסיף למעשה, לפי דעתי, רק שני שרים לענין זה: בריאות וחינוך.

השר ז. שרף: לדעתי צריך להיות בזה שר הפנים.

ד"ר י. ארנון: לדעתי צריך להיות בזה שר התחבורה.

היו"ר השר פ. ספיר: הרי זה כולל כבב את כל הממשלה... האם חושב אתה, מר ספיר, שצריך להביא זאת בפני הממשלה?

השר ז. שרף: צריך להודיע לממשלה על כך.

השר י. ספיר: היסוד של ביצוע אזרחי תחת הממשל הצבאי יהיה מטעם העיריות.

היו"ר השר פ. ספיר: אני מציע שמשרד הדתות ישלח גם הוא בא-כחו לוועדת המנכ"לים. אני מקבל עקרון ההרחבה, אבל חושש מועדות *

גדולות. הצעתי שלא יזדקקו כאן לוועדת חינוך ובריאות, אלא תהיה זו ועדת מנכל"ים שתטפל בזה ומספיקה ועדה בת חמשה איש.

מר שמאי צוויגרייך: מי יהיה בוועדת המנכל"ים? -

היו"ר השר פ. ספיר: כל אלה שימונו, אלה שיש צורך בהם בוועדה.

רב-אלוף צ. צור: מי ירכז את הוועדה?

היו"ר השר פ. ספיר: הצעתי את ד"ר ארנון.

רב-אלוף צ. צור: את ועדת המל"ח העליונה, בה יושבים כל המנכל"ים,

ריכז מר צבי דינשטיין. כאשר הוא הלך - הטלנו זאת מקלף. על פקטתה. זו מתקונת אפשרית אחת. מתקונת שניה - להטיל זאת על ד"ר ארנון.

משר ז. שרף: אני מציע להוציא מעניין זה את ועדת המל"ח.

רב-אלוף צ. צור: איני מתנגד לכך שד"ר ארנון יהיה היו"ר.

היו"ר השר פ. ספיר: צריך לעמוד על המשמר ולעשות זאת בכל הדהיפות,

היום ולא מחר, כי בזה ניבחן בעולם.

בינתיים נשארת ועדת-שרים בת חמשה חברים.

ד"ר י. ארנון: ברצוני להדגיש שוועדה זו מטפלת בכל הבעיות האלה,

מלבד עניין ירושלים.

דרושה לנו החלטת השרים בעניין זה ואני רוצה לקבוע

את הישיבה, שתהיה מכרעת לדברים אלה, מחר ב-10 בבוקר, שתדון בעניין

סטטוס המטבע והבולים.

היו"ר השר פ. ספיר: הישיבה תתקיים מחר בשעה 10 בבוקר כאן.

השר ח. גבתי: ישנן בעיות רכוש. ישנו רכוש קרקעי וישנו רכוש כזה

השייך ליהודים; ישנו רכוש קרקעי השייך לממשלה.

צריך להחליט על מי האחריות לטפל בזה. אני מציע להטיל זאת על מינהל

מקרקעי-ישראל, שאת הרכוש יאתר ויקח אותו לטיפולו.

רב-אלוף צ. צור: אני מציע שתבדוק זאת ועדת המנכל"ים. זו בעיה

משפטית. הפוליטי שלנו בנושא זה לדאוג לשרותים

אלמנטריים ולא עוד.

היו"ר השר פ. ספיר: אני מסכים שעדיין מוקדם לטפל ברכוש הקרקעי, אבל

המנכל"ל היו"ר יבדוק זאת.

השר ח. גבתי: מי ממונה בכלל על שמירה על רכוש?

רב-אלוף צ. צור: על כל זה אחראי הממשל הצבאי.

השר ח. גבתי: ישנם כבר מקומות שידוע שהערבים ברחו מהם. נשארו

שם דברים, שאם לא יטפלו בהם - ילכו לאיבוד.

בקלקיליה ישנם פרדסים שאינם מושקים; ישנן תחנות נסיונות שלהם, ההולכות לאיבוד.

מר מ. זנדברג: ביקשנו מהמושלים להגיש הצעת קציב לחודש הקרוב,

כל אחד בתחום שלו. אני חושב שגם לאחר שיהיו נציגי המשרדים - יקבלו הוראות ממשרדיהם, אך התקציב צריך להיות מרוכז ומוגש מטעם המושל.

השר י. ספיר: ישנה בעיה של ממשל-צבאי שהוא סוגר כל אותם אזורים

ואין בהם תנועה חפשית. זה מביא לכך שאין תנועה חפשית של מצרכים וסחורות. פירוש הדבר שעלולות להתעורר בעיות של מחסור במצרכים שאותו אזור מקבל היה ממקורות אחרים.

רב-אלוף צ. צור: למשך חודש ימים יש להם את כל הדרוש.

השר י. ספיר: בועדה זו עליך לעשות את כל השיקולים לתקופה שלאחר חודש. לא ניתן להסדואת בחינם, מלבד הנחוח למניעת רעב. נדרוש תשלום בעד הסחורה ומתעוררת השאלה - האם מבחינת המטבע מכוסה העניין. הם משלמים לנו לדינרים וזה כסף שדינו כדין ל"ש.

היו"ר השר פ. ספיר: קבעתי שיחה עם מר הורוביץ בעניין זה מחר בבוקר. אנחנו לוקחים עלינו כאן סיכון של יום או שניים. חוסין יכול מחר לומר, במידה וידע שיש ל"ש רבות להחליף - שמסרב הוא לכך. אין לנו ברירה, אלא לסכן את הסכומים האלה, יום או שניים, עד אשר מעבירים זאת ללונדון.

ד"ר י. ארנון: אינך יכול לעשות בדינרים אלה דבר. דינרים אלה הינם קונברטיבל רק דרך עמן. אתה יכול להחליפם רק אם בא אתה להסכם על כך עם חוסין. אם בא אתה ללונדון עם מיליון דינרים - הם ישלחו אותך לעמן.

היו"ר השר פ. ספיר: כלומר, פירוש הדבר שנותנים לנו להם עתה את הכל בחינם?

ד"ר י. ארנון: כאן יכולים לנו להפסיד, על ידי החלטה לא נכונה, סכום של 80 מיליון דולר. במחנות ישנו סכום של 50 מיליון דינרים. אנן מעריכים שבגדה המערבית ישנו סכום של 30 מיליון דינרים. אם נחליף זאת - יתקבל סכום של 80 מיליון דולר בנייר. אך הבעיה המורה יותר.

השר ז. שרף: ישנם דברים שלפי הדיווח שקבלתי הבוקר, עלינו לספק מיד: חיטה וסוכה. בעניין החיטה ישנה בעיית המחיר.

החיטה עם הסובסידיה שנותנים לנו לאה שווה במחירה למחיר החיטה שם. יכולים לנו להחליט שמוכרים לנו אותה עם הסובסידיה ולא תהיה כל בעיה. אבל הסוכר אצלנו הרבה יותר יקר מאשר שם. באיזה מחיר נמכור את הסוכר - האם נוריד את המחיר או לאו - זאת בודקים אנו והדרכה בעניין זה עדיין אין לנו.

היו"ר השר פ. ספיר: בחודש הראשון הייתי נותן להם זאת במחיר הקודם, עם סובסידיה ובודק אם יביא הדבר להברחה. יתכן שאני נמצא עתה תחת השפעה של כל מי שראה אותי והזהיר אותי שלא נסתכן בדברים אלה. הייתי מציע אפילו לחלק זאת בקיצוב שם, אך לקבוע את המחיר שהיה עד עתה.

מ ת ק ב ל

היו"ר השר פ. ספיר: השח נתן סטייטמנט, שיתן לנו כמה דלק שיוכל.
הוא יתן ידו לספק כל כמה שנחוץ לנו. אנו שואלים
על הצינור, כי אנו חולמים על צינור ב'; הוא בתמונה.

רב-אלוף צ. צור: האוירה בפרס היא קיצונית נגדנו. האהדה של העולם
המוסלמי עוזרת לכך. העתונות חריפה מאד נגדנו,
באופן מפתיע ממש.

היו"ר השר פ. ספיר: מה ששמעתי בכל זאת, מידיעות שהגיעו משם, שהם אמרו
בשני מקומות שנשמו לרווחה.

רב-אלוף צ. צור: אבל הדיבור כלפי חוץ - כפי שאמרתי.
היו"ר השר פ. ספיר: רומניק מחזיקה לעת-עתה מעמד. סוף-סוף, ראש ממשלת
רומניה ש אמר, שהוא רואה כתפקיד חיוני לעשות שלום
בינינו והערבים בשיחות ישירות ליד שולחן אחד, כך ולא אחרת.

בענין המטבע: ישנם בכל-זאת גורמים, מלבדנו וחוסיין,
שאפשר דרכם להציל את הענין.

ד"ר י. ארנון: היה מברק מ-אי.אס.אף, שקביעת שערים - אין זה
ענין שלנו בלבד.

היו"ר השר פ. ספיר: עלי לומר זאת בכיוון החיובי. הרי רוצים אנחנו
לתת להם לאכול, לא להרויח על כך ובמחירים הקבועים
שם. יש לערב בענין גורמים ולהסביר שאין זה ענין של יחסים בינינו ובינם.
אלא זה ענין של האוכלוסיה שלהם, שבעד דינרים אלה בקבל את התמורה
אם דרך האי.אס.אף., או דרך בנק זה או אחר. על כל פנים, זה יהיה נימוק
בידינו, שהוא לא רצה לקבל את המטבע שלו.

השר י. ספיר: איני מכיר את המצב הכלכלי באזור זה, אך לאור
החשש שהדינר יכול לאבד משמעותו ואונז בר חליפין
בלי עמן, האם אין זה מביא למחשבה שיש לארגן עסקי חליפין?

השר ז. שרף: אין לנו מה לקנות בהם.
היו"ר השר פ. ספיר: המאזן שלהם הוא 50 מיליון שטרלינג יבוא ו-6 מיליון
- יצוא של כל המדינה הזאת. לגדה עצמה יש ודאי
מאזן של מיליון ל"ש יצוא בלבד.

השר י. ספיר: כל מה שהם צריכים לקנות ואין להם - עליהם לקנות
מאתנו. יתכן שיש להם עודפים במה שלנו חסר.
השר ז. שרף: שני שלישים מתקציב המשק היה מכוסה על ידי
תמיכת אנגליה ואמריקה.

ד"ר י. ארנון: הערכתנו היא שגרעון הגדה הוא בשיעור 60 מיליון
דולר לשנה.

השר י. ספיר: מה יקרה אם מצב הסטטוס-קוו ישאר זמן רב?
אני רוצה שאלה שיטפלו בדברים יראו את ההתפתחות שתהיה
אחרי חודש ימים, כי אז נעמוד בפני בעיות רציניות מאד במסגרת הדברים
עליהם מדברים אנו כיום.

היו"ר השר פ. ספיר: בישיבה הבאה נשמע דו"ח ראשון, תמציתי, מהמנכלים.
בישיבה זו יתבקשו המטפלים בדבר לומר לנו מה
דעתם במידה ויימשך המאבק הזה חצי-שנה.

ד"ר י. ארנון: כאשר דובר על ועדת מנכל"ים, האם מדובר על כל
המנכל"ים או על אלה הנמצאים בוועדה?

היו"ר השר פ. ספיר: מדובר על מנכל"ים אלה פלוס אלה של משרדי הבריאות
והחינוך ואם נחוץ יהיה - תחקיים ישיבה אחת גם עם
מנכל"ל משרד האגף הדואר.

השר ח. גבתי: בהודמנות זו אדבר לא על הגדה המערבית, אלא על
ענין סלק הסוכר. לא מוציאים את סלק-הסוכר, כי אין
כלי-הובלה וכמויות גדולות, כ-300,000 טון, עלולים ללכת לאיבוד. עד עתה
משכו אותנו ואמרו לנו שביום החמישי אפשר יהיה להתחיל לשחרר כלי-הובלה
למטרה זו. עד עתה מפנה אני בעיה זו לוועדת מל"ח; כיום נתברר שהוקצו לכך
100 מכוניות, אך מכל אלה לא הגיעו אפילו חמש. הפעלנו בית חרושת אחד
והשני עדיין אינו פועל. תחילה הופעל בית החרושת בדרום ונסגר ועתה הופעל
זה הנמצא בעפולה. מדובר כאן בסכום של 30 מיליון לירות ואני רוצה שנדע
אם המצב ויש לעשות משהו בנידון.

רב-אלוף צ. צור: המצב כרגע כזה: העובדות הן כאלה, ש-7500 כלי-רכב
של המשק היו מגויסים. ברור שהמשק היה משותק. אנו
משחררים את האנשים במשך השבוע בקצב מהיר מאד. במשך השבוע הבא משחררים אנו
100,000 איש. אשר לאחרים - כרגע לא הוחלט עליהם דבר. הנטיה הכללית של
כולנו היא לשחרר עוד אנשים, אבל צריך לתת לענין להתארגן בהדרגה.

בעיית הרכב הרבה יותר חמורה. על אף העובדה שהמלחמה
נסתיימה, העובדה שכל סיני מיושבת בחיילים, כפי שיושבים הם - מחייבת
החזקת רכב רב, והדרישה עלתה. אם עד עתה הלך החייל עם מימיה, הרי עתה
צריך להביא להם מקלחות. הלהצים גדולים יותר למטה.

הערה: פל ההוראות הן כאלה: כל חטיבה משתחררת עם רכבה.
במשך השבוע שחררנו אלף כלי-רכב, עד סוף השבוע. היום עשינו סידור לשחרר את
כל הרכב של מפעלי התובלה של באר-שבע, להם 90 כלי-רכב כבדים. הם יוצאים
במשך היום ויתחילו לעבוד במשק בלבד. מחר כל זה יתארגן. מהרכב המשתחרר
החלטנו לרכז, מתוך אלף או אלף ומאתיים כלי-רכב, כמאתיים כלים תחת ידינו
במסגרת שתי פלוגות-תובלה לצורך שחרור התוצרת החקלאית. במשך הימים הקרובים
נעמיד מאתיים כלי-רכב לצורך המשק. יותר מזה איני יכול לומר.

היו"ר השר פ. ספיר: האם אתה האיש המטפל בכל העסקים האלה? האם אליך
צריך לפנות בנושא זה?

רב-אלוף צ. צור: כן.

השר ח. גבתי: שליש מכמות הסלק הפסדנו כבר.

היו"ר השר פ. ספיר: כמה היטה גמרו כבר לקצור?

השר ח. גבתי: חצי הכמות. אך גם עתה ישנו חלק שהופכים אותו בשדה.

הישיבה ננעלה